

TREBALL DE RECERCA

DOCUMENTS D'UNA VIDA

ÍNDEX

0. Introducció	3
0.1. Justificació	3
0.2. Objectius	4
0.3. Fonts	6
0.4. Metodologia	7
0.5. Agraïments	12
1. Joan Pallejà i Vila	14
1.1. Els orígens	14
1.1.1. La filiació	15
1.1.2. La població	17
1.2. La formació	19
1.2.1. L'Escola graduada de Piera	20
1.2.2. El mestre Isidre Macau	23
1.3. La feina	25
1.3.1. El ferrocarril	25
1.3.2. La Companyia General de Ferrocarrils Catalans	26
1.4. El servei militar	29
1.4.1. El reclutament	30
1.4.2. La caserna de Maó	30
2. Candelera Vila i Fulquet	33
2.1. Els orígens	33
2.1.1. La filiació	34
2.1.2. La població	35
2.2. La formació	37
2.2.1. L'Escola de la Colònia Güell	37
2.2.2. El pla d'estudis	38
2.3. La feina	39
2.3.1. La colònia	39
2.3.2. La Colònia Güell	40

3. El matrimoni Pallejà-Vila	43
3.1. El casament	43
3.1.1. La família	45
3.2. La guerra	47
3.2.1. Els Mossos d'Esquadra	47
3.2.2. L'Escorta Presidencial	50
3.2.3. Frederic Escofet	52
3.3. La separació	53
3.3.1. La retirada	53
3.3.2. Les cartes	56
3.3.2.1. Models de cartes	57
3.3.2.2. Censura i eslògans	58
3.3.2.3. Destins i trasllats	58
3.3.2.3.1. San Pedro de Cardeña	59
3.3.2.3.2. Burgos	62
3.3.2.3.3. Santander	63
3.3.2.3.4. Torrelavega	63
3.3.2.4. Petició d'avals	65
3.3.2.5. Família i amistats	67
3.3.2.6. Salut i estat d'ànim	69
3.3.2.7. Situació econòmica	70
3.4. La tornada	71
3.4.1. L'esposa	72
3.4.2. Mitja vida per refer	72
4. Conclusions	75
5. Bibliografia i webgrafia	80

Annexos

0. INTRODUCCIÓ

“El deber de memoria histórica muestra una cierta ambigüedad, pues la obligación de recordar es de las generaciones posteriores, mientras que el deber de olvidar es de quienes fueron testigos o víctimas de los acontecimientos, de modo que la memoria y el olvido son mutuamente necesarios.”

Marc Augé: *Las formas del olvido* (1998)

0.1. JUSTIFICACIÓ

L'any 2014 s'han complert els 75 anys del final de la Guerra Civil, efemèride que ha estat commemorada a través de diferents articles, publicacions i programes, i que ha fet encara més evident l'interès que per aquesta part de la nostra història existeix d'uns anys ençà, de manera que paraules com “dignitat” o “memòria històrica” han passat a formar part del lèxic de les generacions actuals.

D'una banda, l'aparició constant de notícies sobre el descobriment de documents inèdits, tant per part de personatges reconeguts¹ com de particulars que els han trobat “a les golfes”, ens ajuda a redefinir el concepte de memòria històrica: “no és només la que surt en els llibres, sinó també les petites memòries íntimes de la gent de Catalunya”.²

D'altra banda, el recull de les darreres fonts orals, així com de documentació escrita i gràfica, tant en forma de publicacions com de programes³, ha propiciat que una nova generació s'interessi pel que va succeir, de manera que els néts i besnéts han volgut rescatar el passat dels seus avis i besavis, i ho han fet a partir del poc que han sentit explicar a casa, cosa que els ha dut a començar

---

¹ És el cas de les fotografies inèdites de Robert Capa (El Periódico 24-09-2010) o de Francesc Boix (El Punt Avui 25-07-2013, Ara 25-07-2013).

<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/cultura-i-espectacles/20100924/cronica-indignada-dels-camps-francesos/496362.shtml>.

<http://www.elpuntavui.cat/ma/article/5-cultura/19-cultura/665641-ell-es-francesc-boix.html>.

http://www.ara.cat/premium/cultura/Lautor-fons-Argelers-enigma-resolt_0_962303790.html.

http://www.ara.cat/cultura/Enigma-Fons-Francesc-Boix-Mauthausen_0_961704004.html.

² El Periódico (24-09-2010) <http://www.elperiodico.cat/noticias/cultura-i-espectacles/20100924/les-fotos-fem-memoria-arriben-larxiu-nacional/495769.shtml>.

³ És el cas del documental *Transmissions. Memòries de Lluís Sala* (El Punt Avui 5-11-2012).

<http://www.transmissions.cat/>.

<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/589942-els-fills-expliquem-als-pares-la-guerra-dels-avis.html>.

una recerca que de vegades els ha portat per camins insospitats: “La guerra l'estem explicant els néts dels que la van fer. Considerat de manera general i amb totes les excepcions que es vulgui, els que van anar al front i van tornar, van callar. Per no explicar els horrors que van viure, o pel que sigui, van callar. Els seus fills, doncs, no en van sentir cap narració. Silenci a casa. Ara nosaltres, els néts, inquirim perquè volem saber. Els fills estem explicant als pares la guerra dels avis.”⁴

En definitiva, això és el que ha passat a la meva família, on he observat que es donaven aquest tipus de converses entre els meus pares i els meus avis, i concretament he sentit al meu pare explicar l'experiència vital del seu avi matern. No és estrany, doncs, que em cridessin l'atenció unes cartes conservades, escrites per aquest besavi meu just al final de la guerra. Tot i que ja en coneixia l'existència, m'hi vaig començar a interessar des de l'òptica dels exemples citats en aquesta justificació, alhora que també volia esbrinar qui havia estat aquesta persona, de qui pràcticament ho desconeixia tot, i si allò que explicaven de la seva experiència era realitat, i si tot allò pel que havia passat corresponia al que va haver de passar tota una generació.

0.2. OBJECTIUS

Amb aquests antecedents, i donada la modalitat d'humanitats i ciències socials del meu batxillerat, vam decidir orientar el treball de recerca cap a aquest període de la nostra història, centrat principalment en la documentació familiar conservada que hi havia a casa.

Aquesta opció ens havia de permetre considerar aquest període no tant com un centre d'estudi en si mateix –que ho és, evidentment–, sinó com el context on es desenvolupava la vida d'aquestes persones, una vida que, d'altra banda, es veia escapçada per la guerra, fet que permetia comprovar de quina manera un fet polític pot incidir fortament en la vida de les persones i alterar-la.

---

⁴ Entrevista realitzada a Jordi Algué, autor i inspirador del documental (Ara, 19-10-2013).
http://www.ara.cat/premium/cultura/net-avi-camera-guerra_0_1013898643.html.

Fer un estudi sobre la recuperació de la memòria històrica a partir d'una documentació concreta pot semblar, a priori, una tasca assequible, i més si aquesta memòria ateny a una persona relativament propera a nosaltres. Però un cop es comença i veiem que la documentació que pensàvem utilitzar per fer-lo no correspon tota a l'època i que, a més, ens dóna una informació fragmentada, plena de buits, de noms de persones i de llocs que desconeixem, i de circumstàncies personals que ignorem, ens adonem que hem emprès una tasca molt més complexa del que ens pensàvem.

L'objectiu inicial d'aquest treball, doncs, era la realització d'un estudi de memòria històrica a partir de la documentació que conservàvem. El gruix més gran eren les vuit postals i cartes que el meu besavi patern-matern, Joan Pallejà i Vila, va enviar a la seva esposa i besàvia meva, Candelera Vila i Fulquet, a finals de la Guerra Civil, des del camp de concentració de San Pedro de Cardeña i des dels altres destins que seguiren fins al seu retorn a casa. La resta de la documentació (certificats, cèdules, quaderns, fotografies...) ens semblava poc significativa.

Però un cop llegides i analitzades les cartes, vam veure que calia contextualitzar-les, esbrinar qui eren les persones que s'hi esmentaven, identificar les institucions i els llocs a què es referien, aprofundir el nostre coneixement sobre ells i sobre l'època en què van viure i omplir els buits que quedaven. I per fer-ho ens calia més informació i més documentació. Per això vam haver de recórrer primer a d'altra documentació que conservàvem i també a les fonts orals.

Amb tota la informació que vam recollir vam poder establir les línies bàsiques de la recerca i acotar-la en el temps, de manera que ens vam adonar que si volíem fer un treball coherent calia veure com havia estat la vida d'aquelles persones fins aleshores. I també calia considerar que, si bé la figura del besavi era important, perquè no deixa de ser el protagonista dels fets, el seu entorn familiar també ho era, ja que, si no, no poden explicar-se certs temors i/o necessitats que trobem a les cartes. Així doncs, vam decidir ampliar l'objecte d'estudi del treball incloent-hi, d'entrada, la figura dels pares, però sobretot la

de la seva esposa, la destinatària de les cartes i qui va compartir amb ell aquells moments tan durs, a més de tota una vida.

Aquest treball, en definitiva, pretén resseguir la vida del matrimoni format per Joan Pallejà i Vila, i Candelera Vila i Fulquet, des del seu naixement fins a la immediata postguerra, i conèixer les circumstàncies que els va tocar viure. Aquestes persones són els meus besavis paterns-materns, és a dir les que ocupen la numeració 10 i 11 (de la generació IV) en una taula genealògica d'ascendència vertical ascendent.⁵

0.3. FONTS

El període de la Segona República i de la Guerra Civil a Catalunya ha estat força estudiat, sobretot en els darrers temps, tal com hem esmentat a la Justificació. A part d'obres de caire més general (monografies, articles especialitzats, etc.), també s'han començat a publicar dietaris, memòries, cartes i d'altres documents, que les famílies guardaven.⁶ La utilització d'aquest

⁵ Extret de la taula genealògica d'ascendència vertical ascendent del subjecte (Annex 1).

32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31																
				JPF	CVS	CVG	CFA																								
8	9	10	11	12	13	14	15																								
RTT	RBP	Joan Pallejà Vila	Candelera Vila Fulquet	JGM	JCC	JSG	CRS																								
4	5	6	7																												
STB	CPV	JGC	CSR																												
2	3																														
RTP	JGS																														
1																															
LTG																															

⁶ En seria un clar exemple el recull *Cartes des del front*, d'Eloi Vila (Ara Llibres, Barcelona, 2012).

tipus de fonts secundàries ens va permetre, d'una banda, omplir els buits amb què ens anàvem trobant, i de l'altra, elaborar el marc històric del treball.

En tractar-se d'un treball centrat en la vida de dues persones anònimes (més enllà dels seus àmbits), la bibliografia ens va servir relativament i vam utilitzar en gran mesura fonts primàries tant de caràcter escrit com gràfic. Moltes d'elles són fonts escrites de caràcter públic: actes de naixement, escriptures, padrons municipals, actes d'allistament, cèdules personals, carnets, etc., però també n'hi ha de caràcter privat i manuscrites: esborranys, anotacions, llibres, postals i cartes. Les primeres procedeixen primordialment dels arxius que s'esmenten més endavant, mentre que les segones procedeixen bàsicament de documents conservats a casa.

Les fonts gràfiques són íntegrament fotografies, les més antigues de les quals no estan datades, però que a partir de 1936 el mateix Joan Pallejà ja comença a datar. Es tracta de fotografies familiars que fan palesos diferents moments de la seva vida, tant els quotidians (residència, feina, esbarjo...) com els més específics (servei militar, casament...).

Però també vam utilitzar fonts orals, d'entre les quals cal destacar-ne dues de bàsiques que van fer possible el treball: els testimonis de Carme Pallejà i Vila, la filla, que, malgrat ser molt petita quan van passar els fets, guarda un record viu del que explicaven els seus pares; i de Ramon Tomàs i Pallejà, el nét que va conviure més amb l'avi i que va ser el receptor, en la seva infantesa i joventut, de molts comentaris i relats dels fets viscuts per Joan Pallejà.

0.4. METODOLOGIA

Com hem esmentat amb anterioritat, vam partir de les vuit postals i cartes conservades que el besavi va adreçar a la besàvia. Un cop ordenades i analitzades, però, ens vam adonar que ignoràvem moltes circumstàncies de la seva vida, cosa que complicava la nostra recerca, ja que la referència a persones, llocs o situacions que per a nosaltres eren desconeguts ens impedia

d'establir les línies bàsiques de la nostra interpretació dels fets. Per això calia encetar noves línies metodològiques de recerca.

La primera línia va ser buscar tota la documentació que conservàvem a casa relativa a aquella època, tot descartant la que no hi corresponia: certificats, formularis, cèdules, escriptures, cartes, postals, fotografies... I no només documentació, sinó també llibres i quaderns. Un cop vam haver localitzat tota la informació, amb l'ús del mètode científic, la vam ordenar, classificar i analitzar, cosa que ens va permetre concretar el tema del treball, establir la seva estructura i delimitar la seva temporització, i alhora veure quins buits documentals ens quedaven.

Un cop esbrinats aquests buits, ja estàvem en condicions d'encetar una segona línia de recerca: buscar la documentació que ens faltava per poder arrodonir el treball. Així doncs, vam iniciar la recerca per diferents arxius catalans, tasca que ens va demanar temps i paciència, ja que així com vam trobar informació que no esparàvem, d'altra documentació que sabem que hauria d'existir no la vam poder localitzar, ja sigui perquè en el període estudiat es van perdre alguns arxius o bé perquè en els fons que buscàvem no la vam poder localitzar.

Vam començar pels arxius municipals per obtenir informació sobre la filiació, la residència i altres fets vitals, com el servei militar i els avals. A l'Arxiu Municipal de Piera [AMP] vam consultar els padrons d'habitants, els expedients de quintes i les actes dels plens de l'Ajuntament; no hi vam trobar, però, els avals. Al Jutjat de Pau i Registre Civil de Piera [RCP] vam aconseguir certificats de naixement i de defunció. Al Jutjat i Registre Civil de Sant Boi de Llobregat [RCSBL] també vam aconseguir un certificat de naixement. I a l'Arxiu Històric Municipal de Sant Boi de Llobregat [AHMSBL] vam consultar els padrons d'habitants. En canvi, al Jutjat i Registre Civil de Cornudella de Montsant [RCCM] i al de de Santa Coloma de Cervelló [RCSCC] no vam aconseguir la informació sol·licitada. En aquest darrer cas, a l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat [ACBL] vam poder consultar el padró municipal de Santa Coloma de Cervelló.

Vam continuar la recerca pels arxius parroquials per obtenir informació sobre batejos, matrimonis, etc. Així, tant a l'Arxiu Parroquial de Santa Maria de Piera [APP], d'on era originari Joan Pallejà, com a l'Arxiu Parroquial de Sant Baldiri de Sant Boi de Llobregat [APSBL], d'on era originària Candelera Vila, s'havien perdut els corresponents llibres de batejos, mentre que a l'Arxiu Parroquial de Santa Coloma de Cervelló [APSCC], on es va celebrar el matrimoni Pallejà-Vila i on van batejar la filla un cop acabada la guerra, s'havien perdut els llibres de batejos i de matrimonis d'aquella època. En canvi, l'Arxiu Parroquial del Sagrat Cor de la Colònia Güell [APCG] conservava tots els seus llibres. Sortosament, vam poder trobar la informació perduda a l'Arxiu Diocesà de Barcelona [ADB], on hi ha documents-còpia de tots els fets de les parròquies del bisbat.

L'accés a les informacions sobre l'activitat laboral, tant en temps de pau com durant la guerra, a través de l'Arxiu Històric dels Ferrocarrils Catalans [AHFC] o de l'Arxiu Històric dels Mossos d'Esquadra [AHME] ha estat més difícil, malgrat la col·laboració d'algunes persones estudioses d'aquests arxius. Tot i això, vam poder consultar l'Arxiu Històric de la Diputació de Barcelona [AHDB], on sabíem que hi havia documentació referent a les Esquadres de Catalunya, encara que va resultar ser d'una època anterior i només hi vam trobar constància de l'ingrés de Joan Pallejà a l'Escorta Presidencial i de les nòmines dels mesos d'agost i setembre de 1938.

Cal fer constar que, cada vegada més, es pot accedir a molts fons documentals de manera telemàtica, cosa que amplia el nombre de documentació consultable i en facilita l'accés, alhora que estalvia el temps que cal dedicar als desplaçaments en el cas d'una recerca presencial. Aquest seria és el cas d'alguns arxius comarcals i municipals, i parroquials i diocesans, així com de l'Arxiu Nacional de Catalunya [ANC] i el Portal de Archivos Españoles [PARES]. Així, per exemple, vam poder consultar telemàticament l'ANC i hi vam localitzar tres carpetes que feien referència al cos dels Mossos d'Esquadra (la T 11 5994, la T 11 5995 i la T 11 5996), i una carpeta dedicada íntegrament a l'Escorta Presidencial (T 6041). Una part de la informació aprofitable que hi vam trobar (decrets, nomenaments, etc.) també estava recollida en una altra font de

consulta telemàtica, com són els reculls jurídics de la Generalitat republicana:⁷ el Butlletí de la Generalitat de Catalunya (BGC, 1931-1932), el Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya (BOGC, 1933-1936), i el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC, 1936-1939).

Simultàniament a la recerca de la documentació, vam dur a terme la consulta de la bibliografia (llibres, revistes, articles i espais web), que ens va ajudar a localitzar algunes de les fonts documentals. És el cas de les que fan referència a l'etapa de Joan Pallejà com a Mosso d'Esquadra de l'Escorta Presidencial. Però sobretot ens va servir per crear un marc teòric suficient, imprescindible per entendre el context històric i per omplir els buits amb què ens vam anar trobant. El treball amb la bibliografia no sempre va ser planer. En alguns casos, com el dels Ferrocarrils Catalans, la bibliografia i sobretot la webgrafia existent fan referència bàsicament a la tecnologia, a les companyies o les estacions, però pràcticament no vam trobar cap referència al personal que hi treballava en aquella època. Sí que vam trobar esmentada la col·lectivització, però amb explicacions força escasses. En el cas dels camps de concentració franquista, ens va costar una mica entrar-hi perquè o bé feien referència a experiències personals i no corresponien a San Pedro de Cardena, o bé es tractava d'obres adreçades a un públic molt més format i especialitzat, plenes de citacions jurídiques i d'experiències que no sempre es corresponien a les de Joan Pallejà.

Per resoldre els buits amb què ens vam anar trobant, vam utilitzar el mètode comparatiu, que ens permetia extrapolar situacions i experiències vitals similars, de manera que vam poder reconstruir aquests episodis a partir de situacions paral·leles. N'és un exemple el camí de l'exili, reconstruït a partir d'un fragment de l'obra *Exili i mort del President Companys*, de Josep Benet, o bé la sortida del camp de concentració d'Argelers i l'arribada al camp de concentració de San Pedro de Cardena, refeta a partir del *Diari de guerra de Domènec Piqué*, obres que es troben referenciades a la bibliografia.

---

⁷ <http://dogcrepublica.gencat.cat/DOGC/pages/cercaDisposicions.jsf>

Per poder tractar la informació que ens donaven les postals i les cartes sobre la seva estada a cada lloc, vam elaborar unes taules que van permetre classificar i estructurar tota la informació continguda en cadascuna d'elles, de manera que, complementada amb l'anàlisi de la bibliografia, ens permetés redactar amb prou claredat la part corresponent a la separació de la família durant els mesos de febrer, març i abril de 1939.

Com és lògic, a mesura que avançava la recerca se'ns van anar plantejant dubtes i contradiccions, i vam haver de demanar tant a l'àvia com al pare qüestions que se'ns acudien, com ara si havien sentit a parlar mai de les persones o de les circumstàncies a què feien referència les cartes. Algunes vegades ens van saber respondre, com en el cas que deia que havia fet tres vegades la "mili", en relació a la seva estada a la caserna de Maó durant la Monarquia, als Mossos d'Esquadra durant la República i al Batalló d'Ordre Públic durant la Dictadura. D'altres, però, ens quedàvem amb la incògnita, sobretot en el cas d'algunes de les persones que apareixen citades a les cartes.

Vistos tots els procediments metodològics, podem convenir que aquest treball es basa principalment en l'anomenat mètode biogràfic, és a dir un mètode qualitatiu "que explora l'experiència global de la vida de les persones: la família, l'escola, els jocs i diversions, el treball, les relacions a diferents nivells, els canvis de residència i de feina, les estratègies de resistència i de supervivència".⁸

Per a un millor seguiment de la biografia dels nostres protagonistes, vam decidir d'estructurar el treball en dos grans blocs. El primer correspondria a la seva vida mentre eren solters i el segon a la seva vida a partir del casament. En el primer bloc (punts 1 i 2), s'estableix una doble estructura per fer evident el paral·lelisme existent entre la trajectòria de les dues persones abans del

---

⁸ VILAJULIU, M.: *Àvies, besàvies i rebesàvies: la dona a la industrialització (Colònia Güell, 1891-1973)*. <http://www.xtec.cat/sqfp/llicencies/199899/memories/mvilajuliu.pdf> [pàg. 9].

matrimoni. Així, el primer apartat de cada punt fa referència als orígens: el naixement, la filiació, la població on viuen (Piera, i Sant Boi i la Colònia Güell); el segon apartat de cada punt fa referència a la formació: l'escola on assisteixen i quin tipus d'educació reben; el tercer apartat de cada punt fa referència a la feina que desenvolupen (als Ferrocarrils Catalans i a la Colònia). Hi ha un quart apartat, referent al servei militar, que només apareix, per raons òbvies, en el primer punt, que correspon a ell.

En el segon bloc (punt 3), aquest paral·lelisme ja no s'hi dóna perquè s'hi relata la vida a partir del matrimoni. Però mentre que la d'ell passa per molts canvis i en tenim molta informació, la d'ella sembla poc canviant, amb la maternitat pel mig, i en tenim molt poca informació. Així doncs, el bloc comença amb l'apartat corresponent al casament de la parella i l'establiment de la nova llar a Piera, a casa dels pares d'ell, molt poc abans de l'esclat bèl·lic; continua amb l'apartat de la guerra, amb l'ingrés d'ell al cos de les Esquadres de Catalunya, formant part de l'Escorta Presidencial, dirigida pel comandant Escofet (personatge que, juntament amb el del mestre Macau, van marcar el jove Pallejà); i acaba amb l'apartat de la retirada i la separació al final de la guerra, amb l'estada als camps de concentració, que comporta tota una sèrie de situacions, preocupacions i desitjos manifestats a les cartes. Finalment, a mode d'epíleg, el quart apartat fa referència al retorn a casa i apunta la necessitat de refer la vida en unes circumstàncies completament diferents a les viscudes fins aleshores.

0.5. AGRAÏMENTS

L'elaboració d'un treball d'aquestes característiques no hauria estat possible sense la col·laboració de les persones que, d'una manera o altra, m'han ajudat en aquesta recerca. En primer lloc vull destacar de manera especial les persones responsables dels arxius municipals, parroquials, comarcals, provincials i nacionals esmentats a la Metodologia, per la seva disponibilitat i diligència.

Em sento també molt agraïda cap als meus pares i als meus avis paterns, per les indicacions rebudes de les fonts orals de què són dipositaris i per haver

conservat tota una sèrie de “papers vells”, als quals m'hi referiré com a arxiu familiar [AF].

Finalment, vull agrair molt especialment la tutorització de la Concepció de Rocafiguera, per la precisió del seu guiatge i per la generositat de les seves aportacions, indispensables perquè aquest treball s'hagi pogut dur a terme.

1. JOAN PALLEJÀ i VILA

1.1. ELS ORÍGENS

En Joan Pallejà i Vila va néixer el dia 23 de novembre de 1907 a Piera (Anoia), segons consta en l'acta de naixement del Registre Civil de la població.⁹ Com era habitual a l'època, va néixer a la casa dels seus pares, al carrer de Sant Bonifaci número 3, on viuria la resta de la seva vida (amb les interrupcions que es veuran en aquest treball).

Ho va fer a dos quarts d'onze de la nit, i el seu pare el va inscriure a les onze del matí del dia 25 de novembre, davant del jutge municipal, Josep Mas i Freixas, del secretari, Jaume Ferrer i Guixà, i dels testimonis Josep Vilaseca i Mora, agutzil, i Marcel·lí Mora i Ferrer, barber.

A l'acta de naixement consta amb els noms de *Juan*, *Jaime* i *José*. El nom de pila, Joan, és el mateix que el del seu pare i que el del seu besavi patern-patern, mentre que Josep correspon al del seu avi matern.

Pel que fa a Jaume, se sap que se'n deia l'avi matern

de la seva mare, pierenc, i que es tractava d'un nom freqüent a Piera, potser a causa del poble de Sant Jaume Sesoliveres, inclòs al seu terme des d'antic.

Com es pot veure, els noms que consten a l'acta de naixement són en castellà, com en la majoria de la documentació consultada, donada la legislació vigent, en matèria lingüística, a la major part de la primera meitat del segle XX. En aquest treball ens hi referirem, però, en català, tal com feien els familiars i les persones de l'entorn immediat.

1.1.1. LA FILIACIÓ

Casa del carrer Sant Bonifaci,

3.¹⁰

⁹ Annex 2. Acta de naixement Joan Pallejà i Vila [RCP].

¹⁰ Foto 1. Casa del carrer Sant Bonifaci, 3, de Piera (2004) [AF].

El seu pare, Joan Pallejà i Figueres, nascut el 28 de febrer de 1870, tenia 37 anys en el moment del naixement del seu fill i era natural de Cornudella de Montsant (Priorat). Va comprar la casa del número 3 (en aquella època número 41) del carrer de Sant Bonifaci, segons l'escriptura de venda autoritzada pel notari d'Igualada Plàcid Lluçà i Mas, i datada el dia 5 de desembre de 1903.¹¹

En aquest document, a part del preu de venda de la casa (dues mil pessetes), hi consta que el comprador és solter, és veí de Piera i exerceix la professió de Mosso de les Esquadres¹², cos en el qual va ingressar el dia 1 de juliol de 1894, a l'edat de 28 anys, segons el nomenament de Ramon Tallaví i Esquirol, comandant de l'exèrcit i cap de les Esquadres de la província de Barcelona. Va ser destinat a Piera, que era una subdivisió de l'Esquadra de La Granada (Alt Penedès), des de 1894 fins que es va jubilar, el 1929, després dels 35 anys reglamentaris de serveis.¹³

En el moment del seu ingrés al cos, durant la regència de Maria Cristina, les Esquadres acabaven d'adquirir caràcter militar (1892), amb el nom de Mossos d'Esquadra de Barcelona, i van passar a dependre alhora del Govern Civil i de la Capitania General, tot i que a efectes pressupostaris depenien de la Diputació Provincial. Això implicava que el pare gaudia de fur militar, el qual atorgava una sèrie de privilegis. Estava exempt, per exemple, d'identificar-se amb cèdula personal, de manera que l'única que se li coneix, i que es

---

¹¹ Annex 3. Escripura de compra-venda de la casa del carrer de Sant Bonifaci (5-12-1903) [AF].

¹² El cos dels Mossos d'Esquadra, la força civil armada més antiga de l'estat, fou creat per Pere Anton Veciana, batlle de Valls, el 1719, per lluitar, primer, contra el banditatge rural després de la Guerra de Successió, i després, per ordre de Felip V, contra els austriacistes resistents. El Cos de les Esquadres de Catalunya va ser restablert el 1877 a la província de Barcelona, després d'haver estat dissolt per la Junta Revolucionària de la ciutat arran de la Revolució de Setembre de 1868. Constava de sis destacaments o Esquadres: Sant Cugat, La Garriga, La Granada, Monistrol, Sallent i Torelló, cada una formada per un caporal, tres sotscaporals i uns 30 mossos, que tenien subdivisions en quatre pobles propers cadascuna. Així, el destacament de La Granada també tenia presència a Sant Pere de Ribes, Piera, La Llacuna i Sant Quintí de Mediona.

¹³ Annex 4. Resolució de jubilació de Joan Pallejà i Figueres (13-07-1929) [AF].

conserva, és la que obté l'any de la seva jubilació (1929).¹⁴ Tota aquesta circumstància laboral podria explicar, com veurem més endavant, que el fill pogués ingressar al cos durant la guerra i que pogués obtenir algun aval durant la postguerra.

Els avis paterns eren Francesc Pallejà i Pagès, natural de Cornudella de Montsant (Priorat), que ja havia mort el 1907, i Maria Figueres i Alfà, natural de la Vall de la Selva (Alt Empordà).

Joan Pallejà i Figueres.¹⁵

Carme Vila i Salinas.¹⁶

La seva mare, Carme Vila i Salinas, nascuda el 16 de febrer de 1871, tenia 36 anys en el moment del naixement del seu fill, una edat força avançada per a una època en què les dones acostumaven a casar-se i tenir els fills de molt joves, i era natural de Barcelona. Els avis materns eren Josep Vila i Salades, natural de Sant Climent (Solsonès), i Remei Salinas i Ferrer, natural de Calaceit (Matarranya).

El matrimoni dels seus pares, Joan Pallejà i Carme Vila, va tenir lloc el 1907, segons una sol·licitud d'autorització que ell escriu el dia 22 de gener, adreçada al comandant en cap del cos de les Esquadres de Barcelona.¹⁷ Segurament es va celebrar a Piera, cosa que no es pot confirmar perquè, com veurem més

¹⁴ Annex 5. Cèdula personal de Joan Pallejà i Figueres (1929) [AF].

¹⁵ Foto 2. Joan Pallejà i Figueres [AF].

¹⁶ Foto 3. Carme Vila i Salinas [AF].

endavant, la major part de l'arxiu parroquial va ser cremat durant els primers dies de la guerra.

1.1.2. LA POBLACIÓ

Com ja hem dit Joan Pallejà va néixer i créixer al poble de Piera. Piera té un terme municipal de 57,30 km² i està situat a l'esquerra del riu Anoia. L'any 1900 comptava amb 2.663 habitants, dada significativament inferior a la del cens de 1887, que indicava 3.372 habitants. Aquesta disminució s'explica a causa de la crisi causada per la fil·loxera,¹⁸ que provocà que la població abandonés la terra i busqués feina als tallers i les indústries de ciutats properes (principalment de l'Anoia, però també del Baix Llobregat, el Penedès i el Vallès). A principis de segle, Piera comença a recuperar-se demogràficament: l'any 1920 té 3.094 habitants i el 1930 ja arriba a 3.474, però aquest creixement es veurà estroncat per la guerra i el 1940 encara no haurà recuperat la població.¹⁹

Cornudella de Montsant, municipi de 62,70 km², està situat a la vall alta del riu Siurana. En plena crisi de la fil·loxera, la població passà de 2.589 habitants el 1887 a 2.353 el 1900, i ja no tornaria a assolir els nivells anteriors.²⁰

Potser aquest fet condicionà que el pare, natural de Cornudella, es fes mosso d'esquadra, i no pas, per exemple, pagès, ofici que sí que desenvolupava el seu germà Francesc (tal com consta en una còpia de l'acta de naixement de la seva filla Carme, el 1897).²¹

---

¹⁷ Annex 6. Esborrany de sol·licitud d'autorització de matrimoni (22-01-1907) [AF].

¹⁸ La fil·loxera fou una plaga de paràsits que mataven la vinya. Provenent de França, entrà a Catalunya el 1879, arribà al Penedès el 1887 i es manifestà per primera vegada a Piera el juny de 1888, on la seva incidència fou catastròfica ja que la vinya constituïa el 87% del conreu.

¹⁹ Dades demogràfiques de Piera

1860	1887	1900	1920	1936	1940
3.300	3.372	2.663	3.094	3.474(1930)	3.248

²⁰ Dades demogràfiques de Cornudella de Montsant

1860	1887	1900	1920	1936	1940
2.552	2.589	2.353	1.685	1.575	1.507

²¹ Annex 7. Còpia literal (1919) del certificat de naixement de la filla (1897) [AF].

La casa on va néixer i on viuria la resta de la seva vida (amb les interrupcions que es veuran en aquest treball), estava ubicada al carrer de Sant Bonifaci, nom que canviaria diferents vegades al llarg del segle XX. Aquest carrer sorgeix de l'enderrocament del portal medieval d'en Selva, a mitjan del segle XVIII, com a creixement més enllà de la part emmurallada, anomenada Raval Superior, en direcció nord-est, i rep el nom del que era patró de la vila des de 1669, distinció que va compartir amb el Sant Crist a partir de 1688.

Aquest carrer, com d'altres amb nom de sant, va canviar de nom en el període que estudiem, i el que podem constatar és que aquests canvis responen a la ideologia dominant del règim polític del moment. Així, en el període republicà, trobem que porta el nom de Manuel G. Alba, adoptat pel ple municipal el 22 de març de 1936, i segons es pot comprovar en els padrons municipals i a l'acta de naixement de la seva filla Carme (1937).

Manuel González i Alba (Valls, 1894 – Barcelona, 1934) va ser un dels defensors de l'edifici del CADCI ²² i va morir l'endemà dels fets del 6 d'octubre de 1934, arran d'una ferida rebuda quan l'exèrcit espanyol va intervenir a Barcelona per suprimir la proclamació del president Lluís Companys. La seva trajectòria exemplifica el doble compromís nacional i social: col·laborà amb Francesc Macià en els fets de Prats de Molló, fundà les Edicions de l'Arc de Barà, de caràcter socialista, treballà en temes lingüístics seguint les tesis de Pompeu Fabra, i formà part del Bolc Obrer i Camperol, i del Partit Català Proletari.

Posteriorment, a partir del període franquista, portarà el nom de Miquel Junyent, segons es pot comprovar en els padrons municipals i a l'acta de naixement del seu fill Jordi (1945).

Miquel Junyent i Rovira (Piera, 1871 – Barcelona, 1936), natural de Piera, va ser un dels principals dirigents del moviment carlí a Catalunya. Fou director del diari *El Correo Catalán*, senador, diputat per la circumscripció de Vic i membre

---

²² El Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria fou una associació que es distingí permanentment, des dels seus inicis (1903), pel seu compromís sindical i catalanista.

de Solidaritat Catalana. Va morir el 1936 d'un atac de cor quan un escamot revolucionari estava a punt de detenir-lo a Barcelona. Curiosament, devia tenir coneixença amb el pare de Joan Pallejà, ja que, d'una banda, a l'arxiu familiar es conserva una cèdula personal d'ell de l'any 1902, i de l'altra, el seu fill, Josep M., del qual es parlarà més endavant, era cap local de la Falange pierenca i secretari de la delegació provincial d'Educación Nacional.

Als anys 80 del segle XX, un cop recuperada la democràcia, se li torna a posar el nom inicial de Sant Bonifaci, nom que ha perdurat fins a l'actualitat.

1.2. LA FORMACIÓ

La infantesa de Joan Pallejà va transcórrer a Piera, a la casa familiar del carrer de Sant Bonifaci, número 3. El pare, després d'haver comprat la casa i abans de casar-se, va fer alguna visita a Cornudella de Montsant, d'on era natural, per atendre qüestions personals, tal com es desprèn de les còpies que feia de totes les actes que, amb motiu de la seva feina de mosso d'esquadra, redactava en quaderns ordenats que encara avui en dia es conserven a l'arxiu familiar.²³

El padró municipal ens informa que tant el pare com la mare sabien llegir. I per la feina del pare, com ja hem comentat, es desprèn que el fill devia rebre una formació estricta tant des del punt de vista humà (responsabilitat, honradesa...) com acadèmic (saber llegir, escriure i comptar...).

---

²³ Annex 8. Esborranys de sol·licitud de permís per traslladar-se a Cornudella (4-01-1904, 15-04-1904) [AF].

Joan Pallejà i Figueres i el seu fill Joan Pallejà i Vila (1915).²⁴

1.2.1. L'ESCOLA GRADUADA DE PIERA

La situació de l'escola a Piera no devia ser gaire diferent de la dels altres pobles de la resta del país. Les escoles de primeres lletres, normalment unitàries i/o mixtes, es limitaven a ensenyar a llegir, escriure, comptar i resar (i cosir, en el cas de les noies). A mitjan del segle XIX, sobretot a partir de la Llei Moyano de 1857, els municipis es fan càrrec de les escoles "oficials", tant dels locals com del sou dels mestres, mentre que les congregacions religioses disposen dels seus propis centres. A Piera l'escola pública disposava d'un local propi a la plaça de l'Ajuntament (l'antic Mercadal), mentre que la congregació de la Divina Pastora estava situada just abans de començar el carrer de Sant Bonifaci.

La població escolaritzada catalana en edat escolar no arribava ni al 50% en el tombant de segle. No és fins a finals del segle XIX i principis del segle XX que es manifesten una sèrie de canvis importants.

---

²⁴ Foto 4. Joan Pallejà i Figueres i Joan Pallejà i Vila (1915) [AF].

D'una banda, l'estat pren la responsabilitat de l'educació enfront dels ajuntaments, com ho mostra la creació del Ministeri d'Instrucció Pública i Belles Arts, el 1900. D'altra banda, sorgeixen una sèrie d'iniciatives de renovació pedagògica, com l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, el 1899, que promou un ensenyament en català, de caire científic, i no pas memorístic, i basat en textos escolars específics; la transformació del Consell d'Investigació Pedagògica de la Diputació de Barcelona en el Consell de Pedagogia, el 1916; o la creació dels Estudis Normals de la Mancomunitat, el 1918.

En aquest context Joan Pallejà va assistir a l'escola de Piera, concretament a l'*Escuela Nacional de Niños 2º Distrito*, tal com es desprèn d'un segell estampat en un dels llibres conservats.

Segell estampat.²⁵

La Llei Moyano va establir l'obligatorietat de l'escola primària per a nens i nenes entre els 6 i els 9 anys, edat que es va ampliar fins als 12 anys el 1909 i fins als 14 anys el 1923. Això significaria que en Joan Pallejà podia haver estat escolaritzat des del 1913 fins al 1920, si no més enllà. Aquest supòsit queda confirmat perquè datava els llibres amb un timbre on hi constava el nom i la data.

En el llibre *Agricultura*, corresponent al primer grau, a part d'una signatura i data autògrafes, "Juan Pallejá 12-4-1916", hi figura el timbre on consta "SD JUAN PALLEJÁ 1919".²⁶

En el llibre *El libro del estudioso catalan o método práctico para aprender sin fastidio la lengua castellana*, hi figura el timbre "JUAN PALLEJÁ 20-4-1920".²⁷

²⁵ Foto 5. Segell estampat *Escuela Nacional de Niños 2º Distrito* del llibre *Agricultura* [AF].

²⁶ Annex 9. Llibre *Agricultura* de primer grau de Joan Pallejà [AF].

²⁷ Annex 10. *El libro del estudioso catalan o método práctico para aprender sin fastidio la lengua castellana* [AF].

Per tant en Joan Pallejà va estudiar a l'escola fins a una edat més avançada que l'habitual a l'època. Cal afegir que a casa seva també devia disposar de llibres, escrits tots ells en llengua castellana, que el seu pare havia utilitzat per formar-se en la seva feina. Com ja hem comentat, es conserven una sèrie de quaderns on copiava les actuacions pròpies d'un mosso d'esquadra, cosa que deixa palesa la seva formació pel que fa a la pràctica de la redacció.

Entre els llibres que hi havia a casa de Joan Pallejà trobem, d'una banda, la *Cartilla para el servicio que deben prestar las Escuadras de Barcelona* (1896)²⁸, que, a part de contenir l'apartat principal, "*Obligaciones del Mozo de Escuadra*" (un total de 142 articles distribuïts segons la classe: mosso, sotscaporal, caporal i comandant), conté l'apèndix "*Advertencias y Formularios*", una sèrie de disposicions legals sobre els diferents serveis i de formularis que calia escriure i/o emplenar per als diferents serveis (atestats, informes, actes i correspondència).

De l'altra, trobem la *Miscelánea General de Documentos Varios (arreglados á las leyes vigentes, usos y costumbres)*, de Paluzie (1886)²⁹, que en el prefaci adreçat "*á los maestros de primera enseñanza*" deixa clar el propòsit de familiaritzar els nens no només amb els diferents tipus de cal·ligrafia i amb l'ortografia, sinó sobretot amb els diferents tipus de documents, privats i públics, que seran útils en la seva vida adulta: n'hi ha un total de 154, que abasten tots els àmbits, des d'una felicitació o una carta de condol fins a una factura de gèneres o un extracte de compte corrent.

El pas d'una escola unitària, amb un sol mestre, pocs recursos i una metodologia antiquada, a una escola moderna desemboca en l'anomenada escola graduada, que diversifica les matèries d'acord amb els avenços científics i tecnològics del moment, les reparteix en els diferents graus, i requereix l'especialització dels mestres. Els alumnes s'agrupaven de manera homogènia, per edats i nivells, en les diferents seccions d'una escola,

---

²⁸ Annex 11. *Cartilla Escuadras de Barcelona* (1896) [AF].

²⁹ Annex 12. *Miscelánea General de Documentos Varios* de Paluzie (1886) [AF].

cadascuna de les quals disposava d'un mestre. Malgrat que el decret que instaura l'escola graduada a l'estat espanyol és del 1898, la seva plena implantació en tots els municipis serà difícil a causa d'un finançament deficient, una poca predisposició d'alguns sectors... i lenta (durarà ben bé una trentena d'anys, sobretot en els pobles més petits), de manera que en molts casos dependrà de la formació i conscienciació dels mestres.

El llibre *Agricultura*, esmentat abans, en realitat és un quadernet de 40 pàgines, però representa un curs complet de l'ensenyament graduat, tal com consta a la portada. A la contraportada hi ha un llistat de les matèries que composaven aquest nou ensenyament, publicades per la "*Biblioteca "Aurora" de José Osés Larumbe*", el qual és "*Maestro de las escuelas públicas de Barcelona*". El nom de la col·lecció, "Aurora", es podria considerar tot un símbol de la concepció que es tenia de l'escola graduada, mentre que la relació de les assignatures es podria veure, amb les excepcions que calgués atribuir a les diferents contingències històriques, com un embrió dels plans d'estudi de finals del segle XX: Gramàtica, Aritmètica, Geometria, Agricultura, Urbanitat, Dret, Ortografia, Geografia general, Geografia descriptiva, Ciències físiques i naturals, Història d'Espanya, Història Sagrada, Fisiologia i Higiene, i Indústria i Comerç.

1.2.2. EL MESTRE ISIDRE MACAU

L'escola de Piera va tenir la sort de comptar amb un d'aquests mestres ben formats i conscients de la seva tasca: Isidre Macau i Teixidor (Palau-saverdera, 1882 – Barcelona, 1946). Va obtenir els títols de Mestre Elemental el 1906 i de Mestre Superior el 1907, i va iniciar la seva carrera a Piera el 1910, on s'hi estigué fins al 1918. Posteriorment exercí a Verges (fins al 1927), a Sarrià de Ter (fins al 1933) i a Barcelona. Les seves quatre filles, Carme, Josepa, Rosa i M. Antònia, van néixer en els diferents pobles on el seu pare va exercir i es van dedicar, també, al magisteri.

Fou un destacat representant de la renovació pedagògica catalana de principis del segle XX, que va tenir un impuls decisiu des de Girona, ciutat on es formà i d'on sorgiren iniciatives com les publicacions *El Defensor del Magisterio* i *El*

Magisterio Gerundense, l'editorial Dalmau Carles, les Converses Pedagògiques, etc.

Va complementar la seva tasca pedagògica amb la recerca en els camps de la prehistòria, la mineralogia i la botànica. Gràcies a això va descobrir un important jaciment paleontològic al Torrentet dels Traginers de Piera (on tornaria molts estius per continuar les seves recerques), que va esdevenir un dels primers treballs d'investigació de l'eminent paleontòleg Miquel Crusafont.³⁰ Aquest tipus de descobriments els va fer allà on va exercir (Cova de Can Simon, a Sarrià de Ter, etc.), i gran part de les seves troballes estan exposades al Museu d'Història Natural i al Museu Arqueològic de Sant Pere de Galligants.

És força probable que traslladés aquests coneixements a la seva pràctica educativa, ja que, a part de ser un defensor d'un ensenyament de qualitat i innovador, era una persona interessada en el coneixement i la divulgació del medi. Els qui el van conèixer diuen que s'autoqualificava de naturalista i fervent admirador de les ciències naturals.

Les paraules que va pronunciar en una conferència al seu poble natal, el 26 de desembre de 1920, són una clara mostra que, més enllà del mestre, hi havia un gran científic i humanista: "Fem moure el poble, doncs, fem-lo caminar en una bona direcció, caldegem l'atmosfera social del nostre poble amb l'esforç continu dels que ens trobem obligats, per lleis d'humanitat, a persistir en la via del progrés i de la cultura". Sens dubte devia deixar petjada entre els seus alumnes.

El mestre Isidre Macau amb els seus alumnes a l'escola

---

³⁰ Miquel Crusafont i Pairó (Sabadell, 1910 – 1983) va ser un paleontòleg català, especialitzat concretament en els mamífers prehistòrics. Gràcies a la seva tasca investigadora, es creà l'*Instituto Provincial de Paleontología* (1969), amb seu a Sabadell i dependent de la Diputació de Barcelona. El 1983 es reconvertí en Institut de Paleontologia Miquel Crusafont, i a partir del 2007 passà a dependre de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

de Piera (1912).³¹

Joan Pallejà va tenir la sort, doncs, de tenir l'Isidre Macau com a mestre, tal com ho demostra una anotació conservada en un quadern, on el seu pare li paga els llibres i les classes que ell anomena extraordinàries el mateix dia del seu trasllat. Val la pena reproduir, completa, aquesta nota³²:

“El Sr. Maestro de instrucción pública de esta villa, cesa de esta localidad y pasa al pueblo de Verges (Gerona) al objeto de prestar sus servicios cesando de esta localidad el día 3 de Agosto de 1918, marchándose con el tren de las 14 horas. D. Isidro Macau Teixidó, pagándole 8'5 ptas por libros y clase extraordinaria del alumno Juan Pallejá Vila.

Piera 3 Agosto de 1918.”

1.3. LA FEINA

1.3.1. EL FERROCARRIL

En Joan Pallejà i Vila entra a treballar a la *Compañía General de Ferrocarriles Catalanes*³³ l'1 d'agost de 1927, a l'edat de 19 anys, segons consta en un formulari de sol·licitud d'un carnet gratuït de la companyia³⁴. No és d'estranyar, perquè feia 35 anys que el tren havia arribat a Piera i l'exploració de la línia vivia un dels seus millors moments i es creava ocupació, mentre que a ell li faltava una de les condicions necessàries si volia ingressar al cos de les Esquadres de Catalunya, com el seu pare: complir el servei militar.

En Joan Pallejà quan va

³¹ Foto 6. Foto del mestre Isidre Macau amb els seus alumnes a l'escola de Piera (1912) [AMP].

³² Annex 13. Nota sobre el mestre Isidre Macau (03-08-1918) [AF].

³³ A l'acta de naixement de la seva filla Carne (1937), hi consta com a professió la de "carrilaire".

³⁴ Annex 14. Formulari de sol·licitud d'un carnet gratuït de la Companyia [AF].

ingressar als
ferrocarrils.³⁵

En Joan Pallejà
treballant al tren
durant la dècada
dels anys 30.³⁶

A l'arxiu familiar es conserva un exemplar del *Reglamento sobre policia de ferrocarriles* (de la *Compañía del Camino de Hierro Nordeste de España*, amb segell de *Tranvía o Ferro-Carril Económico de Manresa a Berga*), que es basava en la *Ley de 23 de Noviembre de 1877 sobre policia de los ferrocarriles* i el *Reglamento de 8 de Septiembre de 1878 sobre policia de ferrocarriles*³⁷. El fet que es tracti d'una reedició del 1912, fa palesa l'exclusivitat del seu ús per part dels treballadors de totes les línies, ja que fins anys més tard no se'n publicaren de nous. Aquest exemplar, que segurament li pertanyia, juntament amb les fotografies, són els únics indicis de la tasca que desenvolupava als ferrocarrils catalans.

1.3.2. LA COMPANYIA GENERAL DE FERROCARRILS CATALANS

La *Compañía General de Ferrocarriles Catalanes* es va constituir el 14 de juliol del 1919 a Barcelona, fruit de l'absorció de tres línies de carrilet³⁸ preexistents.

La primera, el *Tranvía o Ferro-Carril Económico Manresa-Berga*, fundada el 1885, anava de Manresa a Berga i Guardiola per donar servei a la indústria tèxtil i minera del Bages i del Berguedà.

³⁵ Foto 7. En Joan Pallejà quan va ingressar als ferrocarrils (1927) [AF].

³⁶ Fotos 8 i 9. Fotos d'en Joan Pallejà treballant a la Companyia de Ferrocarrils Catalans durant la dècada dels anys 30 [AF].

³⁷ Annex 15. *Reglamento de 8 de Septiembre de 1878 sobre policia de ferrocarriles*, que va ser vigent fins a la *Ley de ordenación de los transportes terrestres* del 1987 [AF].

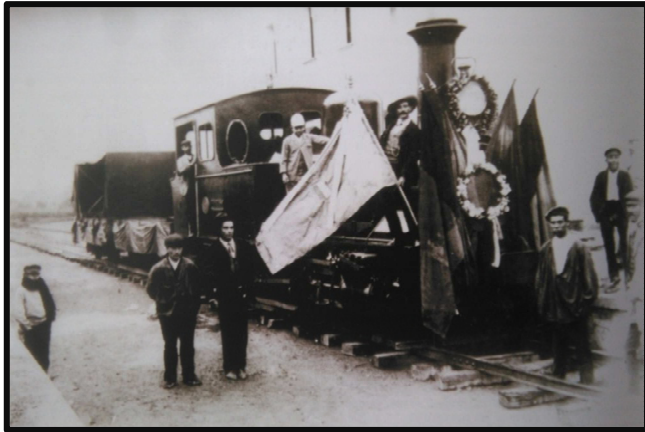
³⁸ "Carrilet" és el nom popular, que ha perdurat fins avui dia, per referir-se als ferrocarrils de via estreta (que inicialment utilitzaven carrils de 18, 22 o 30 Kg/m, fins a arribar als unificats de 45 o 54 Kg/m).

La segona, el *Ferrocarril Central Catalán*, unia Martorell amb Igualada (1892) amb el propòsit de fer arribar les mercaderies industrials de l'Anoia als ferrocarrils de via ampla a partir de Martorell.

La tercera, el *Camino de Hierro del Nordeste de España*, inaugurada el 1912, era una línia de caràcter suburbà que unia Barcelona amb Martorell.

El moment de màxima expansió de tota aquesta xarxa ferroviària s'assoliria entre els anys 1920-1930, amb un total de 189 km (243 km si es compten els ramals industrials o vies secundàries). Després vindria la col·lectivització i una important destrucció de les infraestructures arran de la guerra, i l'inici d'una lenta reconstrucció (amb una suspensió de pagaments i una comissió gestora incloses) i un pla de modernització (1963) durant la postguerra, fins arribar a la creació de l'entitat *Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya* (1979).

L'arribada del tren a Piera està lligada amb els múltiples intents de fer-lo arribar a Igualada, el principal centre cotoner de la indústria catalana després de la ciutat comtal. La construcció de la línia fèrria Barcelona-Molins de Rei (1854) i Molins de Rei-Martorell (1856) va fer evident la urgència del projecte si no es volia que la indústria anoienca entrés en una decadència definitiva a causa de la manca de competitivitat.

El primer projecte seriós es remunta al 1852, però de seguida rep un revés quan es decideix que la línia Barcelona-Lleida passi per Manresa. A partir d'aleshores se succeeixen diferents estudis fallits (des de Sant Sadurní d'Anoia, des de Calaf...), i no és fins al 1881 que es dona la concessió (7 de

setembre) i es presenta públicament el projecte (22 de març) d'un ferrocarril entre Martorell i Igualada passant per Piera, que hauria de dur a terme la *Compañía del Ferrocarril Económico de Igualada a Martorell* (1882). Després d'una sèrie d'endarreriments a causa de la crisi borsària, deutes acumulats, pròrrogues i problemes d'expropiacions (amb atemptat a Masquefa inclòs), el 1891 es féu càrrec de la concessió la *Compagnie du Chemin de Fer Central Catalan*, de capital belga, i una de les quatre locomotores amb què es cobrí la línia féu arribar el primer tren a l'estació de Piera el dia 6 de novembre de 1892, tot i que la inauguració oficial no es produí fins al 29 de juliol de 1893. L'expectació devia ser tan multitudinària com a Capellades (on el 27 de novembre 3.000 persones reberen el tren) o a Igualada (on el 29 de desembre el reberen 1.500 persones).

Arribada del primer tren a Piera (1892).³⁹

La història de la posada en marxa del tram ferroviari entre Barcelona i Martorell per la banda dreta del riu Llobregat es repeteix pel que fa a la lentitud del procés. El projecte inicial de *Ferrocarriles-Tranvías del Bajo Llobregat* s'inicia el 1881, i posteriorment hi intervenen els *Ferrocarriles Carboníferos de Cataluña* i els *Ferrocarriles Económicos del Bajo Llobregat*, i els belgues *Union des Tramways* i *Chemin de Fer du Nord-Est de l'Espagne*.

Arribada del primer tren a Santa Coloma de Cervelló (1912).⁴⁰

³⁹ Foto 10. Foto de la locomotora i el vagó del primer tren que va arribar a Piera l'any 1892 [AHFC].

Finalment, el 29 de desembre de 1912 s'inaugurà la línia Barcelona (Magòria) – Martorell, amb la solemnitat que es mereixia l'ocasió, ja que el comboi, guarnit amb flors i banderes catalanes, espanyoles i belgues, format per una locomotora, un furgó i cinc vagon, ple d'autoritats i beneït pel bisbe de Barcelona, s'aturà a totes les estacions de la nova línia, on es repetiren les escenes d'expectació i alegria. Les cròniques de l'època remarquen especialment l'entusiasme viscut a l'estació de Sant Boi de Llobregat, la primera pedra de la qual s'havia posat quasi trenta anys abans, i on una banda de músics de la institució psiquiàtrica interpretà la Marxa Reial.

Després de l'impuls que l'exposició internacional de 1929 donà a la companyia, aquesta es va declarar en suspensió de pagaments el 1931, i passà a càrrec d'una comissió gestora. Durant la guerra les línies foren gestionades per un comitè obrer de la UGT⁴¹ i la CNT⁴².

1.4. EL SERVEI MILITAR

Com gairebé tots els homes de la seva època, en Joan Pallejà va haver de fer

el servei militar, també anomenat “mili” col·loquialment, que s'iniciava amb el procés de l·leves o quintes, quan l'ajuntament, a partir del padró municipal, citava els joves que havien complert els vint anys durant l'any anterior i se'ls filiava i se'ls media l'alçada i el pes. Un cop fet això, sortien

unes llistes amb els noms dels joves a qui es considerava “útils” per fer el

---

⁴⁰ Foto 11. Foto de l'estació de Santa Coloma de Cervelló durant l'arribada del primer tren el 1912 [AHFC].

⁴¹ La Unió General de Treballadors (UGT) és una organització sindical obrera espanyola d'orientació socialista fundada el 12 d'agost de 1888 per Pablo Iglesias.

⁴² La Confederació Nacional del Treball (CNT) és una central sindical d'ideologia anarcosindicalista, fundada a Barcelona el 30 d'octubre de 1910. Va ser el major sindicat obrer a Espanya.

servei i al mes de febrer es feia a cada poble el sorteig per determinar quins nois eren els escollits per anar-hi. Anys més tard, es feien ja únicament els sortejos a les *Cajas de Reclutas*, situades a les capitals de província i a altres ciutats importants. A partir de 1912 el servei ja va ser obligatori per a tots els joves i a través de les *Cajas* es feia un sorteig públic per designar quins nois anaven a l'Àfrica del Nord, al Protectorat del Marroc, a l'Àfrica Occidental Espanyola, als Arxipèlags o a la Península.

La durada del servei militar va anar variant segons els diferents interessos que hi havia a cada moment a l'estat. Tot i així, el servei militar sempre ha estat molt llarg, si tenim en compte que hi havia uns anys en actiu, entre dos i quatre, i també un període de reserva. Des de l'inici de la instauració del servei militar fins al 1912, els anys en actiu i en reserva van anar variant constantment. L'any 1912 es va instaurar una durada total de divuit anys, distribuïts en cinc períodes, cada un d'ells de diferent durada. El primer període era l'anomenat *Caja de Reclutas*, d'una durada variable; tot seguit es feia la primera estada de servei actiu, que durava tres anys, i seguidament la segona estada, amb una durada de cinc anys. Un cop fets els anys en actiu, passaven al període de reserva durant sis anys, i el cinquè i últim període era el de reserva territorial, que durava fins que la persona assolía els divuit anys de servei militar. En els anys següents, la durada de la "mili" es va mantenir pràcticament igual, i el 1940 es va augmentar de divuit a vint-i-quatre anys en total. La durada del servei en actiu, en l'època que li tocava a en Joan Pallejà, era de dos anys per qui servia a terra i de tres anys per qui servia a la marina.

1.4.1. EL RECLUTAMENT

El dia 14 de gener de 1928 té lloc a l'Ajuntament de Piera l'anomenat "acto de la formación del alistamiento", presidit per l'alcalde, Ramon Sanahuja, el jutge municipal, Josep M. Munné, el mossèn, Joan Ros, i deu regidors, tal com consta a *l'Acta del Alistamiento* de la lleva de 1928.⁴³

---

⁴³ Annex 16. *Acta del Alistamiento* (Reemplazo 1928) [AMP].

Joan Pallejà apareix a l'acta de reclutament amb el número 27, juntament amb la resta d'informació que hi consta: nom dels pares, data de naixement, edat, situació segons l'article 96, adreça del mosso, lloc de naixement i adreça dels pares.

1.4.2. LA CASERNA DE MAÓ

Del servei militar d'en Joan Pallejà se'n té notícia a través d'unes quantes fotopostals que escrivia a la família. Així, sabem que va ser destinat a Maó (Menorca), on va fer la mili el 1929, concretament a la companyia de telègrafs, on va aprendre el codi Morse (tal com havia manifestat en alguna ocasió). També es conserva la lletra mecanografiada d'una cançó dedicada a la quinta del 29 destinada a Maó,⁴⁴ que fa referència al paper dels veterans, a la instrucció, al tall de cabells característic i a les relacions amb les noies del lloc.

Fotopostals enviades per Joan Pallejà a la família des de Maó (1929).⁴⁵

⁴⁴ Annex 17. Cançó dedicada a la quinta del 1929 destinada a Maó [AF].

⁴⁵ Fotos 12 i 13. Fotos d'en Joan Pallejà durant el seu servei militar a Maó [AF].

Dalt: el segon assegut, començant per l'esquerra. Dreta: al mig, el setè, dempeus).

Per la seva situació, el complex militar de Maó tenia una importància estratègica considerable. Mostra d'això és l'activitat "institucional" que s'hi va donar aquell any. Així, el 12 de setembre de 1929 va rebre la visita de Miguel Primo de Rivera, el dictador que aleshores era cap de govern, acompanyat de l'Infant Don Jaume. Feien una visita ràpida a l'illa i van ser rebuts als ajuntaments de Maó, de Ciutadella i d'altres localitats. També van anar al Monte Toro i a la fortalesa d'Isabel II. Dies després, el 28 de setembre, va rebre la visita del ministre de Marina, Mateo Garcia de los Reyes. I finalment, el dia 9 d'octubre va rebre la visita del rei Alfons XIII, que va voler observar les maniobres navals que es feien a les illes Balears i que també va visitar la ciutat, el monte Toro i la fortalesa d'Isabel II.

2. CANDELERA VILA I FULQUET

2.1. ELS ORÍGENS

Na Candelera Vila i Fulquet va néixer el dia 8 de gener de 1911 a Sant Boi de Llobregat (Baix Llobregat), segons consta en l'acta de naixement del Registre

Civil de la població.⁴⁶

Va néixer a les sis de la tarda a la casa de la Rambla de Maluquer. La va inscriure el seu pare, també dos dies després del seu naixement, a les tres de la tarda del dia 10 de gener, davant del jutge municipal, Joan Aleu i Salvadó, del secretari, Joan Claramunt, i dels testimonis Antoni Prim i Figueras, i Joan Ribas i Vidal, “empleats”.

La Rambla de Maluquer a principis del segle XX.

⁴⁷

El nom que consta a l'acta de naixement és, únicament, *Candelaria*. No hi consten, com era i és habitual, dos noms més (que podrien haver estat, per exemple, Carme, el nom de la mare, i Maria, el nom de les àvies). En canvi, en documentació posterior hi trobem l'alternança entre el nom de Candelera o Candelària (informació de l'enllaç matrimonial a la revista *L'Estel*, de la Colònia Güell, el 1935; padró municipal de Piera, el 1939) i el nom de Maria (padró municipal de Santa Coloma de Cervelló, el 1924 i de 1932; acta de naixement de la filla, el 1937; acta de bateig de la filla, el 1939; padró municipal de Piera, el 1940).

De fet, el nom de Candelera fa referència a la presentació de Jesús i a la purificació de Maria, la seva mare. En algunes ocasions, es recorda que es cridava aquesta persona amb el nom de Maria Candelera.

La fira de la Candelera, que es celebra a Molins de Rei, ha estat, des de molt antic, molt popular a tots els pobles baixllobregatins de la rodalia, i especialment a Sant Boi.

⁴⁶ Annex 18. Acta de naixement de na Candelera Vila i Fulquet [RCSBL].

⁴⁷ Foto14. Foto de la Rambla de Maluquer, de Sant Boi de Llobregat, el 1912 [AHMSBL].

2.1.1. LA FILIACIÓ

El seu pare, Camil Vila i Gibernau, de 31 anys, era natural de Valls i exercia la professió de “jornaler”; per fonts orals, podem concretar que va ser cuiner (cosa que es pot constatar en la foto número 15). Els avis paterns eren Camil Vila i Maria Gibernau.

La seva mare, Carme Fulquet i Amigó, de 21 anys, era natural de Sant Boi de Llobregat (nascuda en data 9-05-1889), i els avis materns eren Pere Fulquet i Maria Amigó.

Els pares Camil Vila i Carme Fulquet es van casar el 12 de desembre de 1908, segons consta al corresponent llibre duplicat de matrimonis de l'Arxiu Diocesà de Barcelona.⁴⁸

Camil Vila i Gibernau⁴⁹

Carme Fulquet i Amigó⁵⁰

Més endavant, la seva mare, Carme Fulquet i Amigó, ja vídua, es va tornar a casar amb Francesc Julià i Bros, natural de Sant Esteve Sesrovires, població situada entre Martorell i Piera, i nascut en data 25-02-1879, que exercia la professió de “jornalero”, i consten domiciliats en una casa de Santa Coloma de Cervelló en el Padró municipal de 1924⁵¹. Al padró de 1932⁵² ell consta com a

⁴⁸ Tot i que no en tenim el document, la informació ha estat extreta de l'esmentat arxiu.

⁴⁹ Foto 15. Camil Vila i Gibernau [AF].

⁵⁰ Foto 16. Carme Fulquet i Amigó [AF].

⁵¹ Annex 19. Padró municipal de Santa Coloma de Cervelló, 1924 [RCSCC].

“empleado” i domiciliats a la Fàbrica, mentre que al de 1936⁵³ consta com a ferroviari i el matrimoni viu a l'estació.

2.1.2. LA POBLACIÓ

Com ja s'ha vist, Candelera Vila i Fulquet va néixer a Sant Boi de Llobregat, un poble amb un terme municipal de 21,94 km², que està situat a la dreta del riu Llobregat. L'any 1900 comptava amb 5.311 habitants, dada que el situava com el municipi més poblat del Baix Llobregat, amb una població que va anar creixent fins a assolir els 10.310 habitants el 1940.⁵⁴

La casa on va néixer, a Sant Boi de Llobregat, estava ubicada a la Rambla de Maluquer, en referència a Joan Maluquer i Viladot (Barcelona, 1856 – 1940) que fou secretari del Primer Congrés Catalanista, regidor per Barcelona, diputat per Terrassa-Sabadell i Solsona, senador per Lleida, membre del Tribunal Suprem degà del Col·legi d'Advocats i president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Barcelona. Fundà el Partit Monàrquic Autonomista i fou president de la Diputació de Barcelona en el període posterior a la dictadura de Primo de Rivera. Aquesta rambla, com moltes altres vies, va ser rebatejada com a Rambla de Rafael Casanova al cap de dos anys, el 1913, per l'ajuntament de la Lliga Regionalista a instàncies de la Unió Nacionalista Radical. Es tractava d'homenatjar el Conseller en Cap nascut a Moià cap al 1660, ferit al setge de Barcelona de 1714 i enterrat a Sant Boi el 1743. I donat que era un personatge molt vinculat a la història de Catalunya, evidentment amb el franquisme es canviaren les tornes. Així, el 15 d'abril de 1939, la comissió gestora municipal la va rebatejar amb el nom de Rambla del Caudillo, en honor al dictador Francisco Franco, denominació que va perdurar fins al 1979.

---

⁵² Annex 20. Padró municipal de Santa Coloma de Cervelló, 1932 [RCSCC].

⁵³ Annex 21. Padró municipal de Santa Coloma de Cervelló, 1936 [RCSCC].

⁵⁴ Dades demogràfiques de Sant Boi de Llobregat

1860	1887	1900	1920	1936	1940
2.793	3.772	5.311	6.553	9.909	10.310

Candelera Vila consta empadronada a Santa Coloma de Cervelló el 1924, quan tenia 13 anys, juntament amb la seva mare, Carme Fulquet i Amigó, i el seu padrastre, Francesc Julià i Bros. El terme de Santa Coloma de Cervelló, de 7,52 km², també està situat a la dreta del riu Llobregat. L'any 1900 comptava amb 542 habitants; el 1920, amb 784 habitants; i el 1936, amb 1.295 habitants. La Colònia Güell hi té un paper decisiu en l'augment continuat de la població.⁵⁵

No hem trobat constància documental de quan va morir el pare, Camil Vila i Gibernau, ni de quan la mare es va traslladar de Sant Boi de Llobregat a Santa Coloma de Cervelló, però per les fonts orals familiars, sabem que primer vivien en una casa aïllada i després passaren a viure a la Colònia Güell (situada al terme de Santa Coloma de Cervelló), i així consta al padró municipal de 1932, mentre que el 1935, tal com es corrobora al padró municipal de 1936, el matrimoni vivia a l'estació,⁵⁶ ja sense la filla, Candelera Vila, que s'havia casat amb Joan Pallejà el 1935 i havien fixat la residència a Piera, a casa dels pares d'ell.

Així com Piera ha conservat el seu nom al llarg del temps, els noms del poble d'origen i d'adopció de Candelera Vila van patir canvis motivats per qüestions ideològiques durant el període republicà. Així, Sant Boi de Llobregat va passar a anomenar-se Vilaboi (tal com consta a l'acta de naixement de la seva filla Carme, el 1937), mentre que Santa Coloma de Cervelló va passar a anomenar-se Pinedes del Llobregat (tal com consta a l'esmentada acta, però no pas, paradoxalment, al padró municipal de Santa Coloma de Cervelló de 1936). Posteriorment, i a causa del franquisme, el nom de Sant Boi de Llobregat es castellanitzaria i passaria a anomenar-se San Baudilio de Llobregat fins al restabliment de la democràcia, el 1976.

2.2. LA FORMACIÓ

---

⁵⁵ Dades demogràfiques de Santa Coloma de Cervelló

1860	1887	1900	1920	1936	1940
192	225	542	784	1.295	1.233

⁵⁶ Tal com consta a la postal enviada als pares d'ella durant el viatge de noces a Madrid (veg. 3.1.).

2.2.1. L'ESCOLA DE LA COLÒNIA GÜELL

També per fonts orals sabem que Candelera va anar a l'escola i va treballar a la fàbrica de la Colònia Güell.

L'escola de la Colònia Güell fou promoguda pel fundador de la colònia, Eusebi Güell i Bacigalupi ⁵⁷, amb el propòsit paternalista de dotar de cultura l'obrer i els seus fills (els futurs obrers). El 1907 s'integren a l'estament educatiu de la Colònia, concretament a la Casa Bressol, les Germanes Carmelites de Sant Josep, que s'estaven a la masia de Can Julià i s'ocupaven dels malalts. Els diumenges oferien classes, al teatre i al gimnàs, a les noies obreres. La Colònia creixia i l'escola es va traslladar provisionalment al carrer Barrau. El 1911 es comença a construir l'edifici de Sant Lluís com a escola de nenes (el que seria la Casa de les monges) i l'edifici modernista del bosc com a escola de nens. El nou complex escolar es va inaugurar el 1918 i disposava de pati, gimnàs i dutxes.

El 1920 les monges de Can Julià són substituïdes per les Germanes Carmelites Terciàries Descalces, dirigides per la superiora M. Antònia de la Providència, que es fan càrrec de les nenes. Aquest canvi de les monges probablement va ser obra d'un personatge a qui ens referirem més endavant, Mn. Gaspar Vilarrúbias, amb la intenció de fer fora les mestres seglars i de privar les nenes de la renovació pedagògica de l'època, cosa que en canvi no va passar en el cas dels nens, que van continuar tenint mestres seglars (Lluís Artó, Sabí Martorell, Josep Franquesa, Josep Baiget...).

L'escola estava al servei de la indústria de la Colònia, tant des del punt de vista de l'adequació a les normes com de la qualificació professional de la mà d'obra masculina i femenina. Malgrat això, abans de la regulació del 1900, l'edat laboral es podia iniciar entre els 7 i els 10 anys. Les nenes solien treballar a la

---

⁵⁷ Eusebi Güell i Bacigalupi (Barcelona, 1846 – 1918) va ser un empresari, polític i mecenes de les lletres i de les arts.

filatura, de 10 a 12 hores diàries, duent a terme tasques complementàries com ara fer encàrrecs o netejar utensilis i maquinària.

2.2.2. EL PLA D'ESTUDIS

El pla d'estudis de les noies era diferent del dels nois i responia al rol que la societat els atribuïa. Mentre que als nens se'ls volia transmetre la responsabilitat en la feina, la promoció individual mitjançant el treball i l'estudi, i els valors humans i morals d'arrel catòlica, sense oblidar la pertinença a la cultura catalana, les nenes eren educades sobretot per a ser bones esposes, mares i treballadores dins la mateixa estricta moral catòlica en el comportament i en els costums.

Per això el pla d'estudis de les noies era el següent: Gramàtica, Aritmètica, Geometria, Geografia, Dibuix i, sobretot, Formació professional (treballs de fil i agulla, és a dir "las labores propias de la mujer") i Religió i Moral. Era un currículum molt més elemental que el dels nens, que cursaven: Lectura i Declamació, Cal·ligrafia, Gramàtica (catalana i castellana), Aritmètica i Càlcul mercantil, Geometria pràctica, Nocions d'Àlgebra i Trigonometria, Nocions de Ciències físiques i naturals, Història sagrada i universal, Francès i Nocions d'alemany, Dibuix lineal i de figura, Gimnàstica rítmica del professor Jacques Dalcroze, Gimnàstica higiènica pel "sistema Müller", Música (solfeig i piano) i Religió i Moral.

Cal afegir el paper que hi jugava la llengua catalana, que es podia parlar a dins de les classes, segons diversos testimonis d'alumnes de l'època, malgrat que l'ensenyament oficial fos en castellà abans de l'adveniment de la República.⁵⁸

2.3. LA FEINA

---

⁵⁸ Aquesta presència de la llengua pròpia es mantingué fins i tot durant la postguerra, ja que s'utilitzava en les actuacions de L'Orfeó infantil, en algunes seccions de la revista *Labor* (poemes, reflexions i notes de la tenència parroquial) i en les misses (si més no els sermons), tal com es pot comprovar en un requeriment del cap local de la Falange, datat el 16 de novembre de 1939, en què recorda "teniendo que ser todos los actos hechos con el idioma castellano por ser el Oficial, por ser orden de nuestro gobierno Nacional". Document *FET y de las JONS Jefatura Local Sta. Coloma de Cervelló núm. 39*.

<http://www.memorialbaixllobregat.cat/fonts-documentals/documentacio/doc-10.htm>

Joan Pallejà va treballar a la companyia de ferrocarrils i la Candelera Vila va treballar a la Colònia Güell. I és en aquest context laboral que, segons la tradició familiar, es coneixen: ell passava en tren per Santa Coloma de Cervelló i devia freqüentar l'estació per qüestions de feina, mentre que ella era fillastra del cap d'estació (al padró de 1932 consta com a "empleado", mentre que al de 1936 consta com a "ferroviari" resident a l'estació) i, lògicament, freqüentava l'estació per qüestions de residència.

Els dos protagonistes d'aquesta recerca, doncs, enllacen les seves vides a través de dos dels principals factors de la industrialització del país: els ferrocarrils i les

colònies tèxtils.

Foto de l'estació de Santa Coloma de Cervelló (1936). Hi apareixen la mare i el padrastre de la Candelera.⁵⁹

2.3.1. LA COLÒNIA

La colònia és una organització social i econòmica muntada al voltant de la indústria tèxtil, un nou sistema de vida i de treball que origina grans transformacions econòmiques, demogràfiques i paisatgístiques, i que esdevé la culminació del primer procés industrialitzador català.

---

⁵⁹ Foto 17. La mare i el padrastre de la Candelera Vila a l'estació de Santa Coloma de Cervelló (1936) [AF].

La seva expansió es veu impulsada per la llei de colònies de 1868, que ofereix avantatges fiscals per als empresaris, i socials per als colons (serveis educatius, culturals i religiosos, exempció del servei militar per als fills, etc.). D'aquesta manera s'afavoreix la pau social amb una mà d'obra estable i de confiança, a diferència de les condicions que es donaven en els barris obrers de Barcelona i algunes ciutats veïnes.

Pel que fa a la conca del Llobregat, d'una banda la direcció del riu és nord-sud, perpendicular a les serralades que travessa, amb congostos i diversos afluents; d'altra banda, malgrat les pluges irregulars, les neus pirinenques i les pluges convectives d'estiu mantenen un curs fluvial aprofitable de manera intensiva per les fàbriques de riu, primer amb molins, i a partir de mitjan segle XIX amb turbines hidràuliques i màquines de vapor combinades.

El Llobregat, doncs, esdevé alhora una font d'energia i un eix de comunicació cap a Barcelona, de manera que a mitjan del segle XIX s'hi desenvolupa la xarxa ferroviària que permet pujar-hi cotó, carbó importat i maquinària tèxtil, i baixar-hi teixits (teles blanques, fil, pana...) i carbó local.

2.3.2. LA COLÒNIA GÜELL

La Colònia Güell, a diferència de moltes de les seves "germanes" més properes, com ara Can Bros (Martorell), la Colònia Sedó (Esparreguera) o la Colònia Gomis (Monistrol), o més llunyanes, com ara el Burés, el Borràs i la Bauma (Castellbell i el Vilar) o les del Cardener i l'Alt Llobregat, té unes característiques que la fan única.

Des del punt de vista urbanístic, constitueix una trama planificada prèviament, amb elements de qualitat arquitectònica contrastada (els edificis gaudinians en són una mostra, fruit de l'estreta relació d'Antoni Gaudí amb la família Güell), i és un exemple de les colònies denominades "modèliques" enfront de les "anònimes", que els mestres d'obres anaven ampliant seguint les necessitats de cada moment.

Des del punt de vista social, va presentar sempre una cohesió peculiar, amb uns torns de treball i de lleure (oficis religiosos, sardanes, balls, orfeó infantil, teatre, cinema i excursions) molt organitzats, controlats per la direcció de la fàbrica i la tenència parroquial, però que van crear unes relacions de comunitat molt intenses, i que encara actualment s'intenten mantenir mitjançant un espai web, publicacions diverses i la celebració d'una festa anual.

En aquest sentit es poden destacar dos fets representatius de l'esperit de la Colònia: que les vagues del primer quart del segle XX (ni tan sols la de 1909) van tenir una repercussió pràcticament nul·la a la Colònia, de fet la primera vaga important la van dur a terme les dones durant la postguerra, i que durant la col·lectivització i el període de guerra no hi va haver violència, a diferència dels pobles veïns com Sant Boi, ni represàlies, mentre que amb la imposició del nou ordre franquista es prengueren represàlies que acabaren amb afusellaments i empresonaments.

Les dones van tenir un paper de primer ordre en la vida de la Colònia. Primer, perquè constituïen aproximadament la meitat de la mà d'obra de la fàbrica i s'encarregaven de les màquines de filar i de teixir, i dels acabats (nuadores, cosidores, etc.). Segon, perquè cobraven un sou segons el treball realitzat, és a dir anaven "a preu fet", a diferència dels homes, que tenien un sou fix, i superior en l'escala establerta. Això suposava un estalvi considerable en els costos de la fàbrica, tot i que també solia passar que algunes dones guanyessin més que els seus homes a força de treballar. A més, combinaven el treball de la fàbrica amb el domèstic i a vegades el de l'hort.

Els primers anys de la fàbrica, fundada el 1891, la vida de la Colònia estava regulada per la "lleï de les dotze hores", que eren les que es solien treballar durant sis dies a la setmana, per això, les nenes solien treballar a la filatura, de 10 a 12 hores diàries, fent tasques complementàries com ara fer encàrrecs o netejar utensilis i maquinària. Però a partir del 1900 la jornada laboral es va regular en 6 hores diàries per als nens i nenes d'entre els 10 i els 14 anys, i d'11 hores com a màxim (o 66 hores setmanals) per a les dones. El 1919 ja

s'estableixen els torns de 8 hores, precepte que a la Colònia es compleix, a diferència d'altres fàbriques.

El control social era exercit de manera compartida per la direcció de la fàbrica i per la tenència parroquial, on la figura de Mn. Gaspar Vilarrúbias, incorporat a la Colònia cap al 1900, hi va tenir un paper decisiu. Tot i això, les relacions familiars, de veïnatge i d'amistat pesaven molt i feien més suportable les dures condicions laborals.

Com moltes altres noies de la seva edat originàries de Sant Boi, per les fonts orals sabem que la Candelera Vila va anar a treballar a la fàbrica de la Colònia, tenint en compte que ja vivia a Santa Coloma de Cervelló. Als 16 anys, és a dir cap al 1927 (el mateix any en què el seu futur marit s'incorpora a la companyia de ferrocarrils), treballava de "recadera" i guanyava 18 pessetes a la setmana; més endavant va treballar a les "maquinetes" (fusades de telers) i guanyava 45 pessetes a la setmana. La Candelera sempre va parlar amb emoció i enyorança del seu pas per la Colònia Güell.

La fàbrica va tancar definitivament el 1973, arran de la crisi econòmica del moment. L'esperit de la Colònia, però, s'ha mantingut fins avui dia a través d'un espai web on es donen a conèixer treballs de divulgació i de la celebració d'una festa modernista anual.

3. EL MATRIMONI PALLEJÀ-VILA

La coneixença de Joan Pallejà i Vila i Candelera Vila i Fulquet va tenir lloc, sense cap dubte si hem de fer cas de les fonts orals que ens han arribat, a l'estació de Santa Coloma de Cervelló. D'una banda, sabem que ell treballava al ferrocarril des del 1927, i que feia la línia de Martorell–Berga i la de Martorell–Barcelona, no sabem si simultàniament; sigui com sigui, les fonts orals i les fotogràfiques ho corroboren.

D'altra banda, també sabem que ella vivia a Santa Coloma de Cervelló com a mínim des del 1924, i que el seu padrastre treballava al ferrocarril (com a cap d'estació, segons les esmentades fonts orals), i estava empadronat a l'estació.

3.1. EL CASAMENT

Del festeig previ al casament també en tenim notícia a partir de les fonts orals i fotogràfiques: quan passava per l'estació ell li deixava llibres, que ella tornava quan els havia llegit, per recollir-ne de nous. Més endavant, les passejades i l'esbarjo per Santa Coloma també es fan palesos.

En Joan Pallejà i la Candelera Vila, a l'estació de Santa Coloma de Cervelló (1935).⁶⁰

Curiosament, un document “col·lateral” com és una carta rebuda per un amic d'ell, Joan Martí, que feia la mili a Pamplona, datada el 8 d'agost de 1929, ens

---

⁶⁰ Fotos 18 i 19. En Joan Pallejà i la Candelera Vila, a l'estació de Santa Coloma (1935) [AF].

dóna informació sobre el festeig, ja que en els mots de comiat s'hi llegeix literalment: "Tedoy recuerdos la Maria que es la bostra parente de par mia recuerdos á las baines de mi parte." És a dir que el 1929 ja festejaven, perquè la "parenta" és com s'anomenava la "nòvia", mentre que les "veïnes" deuriem ser amigues o conegudes...

Informació de Santa Coloma

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Matrimonis: En Nemesi Orgillés Benedicto, amb Teresa Campamà Canals, el dia 10 d'Octubre.

En Joan Pallejà Vila, amb Candelària Vila Fulquet el dia 12 d'Octubre.

Naixements: un nen, Josep Martí Canals fill d'En Genís i Agustina, nascut el dia 1 d'Octubre.

DE CULTURA

En la Biblioteca Popular durant el mes de Setembre s'ha llegit un total de 60 llibres.

El jove Lluís Romaguera, de l'Hospitalet del Llobregat, ha fet donatiu d'un volum de la «Geografia (1935).⁶¹

General de Catalunya», d'En Carreras Candi.

En Joan Pallejà i la Candelera Vila l'any del seu casament

El dia 12 d'octubre de 1935, en Joan Pallejà i la Candelera Vila es van casar a l'església de Santa Coloma de Cervelló. Se'n té constància no a partir del llibre de matrimonis de la parròquia, que consta com a perdut, sinó per la informació apareguda a la secció de "Moviment demogràfic" del número 33, de 27 d'octubre de 1935, de la revista *L'Estel*⁶², un "Periòdic cultural i catalanista de publicació mensual" que es va editar a

Foto de la núvia (1935).⁶³

la Colònia Güell des del 1933 fins al 1935, i que és una mostra més de l'elevat nivell cultural i cívic que es va mantenir a la Colònia Güell durant els anys de la Generalitat republicana.

⁶¹ Fotos 20 i 21. En Joan Pallejà i la Candelera Vila l'any del seu casament (1935) [AF].

⁶² Annex 22. Exemplar del número 33 de la revista *L'Estel*, on hi consta el matrimoni de Joan Pallejà i Candelera Vila el 12 d'octubre de 1935.

⁶³ Foto 22. La núvia el dia del casament (12 d'octubre de 1935) [AF].

Els nuvis van fer la passejada a Madrid, com podem comprovar en la postal enviada a la família d'ella, a l'estació de Santa Coloma de Cervelló.⁶⁴

3.1.1. LA FAMÍLIA

Al cap de nou mesos de la celebració del matrimoni esclataria la guerra civil, però els joves encaraven el futur amb la il·lusió que els és pròpia i, encara, amb un somriure als llavis.

Van fixar la residència a Piera, a casa d'ell, on es van fer càrrec dels seus pares, mentre que

⁶⁴ Postal enviada des de Madrid al Sr. Francesc Julià, cap d'estació a Santa Coloma de Cervelló [AF].

els pares d'ella van continuar vivint a Santa Coloma de Cervelló.

Candelera Vila i Joan Pallejà

(1936).⁶⁵

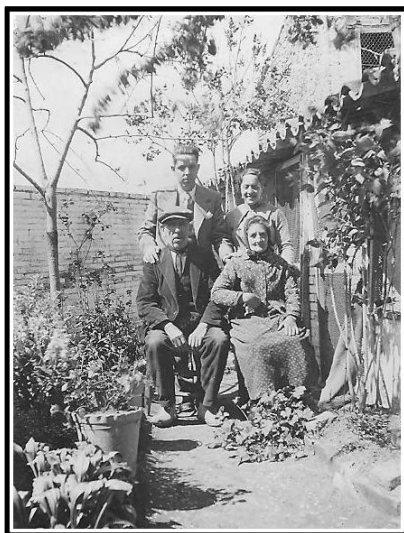
Fruit d'aquest enllaç van néixer dos fills: una noia, a qui van posar el nom de l'àvia materna, Carme ⁶⁶, nascuda el dia 11 d'octubre de 1937, en plena guerra, i un noi, Jordi ⁶⁷, nascut el dia 23 d'abril de 1945, ja en plena postguerra.

Carme Pallejà i Vila (1940).⁶⁸

Jordi Pallejà i Vila (1947).⁶⁹

El matrimoni amb els pares (1936).⁷⁰

Els germans Pallejà Vila (1947).⁷¹

⁶⁵ Foto 23. Candelera Vila i Joan Pallejà un cop casats (1936) [AF].

⁶⁶ Annex 23. Acta de naixement de la filla Carme Pallejà i Vila (11-10-1937) [RCP].

⁶⁷ Annex 24. Acta de naixement del fill Jordi Pallejà i Vila (23-04-1945) [RCP].

⁶⁸ Foto 24. Carme Pallejà i Vila (1940) [AF].

⁶⁹ Foto 25. Jordi Pallejà i Vila (1947) [AF].

⁷⁰ Foto 26. El matrimoni Pallejà-Vila amb els pares d'ell a l'eixida de casa (1936) [AF].

3.2. LA GUERRA

La guerra civil comporta una sèrie de canvis en l'àmbit municipal. Piera no n'és una excepció, com ho mostra el primer ple municipal celebrat deu dies després de l'inici del conflicte, el 28 de juliol de 1936, que es centra en el compliment del decret de la Conselleria de Governació de la Generalitat de Catalunya.⁷²

Paral·lelament als intents d'ordenar institucionalment la nova situació, però, es donen una sèrie d'actuacions revolucionàries els primers dies de la guerra, com l'incendi del Sant Crist, mobiliari i objectes religiosos de l'església parroquial de Santa Maria, així com de l'arxiu. Gairebé tota la documentació va ser cremada, en dues ocasions, per una patrulla provinent de Martorell i que es dirigia a Igualada, i que va tornar per "acabar la feina" quan va ser avisada que alguns veïns "salvaven" el que podien després de la primera crema. La importància d'aquest arxiu, que incloïa documentació des del segle XIII, es deu al fet que Piera era un dels tres deganats de la diòcesi de Barcelona.⁷³

3.2.1. ELS MOSSOS D'ESQUADRA

No sabem què va passar, però ja en plena guerra civil, al cap de dos anys de casat, en Joan Pallejà va deixar els ferrocarrils catalans i posteriorment va ingressar al cos dels Mossos d'Esquadra de Catalunya. Potser hi va influir que s'anaven cridant les diferents lleves al front i el setembre de 1937 van cridar la seva. El fet de tenir una filla de pocs mesos i que els Mossos d'Esquadra van ser dels pocs cossos militars que per les seves funcions van restar a la rereguarda, podrien haver condicionat aquesta entrada al cos.

---

⁷¹ Foto 27. Els germans Jordi i Carme Pallejà a la plaça de l'església de Piera (1947) [AF].

⁷² Annex 25. Acta del ple municipal de Piera, 28-07-1936, pàg. 35 [AMP].

⁷³ La Diòcesi de Barcelona es dividia, des de l'edat mitjana, en l'Oficialitat de Barcelona (61 parròquies) i tres deganats o arxiprestats perifèrics: Penedès (50 parròquies), Vallès (46 parròquies) i Piera (25 parròquies).

El 10 d'abril de 1938 ingressa al cos dels Mossos d'Esquadra, al qual havia pertangut el seu pare. Així doncs, trobem el seu nom a la llista de la plantilla de l'Escorta presidencial de 1938, concretament com a Mosso de segona⁷⁴. El maig del mateix any que va entrar al cos, la plantilla estava integrada per un cap, un major, tres capitans-caporals, deu tinents-caporals, trenta-quatre sots-caporals, vuitanta-set mossos de primera i quatre-cents setanta-quatre mossos de segona, tal com trobem al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC)⁷⁵.

Per ingressar al cos dels Mossos d'Esquadra s'havien de complir certs requisits. Aquests requisits eren que s'havia de tenir més de vint-i-tres anys i menys de trenta-cinc, s'havia de fer com a mínim 1,67 m d'alçada, tenir una bona constitució física i cap defecte físic, saber llegir, escriure i redactar bé, també saber sumar, restar, multiplicar i dividir enters i decimals. També un dels requisits principals era ser català. Si complies totes aquestes condicions havies de presentar una instància al Cap del Cos juntament amb una partida de naixement, una certificació de bona conducta firmada per l'alcalde del teu poble, un certificat de la Direcció General de Presons que confirmés que no haguessis estat processat ni condemnat, documents que acreditessin la situació militar i la cèdul·la personal. En cas que haguessis format part de l'Exèrcit havies d'adjuntar el full de càstigs i el permís militar.

Un cop admetien els aspirants, aquests s'havien de sotmetre a un examen escrit sobre diferents temes que el Comandant del Cos determinava. Preferentment passaven a davant els homes que haguessin pertangut a l'Exèrcit, sent preferents els sergents i caporals i aquells que haguessin fet serveis especials anàlegs als del Cos. Si complies tots els requisits i eres acceptat dins del Cos dels Mossos se't feia signar un full prometent complir amb fidelitat les obligacions que el Reglament determina. Era motiu d'expulsió del Cos si es detectaven extrems contraris a la veritat esmentada en la sol·licitud o haver procedit amb mala fe.

---

⁷⁴ Annex 26. Llista de la plantilla de l'Escorta Presidencial del 1938 (RISQUES, Manel: *Identitat democràtica o tradició espanyolista?*).

⁷⁵ Annex 27. DOGC núm. 133, 13-05-1938.

En Joan Pallejà complia tots aquests requisits, en la data de la seva incorporació tenia 31 anys, era un home alt que superava els 1,67 m d'alçada, tenia una bona constitució física, havia anat a l'escola i sabia llegir, escriure i redactar bé, i també sabia sumar, restar, multiplicar i dividir; era català i no havia estat mai processat, de manera que deuria seguir el procediment abans esmentat i deuria fer l'examen corresponent i per tant signar el full prometent complir les obligacions que com a mosso tenia.

Dins el carnet de les Esquadres de Catalunya⁷⁶, que cada mosso rebia quan havia superat els anteriors requisits, també s'hi recollien un seguit de normes que havien de complir: vetllar sempre per la seguretat i la protecció de les vides i hisendes dels ciutadans, estar disposat a sacrificar la seva vida en compliment del seu deure, no intervenir mai en qüestions polítiques, només si s'ha de mantenir o restablir l'ordre, no acceptar regals ni gratificacions sense l'ordre del seu Cap, no dir paraules grolleres ni ofensives, tenir una conducta exemplar en actes públics i privats, no escatimar mai el seu zel en el compliment del deure, atendre a totes les persones, adaptar-se als costums dels llocs on es trobés. En definitiva, els mossos havien de tenir una bona conducta, ser honrats, dignes i imparcials en les seves actuacions.

ESQUADRES DE CATALUNYA

CÀRREC *Mosso de 2^a*

Número *737*

Nom *Joan*
Cognoms *Pallejà i Vila*
Ingressà en el Cos en *10 d'abril del 1932*

Barcelona *1^a* d e *maig* del 1932
El *Majist. Cap. accidental*
Frederic Escofet

Fou ascendit a .....
del 193.....
El .....

Signatura de l'interessat,
Joan Pallejà

76 A

3.2.2. L'ESCORTA PRESIDENCIAL

L'Escorta Presidencial va ser creada per Josep Tarradellas⁷⁷, aleshores Conseller primer de la Generalitat, el 28 de setembre de 1936, ja que com s'esmenta al mateix DOGC: "La jerarquia de la Presidència de la Generalitat que implica la representació de Catalunya i ensems, la de l'estat Espanyol, requereix l'existència d'una Escorta Presidencial que s'adigui amb aquella alta significació. En aquests moments estarà formada provisionalment pel Comandant, Cap del Cos d'Esquadres de Catalunya, pel Capità Segon, Cap del mateix Cos, i per un Tinent Caporal que tindrà el comandament de la força de l'Esquadra de la Residència Oficial, que estarà integrada per un Brigada, sis Sargents, nou Caporals i cinquanta-quatre Mossos, que seran seleccionats entre els de les Esquadres de Catalunya que medeixin un mínim de 1'72 metres, tinguin una certa antiguitat en el Cos i hagin estat distingits per actes de servei. El Comandant en Cap i el Capità Segon tindran la condició d'Ajudants del President."⁷⁸

A l'abril de 1938, l'Escorta Presidencial formava una unitat autònoma dotada d'un reglament intern, les normes del qual eren proposades conjuntament pels Caps dels Mossos d'Esquadra i de l'Escorta Presidencial. En aquells moments es va aprovar un augment provisional de plantilla en setanta mossos de segona, que es cobririen amb caràcter interí a proposta del Cap de l'Escorta Presidencial.⁷⁹ La plantilla va passar a estar formada per un Cap o Major, quatre Tinentes Caporals, deu Sots Caporals i cent seixanta Mossos de segona. La direcció requeia en el seu Cap, mentre que el comandament directe de les forces pertocava al Major, els quals tenien la condició d'Ajudants del President. A part del sou, tenien dret a rebre una dieta per aquarterament o per desplaçament en l'exercici de les seves funcions.

---

⁷⁷ Josep Tarradellas i Joan (Cervelló, 1899 – Barcelona, 1988) va ser un polític català que va formar part del Govern de la Generalitat republicana. Es va exiliar a França el febrer de 1939, va ser president de la Generalitat a l'exili des de 1954 i va tornar a Catalunya el 1977 per fer-se càrrec de la Generalitat restaurada, que va presidir fins al 1980.

⁷⁸ DOGC núm 275, 01-10-1936.

⁷⁹ Annex 29. DOGC núm 104, 14-04-1938.

Així doncs, trobem que al juliol de 1938 són nomenats, amb antiguitat del 10 d'abril i efectes administratius de l'1 de juny, els setanta Mossos de segona, entre els quals Joan Pallejà, per cobrir les places de l'Escorta Presidencial.⁸⁰

Segons les normes que regien la seva organització i el seu funcionament⁸¹, l'objectiu principal de l'Escorta era vigilar la Residència Presidencial i vetllar per la seguretat personal del President de la Generalitat. A la planta baixa de la Residència del President hi havia un local de descans i un despatx per a la Guàrdia de les Escortes i el seu Cap. Sempre que el President sortia de la seva residència anava acompanyat d'un escorta de primera classe i cinc mossos d'uniforme i amb armes que anaven darrere del cotxe del President. També quan sortia de Barcelona l'escorta l'acompanyava i prestava els serveis que es necessitessin en aquell viatge. Per entrar a formar part de l'Escorta Presidencial s'havien de portar dos anys dins de les Esquadres i sol·licitar-ho un cop es reunissin totes les condicions necessàries. La baixa de l'Escorta s'efectuava a petició pròpia, per ascens o conveniència del servei, i cap individu de l'Escorta podia oferir els seus serveis fora d'aquesta.

Dins de l'Escorta Presidencial també hi havia els Ajudants del President, que tenien la funció d'acompanyar-lo als actes oficials i a d'altres de semioficials o particulars. En visites o actes de caràcter oficial i de cortesia, un ajudant almenys anava al cotxe amb el President. Els ajudants també tenien un despatx a la Residència Presidencial. Per distingir-se de la resta de l'Escorta, portaven un distintiu que consistia en un llaç dels colors de la senyera, amb l'escut de la Generalitat en plata al centre i penjat amb un imperdible a l'uniforme, al costat dret del pit.

Placa de l'escorta presidencial (1938)⁸²

⁸⁰ Annex 30. DOGC núm 188 , 07-07-1938.

⁸¹ Annex 31. DOGC núm 121 , 01-05-1938.

⁸² Foto 28. Placa distintiva de l'escorta presidencial (1938) [AF].

El setembre de 1938⁸³, es veu la necessitat d'augmentar la potència de foc de l'Escorta, i es crea un escamot-ametrallador i s'amplia la unitat amb un sots-caporal de segona, tres mossos de primera i quinze mossos de segona.

3.2.3. FREDERIC ESCOFET

Una de les persones que va tenir un fort ascendent en Joan Pallejà fou el comandant dels Mossos d'Esquadra Frederic Escofet i Alsina (Barcelona, 1898 – 1987), militar català al servei de la Generalitat de Catalunya. Estudià a l'Acadèmia Militar de Cavalleria de Valladolid (1919), d'on sortí com a alferes, i participà en la guerra del Marroc com a tinent (1920-1922), on va prendre consciència de “la manca de professionalitat i capacitació en

Frederic Escofet.⁸⁴

determinades esferes militars.”⁸⁵ Els sis anys de la dictadura de Primo de Rivera el van portar cap al trencament amb l'exèrcit.⁸⁶

El novembre de 1930 és destinat al Cos dels Mossos d'Esquadra de Catalunya, a petició pròpia i amb les recomanacions de Frederic Rahola, senador de la Lliga Regionalista i parent seu, i de Jordi Maluquer, president de la Diputació i amic de la família, on obté una de les tres places de capità (grau que ostentava des del 1926). Fou destinat a l'Esquadra de la Garriga, i amb la proclamació de la República, es posà a les ordres de Francesc Macià com a comandant en cap accidental del cos (ja que el comandant Ignasi de Bufalà havia abandonat el lloc), fins que fou nomenat el comandant Enric Pérez Farràs. Fou Ajudant personal del president Macià (1930), comissari general d'Ordre Públic a Barcelona (1934 i 1936), comandant i cap d'estat major de la Brigada de Cavalleria al front d'Aragó, a Belchite i Terol (1937), comandant en cap de les

⁸³ Annex 32. DOGC núm. 252, 08-09-1938.

⁸⁴ Foto 29. Frederic Escofet i Alsina [AHME].

⁸⁵ FEBRÉS, Xavier: *Frederic Escofet, l'últim exiliat* [pàg. 44].

⁸⁶ “Havia jurat fidelitat a la Monarquia. El meu sentit de la dignitat m'impedia ser deslleial. Vaig considerar que si continuava a l'exèrcit no podia adoptar una actitud d'oposició al règim monàrquic; bé que de tot cor desitjava un canvi. M'estimava massa la carrera militar per sortir de l'exèrcit. La solució em fou donada amb la possibilitat d'entrar al Cos dels Mossos d'Esquadra de Catalunya, una mutació que havia de canviar el sentit de la meua vida.” FEBRÉS, Xavier: *Frederic Escofet, l'últim exiliat* [pàg. 54].

Esquadres de Catalunya (1938), ajudant de camp personal del president Companys i cap de l'escorta presidencial, amb 150 mossos.

Pel que sabem a través de fonts orals, Frederic Escofet era un comandant molt respectat per tots els Mossos d'Esquadra de Catalunya, els quals en parlaven molt bé i sovint n'explicaven anècdotes.⁸⁷

Un cop surt del camp de concentració d'Argelers, igual que tota la comitiva de Mossos d'Esquadra que hi van anar a parar, emprèn el camí de l'exili i s'estableix a Brussel·les, on obre un negoci de productes catalans i espanyols. Quan torna a Catalunya, el 1978, és nomenat cap honorari de les Esquadres de Catalunya. Mor el 1987.

3.3. LA SEPARACIÓ

3.3.1. LA RETIRADA

El 23 de desembre de 1938 els franquistes van llençar l'ofensiva final contra Catalunya, amb l'objectiu d'apoderar-se de la ciutat de Barcelona. Tot i que les forces republicanes van detenir l'avanç de les tropes de Franco durant quinze dies, les forces franquistes eren molt superiors. El front del sud de Catalunya havia caigut i els republicans es van haver de retirar ja que els reforços enviats des de València no van arribar a temps. Barcelona es va convertir en un caos i això va provocar un èxode de refugiats civils i combatents que es dirigiren als llocs fronterers dels Pirineus per fugir de la futura dictadura franquista. S'ha calculat que el nombre d'exiliats a França durant el març de 1939 va ser de 440.000 persones, la meitat de les quals (220.000) va anar a parar a camps de concentració francesos.

---

⁸⁷ Joan Pallejà s'havia referit en més d'una ocasió a la seva rectitud i exemplaritat, i al fet que tenia la mà dreta foradada arran d'una ferida de bala rebuda al front d'Aragó, el 1937, mentre mirava amb uns prismàtics.

Finalment, el 26 de gener de 1939 Barcelona és ocupada per les tropes franquistes. Comencen forts bombardejos aeris a les ciutats properes a la frontera amb França, per on fugen els refugiats. Figueres és la més castigada (26 de gener, i 3, 4, 6 i 7 de febrer), seguida de Girona (27, 28 i 29 de gener), la Bisbal d'Empordà (3, 4, 6 i 7 de febrer), Sant Hilari Sacalm, Maçanet de la Selva i Sils (31 de gener). El 10 de febrer tots els passos fronterers pirinencs ja estan sota control franquista, de manera que es dona per acabada l'ocupació de Catalunya. L'1 d'abril, a Burgos, Franco fa anunciar per ràdio la seva victòria amb el seu famós darrer comunicat oficial de guerra: "En el día de hoy, cautivo y desarmado el Ejército rojo, han alcanzado las tropas Nacionales sus últimos objetivos militares."

El 5 de febrer de 1939, Joan Pallejà, com a membre de l'Escorta Presidencial, i pràcticament tot el cos dels Mossos d'Esquadra, sota les ordres del comandant Frederic Escofet, passen la frontera, acompanyant el president de la Generalitat, Lluís Companys. Escofet s'acomiada dels seus homes tot dient-los que els que no tinguin "delictes de sang" podran tornar.

Per aconseguir travessar la frontera cap a l'exili van haver de dur a terme un seguit d'accions sempre mantenint el màxim secret. Lluís Companys anava acompanyat de José Antonio Aguirre⁸⁸, van sortir una mica abans de les vuit del matí del dia 5 de febrer de 1939 de L'Agullana. Anaven en un cotxe el President Companys amb els consellers Carles Pi i Sunyer, Josep Tarradellas i Antoni M. Sbert, i en un altre el lehendakari basc José Antonio Aguirre amb Manuel Irujo⁸⁹, Julio Jáuregui⁹⁰ i el conseller Pere Bosch i Gimpera; els seguien un grup de col·laboradors, funcionaris, familiars i les escortes presidencials. Abans de marxar, Lluís Companys va cridar a Frederic Escofet per dir-li que, com ajudant seu que era, l'acompanyés cap a França. Però Escofet li va respondre que havia fet una promesa, com a militar, i es mantindria al front dels seus Mossos d'Esquadra, que havien de continuar a l'interior de Catalunya fins

---

⁸⁸ José Antonio Aguirre Lecube (Bilbao, 1904 – París, 1960) va ser el primer Lehendakari o President d'Euskadi. Va marxar a l'exili passant la frontera amb Lluís Companys.

⁸⁹ Manuel de Irujo Olo (Lizarra, 1891 – Pamplona, 1981) va ser un polític i advocat navarrès, dirigent del Partit Nacionalista Basc, diputat i ministre de la Segona República Espanyola.

⁹⁰ Julio Jáuregui Lasanta (Bilbao, 1910 – Madrid, 1981) va ser un polític i advocat basc. Diputat per Biscaia pel Partit Nacionalista Basc durant la Segona República Espanyola.

que se'ls autoritzés l'entrada a França. Companys el va advertir que probablement quan passessin a França els portarien, a ell i als mossos, a un camp de refugiats, però tot i així Escofet va acceptar córrer aquest risc. Tanmateix, els presidents Companys i Aguirre serien escortats per alguns Mossos d'Esquadra en moto i camioneta.

Un cop la comitiva presidencial va arribar al poble de La Vajol, on s'havien de trobar amb Manuel Azaña⁹¹, van veure que aquest ja havia marxat sense avisar-los. Aleshores Companys avisà a Escofet, i, juntament amb uns set-cents mossos, van dirigir-se cap a la frontera. Un cop van arribar a Les Illes, el comandant dels gendarmes francesos només va deixar passar els presidents Companys i Aguirre amb els seus membres de govern, que es van dirigir immediatament cap a Perpinyà. La resta es va haver de quedar a Les Illes fins que no presentessin els seus passaports amb el corresponent visat d'entrada. Era diumenge i les oficines franceses estaven tancades i al no disposar de la documentació necessària per travessar la frontera tots els acompanyants dels presidents, inclòs el grup de mossos que anaven amb ells, van ser traslladats al camp de refugiats d'Argelers (Rosselló).

Fotografies de soldats republicans conduïts per gendarmes cap al camp d'Argelers (1939).⁹²

3.3.2. LES CARTES

⁹¹ Manuel Azaña Díaz (Alcalá de Henares, 1880 - Montauban, 1940) va ser un polític i escriptor espanyol que va ser President del Govern d'Espanya del 1931 al 1933 i el 1936, i President de la Segona República Espanyola del 1936 al 1939.

⁹² Fotos 30 i 31. Soldats republicans conduïts per gendarmes al camp d'Argelers (1939) [R. Capa].

Durant els tres anys de la guerra civil espanyola (1936-1939) i els següents anys de postguerra hi va haver un enorme volum de correspondència. El correu era l'únic mitjà de comunicació entre combatents o presoners i les seves famílies.

Aquestes cartes, que parlaven de la salut del presoner, de la seva necessitat de rebre notícies o paquets de roba, de la petició d'avals amb l'esperança que tot acabés aviat, tenen un gran valor històric ja que aporten informació sobre la realitat en la qual es vivia, però no només té valor el contingut sinó també la grafia, l'ortografia, el tipus de suport emprat, el color de la tinta, les marques de la censura i els segells, ja que ens aporten informació addicional de com era la comunicació postal en temps de guerra.

En aquells anys a Espanya l'analfabetisme absolut superava el 50% de la població, per això era habitual recórrer a algun company que sabés llegir i escriure, tot i que també van ser molts els que van aprendre'n per poder-se comunicar amb la família. Però aquest no és el cas, com sabem, de Joan Pallejà.

Si les circumstàncies ho permetien, s'enviava una targeta cada un o dos dies i una carta cada una o dues setmanes, cosa que va provocar centenars de milions de cartes i targetes en els tres anys de guerra i en la immediata postguerra. Moltes d'elles parlaven de la salut del soldat o del presoner, de la seva necessitat de rebre notícies i paquets amb menjar o roba, de la petició d'avals amb l'esperança que tot acabaria aviat... Rebre i escriure cartes era, en definitiva, una manera de mantenir la il·lusió i d'afrontar millor la solitud i la por, i permetia als presoners mantenir una connexió amb la vida i informar els familiars que seguien vius.

Les vuit cartes conservades que, després de la retirada, Joan Pallejà va adreçar a la seva esposa, Candelera Vila, responen a aquestes premisses i en són un exemple paradigmàtic, com comprovarem a continuació. Concretament

les va escriure des de San Pedro de Cardeña (1⁹³, 2⁹⁴, 3⁹⁵, 4⁹⁶), Burgos (5⁹⁷), Santander (6⁹⁸) i Torrelavega (7⁹⁹ i 8¹⁰⁰).

Les cartes eren l'únic mitjà de comunicació que tenien els presoners per tal de contactar amb la seva família, per això era habitual informar que havien rebut les cartes dels familiars. D'altra banda, en la carta número 2 en Joan Pallejà li diu a la seva dona que miri d'enviar la correspondència per avió perquè era una manera més ràpida i eficaç. També a la carta número 8 fa una petició que escrigui per correu ordinari i no pas per postal, i en la carta número 3 hi ha reflectida la necessitat de rebre correspondència dos cops per setmana.

Les cartes enviades des dels camps de concentració normalment eren enviades a la família o esposa, com en el cas de Joan Pallejà, que sempre les destinava a la seva dona, la Candelera Vila.

La primera carta que li va enviar tenia com a adreça Via Augusta 278 pral. 2^a, a Barcelona, ja que en aquells temps ella es trobava vivint a Barcelona amb la seva filla petita Carme. Les cartes restants les envia a l'Estació de Santa Coloma de Cervelló, on va tornar a anar a viure amb els seus pares, ja que el seu padrastre era el cap de l'estació.

3.3.2.1. MODELS DE CARTES

De tota la correspondència enviada hi ha diferents estils de cartes i postals, la majoria amb referències franquistes. D'algunes cartes (2, 4, 7 i 8) no se'n conserva el sobre, però de ben segur que devien portar també referències del règim franquista, ja que era obligatori.

---

⁹³ Annex 33. Targeta postal 1. San Pedro de Cardeña 17-02-1939 [AF].

⁹⁴ Annex 34. Carta 2. San Pedro de Cardeña 08-03-1939 [AF].

⁹⁵ Annex 35. Targeta postal 3. San Pedro de Cardeña 05-04-1939 [AF].

⁹⁶ Annex 36. Carta 4. San Pedro de Cardeña 08-04-1939 [AF].

⁹⁷ Annex 37. Targeta postal 5. Burgos 12-04-1939 [AF].

⁹⁸ Annex 38. Targeta postal 6. Santander 15-04-1939 [AF].

⁹⁹ Annex 39. Carta 7. Torrelavega 24-04-1939 [AF].

¹⁰⁰ Annex 40. Carta 8. Torrelavega 30-04-1939 [AF].

Les targetes postals patriòtiques eren molt comunes, ja que la zona nacional anava editant targetes postals il·lustrades amb imatges, eslògans i segells del règim. A l'anvers tenien una il·lustració i un espai per escriure les dades del destinatari, i el text anava al revers. La imatge més habitual que portaven era l'efígie de Franco, a més de diferents lemes franquistes, com podem observar clarament en la tarjeta postal patriòtica número 3.

3.3.2.2. CENSURA I ESLÒGANS

Com en tots els règims feixistes, el franquisme exercia una censura que també era present en les cartes enviades pels presoners. Com que no es podia parlar de qualsevol cosa, sovint amb molta habilitat i enginy i amb un domini de la llengua aconseguien burlar la censura per dir coses que d'altra manera no hauria estat possible. Un altre mètode utilitzat normalment per evitar la censura era fer servir uns papers molt petits que s'enrotllaven dintre la roba que s'enviava a la família per rentar. Així doncs, veiem que a totes les cartes enviades per Joan Pallejà hi ha estampat un segell conforme ha passat la censura militar.

A part de la censura, també hi havia un tret característic del règim franquista: els eslògans. Era obligatori que es fiquessin a les cartes i targetes per mostrar afecció al nou règim i d'aquesta manera obligaven a fer servir als antifeixistes les targetes i postals que ells dissenyaven, que també era una manera d'humiliar-los i sotmetre'ls al règim.

Aquestes fórmules, que són presents en totes les cartes conservades, eren */// Año Triunfal* o *Año de la Victoria*, *Viva España* o *Arriba España*, *Viva Franco* o *Saludo a Franco*. Finalment aquests eslògans es van acabar convertint en els crits del ritual franquista.

3.3.2.3. DESTINS I TRASLLATS

Durant la guerra i la postguerra els presoners eren traslladats tot sovint d'un camp a un altre, i sempre que podien mantenien informats d'aquests canvis els

seus familiars més propers. Gràcies a les cartes i postals sabem que en Joan Pallejà va arribar al camp de San Pedro de Cardeña el dia 10 de febrer i en va sortir el dia 12 d'abril de 1939. El mateix dia 12 envia una carta des de Burgos, i més tard, a la carta 6, ens informa que des del dia 13 d'abril es troba a Santander i que el dia 16 d'abril el portaran a Torrelavega, on estarà al Batallón de Orden Público 414 2ª Compañía. L'última carta conservada és del dia 30 d'abril del 1939 i encara es troba a Torrelavega.

3.3.2.3.1. SAN PEDRO DE CARDEÑA

Donat que no tenim documentat de quina manera va arribar a San Pedro de Cardeña procedent d'Argelers, hem agafat com a referència el periple que Domènec Piqué relata en el seu diari de guerra¹⁰¹.

Seguint la recomanació feta pel comandant Escofet en acomiadar-se dels seus mossos a la frontera, i tenint en compte que tenia un filla petita d'un any i mig, Joan Pallejà és dels que s'acullen a tornar a l'Espanya de Franco, i ho farà pel pas fronterer d'Hendaia. Va sortir de l'estació de tren d'Argelers, segons Domènec Piqué, a les 22.45 i arribava a Hendaia a les 13.45 del dia següent, passant per Perpinyà, Narbona, Tolosa, Capvern, Tarbes, Lourdes, Pau, Baiona, Biarritz, Saint Jean de Luz i finalment Hendaia. Allà va passar la frontera i des de l'estació d'Irún (Guipúscoa) el van portar al camp de concentració, on va arribar el dia 7, tal com explica a la postal número 1: "Te extrañará que esté en Burgos, durante este tiempo hemos recorrido mucho terreno y ahora hace 10 dias que estamos en esta, creo que por poco tiempo, ya veremos."

Possiblement no havia sentit a parlar mai d'aquest lloc perquè a l'adreça de la primera postal no n'escriu bé el nom (hi posa San Pedro de Cárdeñas), mentre que a la resta ja l'escriu correctament.

---

¹⁰¹ <http://memoriahistorica.blog.cat/> Diari de guerra de Domènec Piqué. Del 4 de juny de 1938 al 29 d'abril de 1939.

El camp de concentració de San Pedro de Cardeña es trobava ubicat en un antic Monestir que rep el mateix nom, i tenia unes instal·lacions molt àmplies, amb diverses naus i locals. Estava situat a deu quilòmetres de Burgos i a dos de Cardeña. Com tots els camps de concentració, era un lloc ben comunicat gràcies a la carretera nacional i al ferrocarril. Aquest monestir, a finals del 1936, es va començar a fer servir com a complement de les casernes de Burgos per donar allotjament als soldats presoners de fronts del nord. San Pedro de Cardeña es va convertir en una presó franquista des de finals del 1936 fins al 1940.

Inicialment es tractava d'un camp pensat i preparat per a 1.200 presos, tot i que se'n van arribar a comptabilitzar fins a 10.000, cosa que ens fa suposar les terribles condicions de vida dels presoners, que van tenir diferents destins: uns van ser intercanviats per presoners feixistes italians o alemanys, altres van ser afusellats, altres entregats a la Gestapo o enviats a altres camps de concentració, i molts d'altres van ser utilitzats com a mà d'obra esclava per part de la Diputació Provincial, a través de disset grups de treballadors.

En aquest camp també s'hi van internar uns 1.000 brigadistes internacionals, de 40 nacionalitats diferents, que havien vingut a Espanya per lluitar per la llibertat i defensar el país del feixisme. A l'abril de 1938 se'l va designar com el camp on es concentrarien tots els presoners internacionals. Al setembre ja es troben al camp 679 presoners estrangers, que es reparteixen en 479 brigadistes, 174 mariners i 44 acusats de recolzar la República.

Aquests brigadistes van posar en funcionament un institut d'ensenyament anomenat San Pedro Institute of Higher Learning, un diari, el "Jaily News", i un cor de voluntaris internacionals que cantava al concert de Nadal, l'"Undercrust". Totes aquestes activitats els mantenien desperts i ocupats i els ajudaven a tenir la moral alta per continuar lluitant.

Juntament amb els brigadistes hi havia també una gran quantitat de soldats republicans que eren obligats a treballar al monestir i als seus voltants en tot tipus d'obres: canalització de l'aigua, reparació de camins i carreteres, etc. Com

que no estava ben vist portar els presoners a la ciutat o a llocs visibles, s'havia prohibit a la població civil parlar-hi o tenir-hi cap tipus de contacte.

En aquest camp, Vallejo-Nájera va assajar amb presos diversos experiments pseudocientífics amb l'objectiu d'identificar el "gen rojo" que, segons ell, era el responsable del comportament criminal de la gent amb ideologia marxista.

Quan Joan Pallejà arriba a San Pedro de Cardeña no està tranquil, no té notícies de la família i necessita urgentment aquells avals que demana insistentment tant a l'esposa com als pares, ja que d'ells depèn que pugui sortir d'un lloc on "solo se sufre moralmente" i on creu que "casi estoy abandonado", per la qual cosa li demana a la Candelera que li escrigui dos cops per setmana, perquè "una carta consuela el alma". A mesura que passen els dies, el seu desànim augmenta: els avals no arriben malgrat que els demani insistentment i es queixa a l'esposa de no rebre notícies seves prou sovint: "Mira: Escribistes el dia 28 del 2 y hasta el 30 del 3 no allastes la pluma. Esperabas carta mia, lo creo, pero pasaron 30 dias, sabiendo mi paredero, no hay derecho, piensa que soy tu esposo y estoy en un Campo de Concentración."

Vuit dies abans d'arribar al camp, Franco dicta la Ley de responsabilidades políticas, que li servirà per reprimir durament els republicans i per establir una diferència clara entre els vencedors i els vençuts. Entre altres coses, implica emplenar una fitxa classificatòria de tots els homes en edat militar (dels 16 als 45 anys) i dels que, fora d'aquesta franja d'edat, haguessin lluitat amb la República. Calia demanar informes de l'alcalde de la localitat de residència, de la Falange i de la Guàrdia Civil, a més de recollir els avals i certificats que havien d'aportar els interessats. Tot aquest material s'enviava al tribunal classificador, que era l'òrgan encarregat de decretar, si s'esqueia, la llibertat de cada individu.

Joan Pallejà ingressa al camp poc temps abans d'acabar-se la guerra, just quan les autoritats franquistes, a partir del 10 de març de 1939, decideixen classificar tots els interns en dues categories: els retenibles, considerats com a perillosos o desafectes, i els evacuables, que sense poder demostrar la seva

adhesió al Glorioso Movimiento Nacional, poden ser enviats al seu lloc de residència d'abans del 18 de juliol de 1936, amb l'obligació de presentar-se a l'autoritat militar corresponent o bé a la comandància de la Guàrdia Civil.

Però mentre dura la guerra, aquesta ordre resulta de difícil compliment. No és fins a l'abril de 1939 que s'agilitzen les tramitacions gràcies al fet que es nomenen nous tribunals com a comissions classificadores, de manera que aquestes passen a estar integrades per tres membres: el president, que correspon al cap del camp; un vocal, que seria un oficial militar; i un secretari, que seria el metge o el capellà del camp. A partir d'aquest moment, i en funció dels avals que aporten, els presoners disposen de tres opcions: 1) ser enviats a la presó si han comès delictes de sang o bé ocupen un rang militar; 2) continuar retinguts als camps si els seus antecedents són desfavorables; i 3) obtenir la llibertat provisional, sobretot si són majors de 32 anys (el límit d'edat dels homes mobilitzats per la República) i tenen antecedents favorables o presenten una bona conducta al camp. I tot indica que aquest és el cas de Joan Pallejà.

Finalment, cal remarcar que pràcticament no explica res a les cartes de la vida al camp, potser pel fet que era conscient que hi havia una censura o bé perquè no volia fer patir la seva família.

3.3.2.3.2. BURGOS

El dia 12 d'abril, Joan Pallejà va ser traslladat des del camp de concentració de San Pedro de Cardeña a un dels regiments militars de la ciutat de Burgos, aleshores centre del comandament militar de l'Espanya Nacional. Concretament va ser destinat al Regimiento de Infantería San Marcial 22, a la 99 Compañía, en espera que llicenciessin la seva quinta.

Allí es va trobar amb alguns coneguts, entre els quals el fill del senyor Montserrat. Malgrat no saber-ho del cert, suposem que aquesta persona

podria ben ser Jaume Montserrat, un jove de la colònia Güell, el qual és identificat fent instrucció en unes imatges de 1937.¹⁰²

La sortida del camp de concentració el va alleujar: “inútil decirte mi alegría, ya estoy en libertad, por consiguiente se ha terminado el sufrimiento moral [...] no se que decirte de tan contento.”

3.3.2.3.3. SANTANDER

Del Regimiento de Infanteria de San Marcial passa a la ciutat de Santander, on hi arriba el dia 13 d'abril, des d'on sortirà el dia 16 per anar al seu nou destí: la ciutat de Torrelavega. A Santander diu que el tracten molt bé: “Sabras que en todos sitios nos tratan bien pero muy bien”, i que “Ya se pasaron los malos ratos, ahora ha renacido la tranquilidad para todos. G.A.D. así debia suceder”.

Com podem veure, doncs, estava tranquil, malgrat que no sabia quan podria tornar, però intuïa que la seva tornada era pròxima. I és potser per tot això que Joan Pallejà troba la ciutat cantàbrica una “capital muy bonita, os gustaría mucho.” Des de Santander comunica a la seva esposa la seva nova adreça: Batallón de Orden Público 414, 2a Compañía, Torrelavega.

3.3.2.3.4. TORRELAVEGA

Arriba a Torrelavega el dia 16 d'abril, i com ja hem comentat, el destinen a un batalló d'ordre públic. Del que fa allí no en diu res, però sembla evident que la funció d'aquest tipus de batallons era la custòdia i vigilància dels presoners dels camps de concentració, tasques pròpies dels cossos de seguretat, una feina que, en altres circumstàncies i malgrat no ser la seva en formar part de l'Escorta Presidencial, no deuria ser tan allunyada del que feien els Mossos d'Esquadra; la gran diferència radicava que ara estava per força al servei d'una dictadura, cosa que no passava abans de la guerra.

---

¹⁰² Themis-santboi.blogspot.com.es/search/label7Guerra%20civil.

De Torrelavega diu que “es un pueblo grande, ya sabes que los pueblos pronto estan recorridos por consiguiente ya lo conozco todo”, i que el millor d’allí “es la campiña, campos y montes son verdes, y está lleno de casas, es decir, se ve que es costumbre construir la casa en medio del campo de cada uno, parece un pesebre, el Belem lo copiaron de estas regiones montañosas.” Li devia cridar l’atenció trobar un paisatge ben diferent del que estava habituat. També diu que hi ha “fábricas de leche condensada y es rica en ganaderias esta region.” Segons ell, Torrelavega està situat a 26 km de Santander, “tenemos los F.C. del Cantábrico y hay buenas combinaciones, cuando nos toca vamos a la capital para buscar el pan.” Suposem que anava a buscar el pa per al batalló, tasca que es devia alternar amb altres companys segons les ordres. El ferrocarril de via estreta que esmenta encara existeix.

Ja ha passat el pitjor i a partir d’aquest moment les cartes de Joan Pallejà destil·len optimisme, perquè tot va bé i veu pròxima la tornada. Fins i tot es permet fer broma amb dues persones, Juliá (“haber si prepara algo para mi llegada”) i Carmen (“V. y yo, haremos la comida, tengo ganas de tirarle del moño y aunque proteste será igual”), que suposem que deuriem ser els sogres.

Pel que expressa, sembla que a Torrelavega hi viu amb força llibertat de moviments, ja que coneix els voltants i pot anar fins a Santander. A més, sembla informat del que passa a Catalunya, si més no pel que fa referència als Ferrocarrils Catalans, cosa que significa que o bé algú li ho ha dit o bé ho ha llegit.

A l’última carta se’l veu pletòric: el més probable és que ja sàpiga quan torna a casa, perquè si en l’anterior fa petites bromes adreçades al padastre (Julià) i a la mare (Carmen) de la seva esposa, en aquesta la convida “a merendar, tomaremos medio litro de leche y un pedazo de queso, muchacha, hay unos quesos divinos, tu madre ya vendría en un plan de estos y Juliá tambien haría su papel”. Tot i això, és conscient que els separa una gran distància (“pensad que solamente mirando al mapa y ver la distancia uno se marea”). Finalment comenta que ha demanat a un conegut seu que anava a Barcelona que “fuera a P. España”, on hi havia les oficines dels Ferrocarrils Catalans, “avisar mi

salida para Santander”, des d'on suposava que podria tornar i continuar amb la seva vida anterior.

Precisament en aquest moment es dicta l'ordre de llicenciar tots els presoners de les lleves desmobilitzades, és a dir que s'aniran llicenciant les diferents lleves que van participar en la guerra, començant pels reemplaçaments més veterans, entre els quals hi havia el de Joan Pallejà, de la lleva del 29.

3.3.2.4. PETICIÓ D'AVALS

Un cop acabada la guerra civil, el bàndol franquista va engegar un sistema de control col·lectiu repressiu, especialment sobre els presoners. Els avals n'eren un element essencial perquè s'hi certificava el comportament polític d'abans i de després de la guerra, i el règim recorregué als mateixos detinguts perquè fessin tot l'esforç que suposava aconseguir els informes pertinents de les persones fidels al nou règim que responguessin per ells. Els avals, doncs, tenien un paper molt important ja que eren necessaris tant per aconseguir l'alliberament d'un presoner o el retorn d'un exiliat, com per aconseguir una feina, per canviar de residència... En el cas dels presoners dels camps de concentració, els eren fonamentals per tal de sortir-ne tan aviat com fos possible. Aquests avals havien d'estar firmats per una persona de confiança del règim, un militar, un religiós o un falangista, que havia d'assegurar que el detingut en qüestió era innocent i que no havia estat relacionat amb sindicats o partits polítics de la República.

L'estada als camps de concentració no suposava necessàriament la comissió de cap delictes ni el compliment de cap pena. Es tractava simplement d'un temps d'espera, llarg i ple de patiments de tot tipus, mentre arribaven els desitjats avals.

És per això que en Joan Pallejà demanava insistentment en les quatre primeres cartes que li enviessin els avals necessaris per tal de poder sortir del camp. N'era plenament conscient des del moment que escriu: “Necesitaria recibir cuando antes un aval”, i fa una petició ben clara als seus pares i esposa: “En

fin, ya procurareis activar en lo posible todo cuando pido, el poder salir pronto depende de vosotros.” Tampoc no anava gens desencaminat quan diu: “Para salir, es necesario un aval , del ayuntamiento, firmado por falange, el Sr. Joaquin Roca y la Guardia Civil.”

La família o bé no era prou conscient de la importància i urgència d'aquest tràmit (“yo, esperaba el aval se ve que no me habeis comprendido”) o bé, el que és més segur, deuria esmerçar prou temps i esforç per obtenir-los. Ell s'hi acaba resignant: “Sea lo que Dios quiera, si me mandais aval bien o si no un dia u otro ya saldré“, “os lo dejo a voluntad si puede ser sin tardar demasiado, y entre todos”. A partir de la cinquena carta, ja no en parlarà més, fet que coincideix amb la sortida del camp de concentració de San Pedro de Cardena i el trasllat al regiment de Burgos. No sabem si els avals van arribar finalment, ja que no hem aconseguit trobar-los a l'Arxiu Municipal de Piera, tot i que creiem que sí.

Sigui com sigui, el que sabem del cert és a qui es van demanar. Així, a la primera carta hi consta: “Hoy escribo a mis padres, les encargo saluden a José M. Junyen”, una manera indirecta d'indicar una de les persones que en podrien signar un. A la segona carta insisteix: “Necesitaria recibir cuando antes un aval. Es decir, el Sr. que os mencionaba puede hacerlo, ponte de acuerdo con mi padre, el, lo conoce”. I a la tercera hi torna: “Yo, pensaba que aquel Sr. de Piera que mis padres conocen habria hecho el de falange.” Es tracta de Josep M. Junyent i Quintana (Barcelona, 1902 - 1982), periodista i crític teatral de “El Correo Catalán” i de Radio Nacional de España, autor de “Homenaje de Cataluña liberada a su caudillo Franco”, i cap local de la Falange pierenca i secretari de la delegació provincial d'Educación Nacional. La coneixença dels pares es donava, potser més que amb aquesta persona, amb el seu pare, Miquel Junyent i Rovira, pierenc que havia estat cap de la Comunió Tradicionalista a Catalunya entre 1919 i 1933, tot i que morí el 1936.¹⁰³

A la tercera carta s'hi esmenta “el Sr. Joaquin Roca”. Es tracta del rector de la parròquia de Santa Coloma de Cervelló des de 1924 fins a 1948, on va ordenar

---

¹⁰³ Veg. apartat 1.1.2. (pàg. 18 i 19).

l'arxiu parroquial i on té un carrer dedicat molt a prop de l'església. La coneixença venia del fet de regir la parròquia on es va casar el matrimoni Pallejà-Vila (12-10-1935) i on es va batejar la seva filla Carme (22-03-1939),¹⁰⁴ dos mesos després de l'entrada de les tropes franquistes. A la tercera carta també hi apareix un altre mossèn: "luego tu, habrias hablado con el P. Gaspar Villarrubia". Es tracta de Gaspar Vilarrúbias i Valls (Igualada, 1870 – Barcelona, 1949), capellà de la Colònia Güell des de 1899 fins a 1924, on tingué gran influència i hi deixà una empremta perdurable en els àmbits religiós, educatiu, cultural i social. El 1923 fou nomenat xantre de la catedral de Barcelona, cosa que l'obligà a viure en aquesta ciutat, tot i que continuà freqüentant la Colònia, especialment en períodes de vacances. El dubte que se'ns planteja és si es va demanar l'aval a l'un, a l'altre, o a tots dos.

A la segona carta també demana la gestió d'un aval davant de la companyia dels Ferrocarrils Catalans, on treballava abans d'ingressar als Mossos d'Esquadra: "La Compañia tambien podrán haceros otro y al mismo tiempo reclamarme para ponerme a trabajar", dues possibilitats que li permetrien sortir del camp. A la tercera carta hi insisteix: "y final la Compañía por lo menos un certificado o aval", fins que a la quarta concreta que ho facin a través d'una persona determinada: "y de la Compañía pedirles (esto Juliá) un certificado o aval". Es tracta de Francesc Julià, cap d'estació de Santa Coloma de Cervelló i padrastre de l'esposa de Joan Pallejà. No sabem si es va signar aquest, però sí que quan ell va tornar a casa es va reincorporar a la companyia, per la qual cosa seria lògic suposar que s'hagués signat l'aval o el certificat corresponent.

Finalment, no tenim cap notícia ni indicati que s'hagués demanat l'aval de la Guàrdia Civil, potser perquè a Piera no hi havia comandància.

3.3.2.5. FAMÍLIA I AMISTATS

Per norma general, les cartes que s'enviaven des dels camps anaven adreçades a la família més propera. No és d'estranyar, doncs, que Joan Pallejà

---

¹⁰⁴ Annex 41. Còpia de l'acta de bateig de Carme Pallejà i Vila (22-03-1939) [ADB].

les enviés sempre a la seva esposa. En cadascuna d'elles hi escrivia unes paraules de record cap als seus éssers estimats. També tenia molt present la seva filla petita, la Carme, a qui en quasi totes les cartes li envia petons. D'aquesta manera ens podem adonar de la importància que tenia la família per als presos durant la seva estada als camps. Rebre notícies de la família els ajudava a sentir-s'hi més a prop i els era fonamental per tirar endavant malgrat la situació que estaven vivint. Per aquests motius eren freqüents les demandes d'escriure d'una forma més regular.

En cap de les cartes no s'oblida de manifestar, en els mots de comiat, l'amor que sent per la Candelera, la seva esposa: "Tu esposo no te olvida ni un momento", "Tu recibes el afecto de tu esposo", "Te quiere", "tu recibes el cariño del que no te olvida", "Te ama", "Tu, pequeña, recibes el cariño de este que está muy contento".

Però, tot i això, quan no li sembla bé el que ella fa, no se n'està de dir-li-ho, com es pot comprovar a la carta número 4: "No tengo la intención de reprocharte, si bien deseo, te hagas cargo del verdadero significado de la presente; ya sabes que yó, siempre me gusta dar mi opinion, si comprendo que otra persona obra mal, hacerle ver, pero nunca criticar ni censurar y a ti menos porque creo fué por negligencia. -Mira; Escribistes el dia 28 del 2 y hasta el 30 del 3 no allastes la pluma. Esperabas carta mia, lo creo, pero pasaron 30 días, sabiendo mi paredero, no hay derecho piensa que soy tu esposo y estoy en un Campo de Concentración. Luego el dia 22 celebrasteis una fiesta, no debisteis hacerla sin saber nada ¿Verdad que tenía derecho en saberlo? Ami me interesaba la hubierais hecho tal como os comuniqué y por vuestra ligereza llegó la carta tarde cosa que podeis perjudicarme, algun dia ya lo sabreis, aunque yó, no deseo recordar las cosas que me han sido contrarias."

També té molt present la seva filla, la Carme, amb qui es mostra com un pare carinyós: "Besos a la niña", "besos a Carmen", "Besos a la niña, dile que papá vendrá pronto", "cuida bien a la niña y dile que tengo muchos deseos de verla". I demana a la Candelera que la cuidi i que l'eduqui: "Cuida a la niña enséñale además de amar a Dios ame y respete a los que la rodean que no sea

vanidosa ni demasiado interesada dile que papá la quiere mucho y aunque estoy lejos mi pensamiento está junto a vosotras, muchas veces me parece que la veo correr, reir y algunas otras lloriquear. Dichosos de vosotros.“

Malgrat que només conservem les cartes que va adreçar a la seva esposa, sabem per ell mateix que també mantenia correspondència amb els seus pares, a qui estimava i respectava, els quals no estalviaven esforços per aconseguir treure el seu fill del camp de concentració, buscant avals i enviant-li diners.

Pel que fa als sogres, malgrat que els envia records, no s'està de retreure'ls alguna actitud quan cal (“Dile a tus padres que no he tenido el placer de ver ninguna letra suya”), tot i que a les darreres cartes s'hi refereix amb estima i fent-los bromes, tal com hem comprovat amb anterioritat.¹⁰⁵

Amb la resta de la família i amics i coneguts manté una clara discreció i no en parla gaire. Potser aquesta era la seva manera de no donar informació que el règim pogués aprofitar per fer servir en contra seva.

Quan és a Burgos, troba alguns companys i coneguts, entre els quals només n'esmenta un, el fill del senyor Montserrat, al qual ja ens hem referit abans. També parla d'un Miquel que havia d'avisar la família de la seva sortida del camp de San Pedro de Cardena, cosa que no va arribar a fer. El fet que s'utilitzessin coneguts per donar notícies fidedignes del destí de les persones i encàrrecs, era habitual a l'època, ja que així podien explicar els fets a les famílies, sobretot si hi tenien confiança, i podien fer arribar encàrrecs que els interessaven. Aquest és el cas del conegut que va topar en sortir de Burgos i que anava a Barcelona, al qual li va donar l'encàrrec que anés fins a la Plaça Espanya a avisar de que tornava.

3.3.2.6. SALUT I ESTAT D'ÀNIM

---

¹⁰⁵ Veg. 3.3.2.3.4.

Amb les condicions precàries en què vivien els presoners, juntament amb les mancances i dificultats pròpies de la guerra i la immediata postguerra, no és estrany que la seva salut se'n ressentís. Així, veiem que a principis d'abril en Joan Pallejà no es troba gaire bé: "Yo, estoy mejor poco a poco y G.a D. pronto estaré bien del todo", mentre que a finals d'abril declara: "Pasé bastantes días que estuve bastante malo, no te asustes que ahora ya estoy bien, cada día me repongo más, tuve suerte al recibir el dinero de Piera afortunadamente".

Observem que els problemes de salut no són tema habitual de comunicació, o només ho són quan ja s'han superat, possiblement perquè la família no es preocupi en excés. En canvi, com ja hem comentat amb anterioritat, quan el presoner albira una sortida a la seva situació, això es veu reflectit clarament en l'estil i el to de la redacció. En serien exemples quan Joan Pallejà fa referència que, un cop a Burgos, té molt de tabac, i ho compara amb temps anteriors: "tabaco tengo mucho hago las paces del que tuve que estalviar ya puede figurarse como pipo". O quan fa referència als cabells, esmentant que els seus fan 1 cm, cosa que potser venia determinada o bé com a mesura d'higiene o bé perquè així ho establí el reglament.

3.3.2.7. SITUACIÓ ECONÒMICA

Els diners i la situació econòmica de les persones han estat sempre uns temes importants i això també es reflecteix a les cartes. Per això en tres cartes (1,5 i 6), Joan Pallejà fa peticions a la seva esposa que li siguin enviats diners als diferents camps on està tancat. En un camp, amb unes condicions de vida més aviat precàries, el fet de disposar de diners suposava poder alleugerir moltes de les necessitats bàsiques, com ara l'alimentació, la higiene, la roba i la salut, a més d'una de no menys important: la disponibilitat de material per escriure (paper, llapis, sobres, segells...) per poder comunicar-se amb la família.

Ja en la primera carta trobem que ell demana a la seva esposa que li enviï diners ("Si puedes, mándame 5 duros"), en un cos de lletra més petit; a la segona diu que no els ha rebut; a la tercera es queixa que no en té ("no tengo dinero"), i a la cinquena en continua demanant ("Manda dinero pronto"). A més,

quan surt del camp de concentració, una de les seves preocupacions és recuperar els diners que ella li hagi pogut enviar, de manera que li diu que els pot recuperar i que quan ho aconsegueixi els hi enviï aviat (“Si mandastes dinero a Burgos, te lo devolverán me interesa me remitas a esta nueva dirección sin esperar días”); en aquell moment i en un lloc i unes circumstàncies noves, els deuria necessitar i per tant insistia en el tema: “Las 50 pts que me remitistes el 10 no las recibí, cuando llegaron a Burgos ya estaba en esta, reclámalas a Correos. Hoy 3(0) mañana pienso recibir el primer giro, ya comprendo es un sacrificio, pero que le vamos hacer; si son necesarias estas pesetillas.” Efectivament, per a les famílies havia de ser un sacrifici, tenint en compte la vida que portaven en un moment en què els homes, que eren qui aportaven els diners a casa amb el seu treball, estaven majoritàriament empresonats, de manera que hi havia manca d'ingressos i per tant es patia fam. Però les dones i els pares buscaven la manera d'obtenir aquests recursos que permetessin una millor vida als seus familiars reclosos.

3.4. LA TORNADA

Molts dels integrants de l'Escorta Presidencial tancats en camps van poder sortir en llibertat el maig de 1939, com de ben segur va ser el cas d'en Joan Pallejà. Per les cartes sabem que a finals d'abril esperava tornar a casa en un breu termini de temps. Finalment, es té constància d'una notificació ¹⁰⁶, annexa al padró municipal de Piera, i datada el 27 de setembre de 1939,

on es fa constar que fa tres mesos que Joan Pallejà Vila, Candelera Vila Fulquet i Carme Pallejà Vila han fixat la seva residència a Sant Boi de Llobregat. Aquesta circumstància, en canvi, no consta al padró municipal de Sant Boi (atribuïble al gran moviment de població d'aquell any, segons el responsable de l'arxiu). Al padró de Santa Coloma de Cervelló de 1939 tampoc

¹⁰⁶ Annex 42. Notificació annexa (registre d'altres i baixes) al padró municipal de Piera (1939) [AMP].

no hi ha constància d'aquest fet. Una fotografia familiar, datada el 7 d'abril de 1940, ens corrobora la informació de la notificació.¹⁰⁷

Candelera Vila, Carme Pallejà, Joan Pallejà i una altra persona.

El que no sabem és per què el matrimoni es va instal·lar al poble de naixement d'ella, en comptes de fer-ho o bé a Piera, amb els pares d'ell, o bé a Santa Coloma de Cervelló, amb els pares d'ella.

3.4.1. L'ESPOSA

Mentre en Joan Pallejà passava per tots aquests tràngols, la vida continuava. La primera carta que la Candelera Vila va rebre del seu espòs està adreçada a Via Augusta, 278, principal segona, de Barcelona. Aquest fet ens fa suposar que la família va residir algun temps a la ciutat comtal, segurament perquè en els darrers mesos de la República, els Mossos d'Esquadra, i entre ells l'Escorta Presidencial, van estar aquarterats a Barcelona. De fet, hem trobat documentat que Joan Pallejà ho va estar, juntament amb els seus companys, des del desembre de 1938¹⁰⁸, ja que a partir d'aquesta data en la nòmina li paguen 5 pessetes diàries de manutenció, 5 de plus de concentració i 5 més de residència.

Les cartes que succeïren a aquesta primera ja les rebé a l'adreça de soltera, l'estació de Santa Coloma de Cervelló, d'on recordem que el seu padastre era cap d'estació, cosa que ens fa suposar que un cop ell va sortir cap a França, ella, amb la seva filla Carme, va retornar a casa dels seus pares, on va restar esperant el retorn d'ell.

La seva vida tampoc no deuria ser fàcil, malgrat que no en tenim dades. Va haver de criar una nena petita en un moment en què els aliments i els productes bàsics escassejaven, alhora que buscava els avals per aconseguir treure el seu marit del camp de concentració, tasca que tampoc no deuria ser fàcil en aquelles circumstàncies, malgrat l'ajut que sens dubte devia tenir per part dels seus sogres, des de Piera, a qui no podia veure gaire sovint.

---

¹⁰⁷ Foto 32. Foto familiar a Sant Boi de Llobregat (07-04-1940) [AF].

¹⁰⁸ AHDB 4415.Exp 7.Govern de la Generalitat. Escorta Presidencial

3.4.2. MITJA VIDA PER REFER

Com hem dit anteriorment, quan va tornar en Joan Pallejà, el maig del 1939, es va instal·lar a Sant Boi de Llobregat amb la seva dona, Candelera Vila, i la seva filla, Carme Pallejà i Vila, i comencen una “nova” vida deixant enrere les penalitats de la guerra i intentant trempejar les de la postguerra.

És a partir d'aquesta tornada que en Joan Pallejà s'incorpora a la feina i torna a treballar als Ferrocarrils Catalans, com havia fet des del 1927. Així, consta com a “ferroviario” a la cèdula personal de 1941¹⁰⁹ i 1942¹¹⁰. La companyia estava dirigida des de 1939 per Oscar Lagasse, cosa de la qual ja n'estava informat Joan Pallejà des de Torrelavega. Per la seva banda, la Candelera Vila, la seva esposa, passa a treballar de llibretera i també de cosidora a Piera.

El 23 d'abril de 1945 la família creix i neix el seu segon fill, en Jordi Pallejà i Vila, i és en aquests anys que tornen a viure a Piera, al carrer de Sant Bonifaci, aleshores Miguel Junyent, número 3.

109 A
110 A

i V
i V

Carme
Pallejà i Joan
Pallejà.¹¹¹

Carme
Pallejà i
Candelera
Vila.¹¹²

Els germans Carme i Jordi Pallejà en una fotografia escolar típica dels anys 40.¹¹³

Amb el pas dels anys, i fruit dels matrimonis dels seus dos fills, tenen quatre néts: Ramon Tomàs i Pallejà, Joan Tomàs i Pallejà, Sílvia Pallejà i Sànchez i Jordi Pallejà i Sànchez.

Joan Pallejà i Vila morí el dia 2 de juliol de 1993, a Igualada, als 85 anys d'edat. Candelera Vila i Fulquet morí el dia 2 d'abril de 2003, a Piera, als 92 anys d'edat.

¹¹¹ Foto 33. Carme Pallejà i el seu pare Joan Pallejà [AF].

¹¹² Foto 34. Carme Pallejà i la seva mare Candelera Vila [AF].

¹¹³ Foto 35. Carme Pallejà i Vila, i Jordi Pallejà i Vila, a l'escola dels anys de la postguerra [AF].

4. CONCLUSIONS

Aquest treball, que finalment és un estudi sobre la memòria històrica que ressegueix les vides dels meus besavis, ens ha portat a iniciar-nos en el món dels arxius. Trobar la documentació necessària per fer-lo no ha estat una tasca fàcil, ja que, malgrat haver tingut l'ajut de gent que els coneix a fons, la seva localització ens ha fet esmerçar temps i paciència ja que hem hagut d'espigolar entre la munió de documentació existent en els arxius de diferents institucions. Tot i així, l'esforç de les institucions i dels arxius per tenir ordenada i classificada la documentació i, fins i tot, encara que en menor mesura, per digitalitzar-la, ens ha facilitat aquesta feina, que d'altra manera ens hauria estat impossible de fer, atesa la durada del treball.

També ens hem adonat que, al marge d'aquests arxius "oficials", hi ha molta documentació particular conservada per famílies. No totes són conscients del que representa, ja que sovint consideren que aquesta documentació només els ateny a elles, quan en realitat conserva la història de tots nosaltres.

Malgrat que la bibliografia corresponent al període de la segona república, guerra civil i postguerra, actualment és abundant, sabem que en la majoria dels casos es tracta d'estudis molt recents, ja que no ha estat fins fa molt poc, un cop superada la transició, que s'ha volgut recuperar i reivindicar la memòria històrica d'aquells republicans que van perdre la guerra. Només amb la publicació de la documentació, i sobretot a partir dels estudis sobre aquest fet, és quan podem entendre la magnitud de la tragèdia: una generació gairebé

sencera anorreada. Només així s'explica la por que va silenciar la gent que va haver de suportar la repressió de la dictadura un cop acabada la guerra civil.

Aquest treball de recerca ens ha permès conèixer i reivindicar la vida de tota una generació, la dels meus besavis, de la qual ho ignoràvem gairebé tot. Si bé coneixíem la seva existència, només eren uns noms, una imatge borrosa d'unes fotografies antigues i poca cosa més; però a partir del treball han esdevingut unes persones, amb qualitats i defectes, però també una manera de viure i de pensar, una manera d'enfrontar-se als mals tràngols i dificultats que els va tocar viure. Tot aquest coneixement sobre ells ens ha permès esbrinar i ampliar els coneixements que teníem sobre els seus llocs d'origen, els llocs on van viure i el que els va succeir, però a l'hora ens ha permès conèixer millor el context social i polític que els va tocar viure, de manera que certs aspectes que ens quedaven molt allunyats, ja que només ens apareixien als llibres, hem pogut veure com els afectaven directament.

Moltes vegades els coneixements que ens transmeten d'història són esdeveniments polítics, i sovint s'obliden de transmetre'ns altres tipus d'esdeveniments que són tan o més importants que els reis i els presidents de govern. Que potser no és important el dia a dia d'una generació?

Analitzar com era l'educació dels nens i de les nenes d'aquella època ens permet veure una desigualtat entre sexes, reflectida en unes assignatures molt diferents, contra la qual va lluitar la República amb lleis que donaven la igualtat a la dona, que van ser derogades per Franco i que només amb el restabliment de la democràcia es van recobrar.

Uns pares i uns mestres interessats per l'educació d'un infant deixen petja, i això és el que sabem que li va passar a Joan Pallejà: uns pares a qui els interessava que el fill aprengués i que no els importava pagar llibres i un bon mestre, Isidre Macau, que el va influenciar, van fer d'ell una persona amb principis, que escrivia correctament, en una època on això no era usual i amb una preocupació per l'educació dels fills, fets que trobem reflectits en les cartes adreçades a la seva esposa .

A les aules, el tema de la revolució industrial a Catalunya és un tema repetitiu, i se'ns parla constantment de les colònies tèxtils del Ter i Llobregat, i de la revolució dels transports, sobretot del ferrocarril. Quan se'ns explica, pocs som conscients de com van marcar les generacions passades, i només quan descobrim que un nostre besavi va treballar molts anys en els ferrocarrils i en èpoques molt dures de la seva vida sempre el va tenir al cap, descobreixes una part de la seva importància. I quan aquest va i bé amb el tren cristal·litza en un matrimoni, entenem com deuria permetre la coneixença de gent d'altres contrades i com deuriem canviar les relacions entre les seves gents. El mateix passa amb les colònies i potser encara més amb la Colònia Guell: ens en parlen a història, ens en parlen a història de l'art i de sobte esbrinem que la besàvia hi va treballar de petita i que podria ser una d'aquelles nenes que veiem en els gravats, i resulta que, malgrat la duresa de les condicions de treball i de vida d'aquella època, hi va viure una part dels millors anys de la seva vida. En definitiva, descobreixes que dos dels eixos en què basem la història de la Catalunya contemporània coincideixen a casa.

A Joan Pallejà i a Candelera Vila els va tocar viure uns temps políticament convulsos, i en el nostre treball ho trobem ben palès, sobretot a la vida d'ell: per una banda les visites a Menorca del rei Alfons XIII i del General Miguel Primo de Rivera, durant el seu servei militar, amb la qual cosa enllacem amb una monarquia a qui ja li estava bé una dictadura; per altra banda la guerra civil i la seva entrada al cos de les Esquadres de Catalunya, al servei de la Generalitat i en l'Escorta Presidencial, que tenia com a objectiu protegir la vida del president Lluís Companys, i finalment una altra dictadura, la del general Franco, que el va allunyar de la seva família i el va tancar en un camp de concentració, on de ben segur no s'hi va trobar gens bé, mancat de llibertat, amb patiment moral i d'altre tipus.

Aquests temps convulsos també els veiem reflectits en els constants canvis de nom de poblacions, però sobretot en el nom dels carrers, que van canviant al ritme dels canvis polítics i evidentment sempre d'acord amb la ideologia del moment.

Aquest treball també ens ha permès ser conscients del que significa una guerra: la guerra provoca un fort daltabaix en la vida de les persones, un trencament, i les marca. Joan Pallejà (del qual ignorem per què deixa els ferrocarrils catalans, però que estem segurs que no ho va fer de bon grat) opta per ingressar al cos al qual havia pertanyut el seu pare, el de les Esquadres de Catalunya, l'únic cos "militar" que no va ser enviat al front, i potser va ser per això que hi va entrar. Aquest fet ens ha permès aproximar-nos al cos de les Esquadres de Catalunya, un cos recuperat per la democràcia i que forma part de la nostra quotidianitat, però del qual desconexíem els orígens, que hem trobat ben documentats en uns quants estudis. El que ja no hem trobat tan documentat, per no dir gens, és l'Escorta Presidencial, que com tot el cos de Mossos es va mantenir fidel a la República i a la Generalitat, cosa que els va costar l'exili i acabar com molts milers de catalans: internats al camp de concentració d'Argelers.

En els documents referits a Joan Pallejà no hem trobat cap indicatiu del seu pensament polític, i creiem que no deuria ser una persona gaire significada en aquest camp, des del moment que opta des de bon principi per tornar, seguint el consell d'un altre "mestre" que el va marcar: el comandant Escofet, cap de les Esquadres de Catalunya. Poc deuria pensar-se amb què es trobaria .

L'internament en un camp de concentració franquista, el de San Pedro de Cardeña, en un lloc tan "allunyat" com Burgos, el marca, com marca a tots els qui hi ingressen. És en aquest exili "interior", al camp de concentració, quan veiem com marquen els vencedors de la guerra als qui l'han perdut: trenquen famílies, neguen la llibertat a les persones i les impregnen d'una inseguretat, d'un patiment i d'una por que traspuen les cartes. Unes cartes, censurades, en les quals no diuen el que volen però que els connecten amb l'exterior, amb els qui estimen, i que els permeten conservar l'esperança..

Les cartes de Joan Pallejà no expliquen gaires coses, només mostren la preocupació per la família i poca cosa més: o bé era conscient que segons què escrivís, no arribaria, o bé no volia preocupar a la família. Un caràcter tancat i

introvertit explicarien aquest fet. També devia ser conscient de la repressió, ja que només esmenta les persones pel seu nom de fonts i gairebé no hi ha cognoms, parla amb indirectes fins i tot de persones afectes al règim (és el cas de José Mª Junyent) i dóna indicacions de com celebrar el bateig de la seva filla Carme, de manera que no el perjudiqui, malgrat que no li fan gaire cas.

La dictadura que s'implanta un cop acabada la guerra incideix en la vida del país, de la gent, amb una manca absoluta de llibertat: molts homes d'edat i condició diferent atrapats als camps de concentració, després als Batallons de Treballadors, i moltes dones i pares lluitant per la vida dels seus homes, dels seus fills, buscant avals, humiliant-se per aconseguir-los; dones retornant a casa dels seus pares, buscant ajut per sobreviure, amb la seva llibertat personal perduda; molts infants creixent sense pare o orfes; famílies senceres marcades per ser "roges", republicanes, i tots vivint en condicions més que precàries. I ens ha sorprès veure la capacitat de resistència de la gent, i en aquest cas dels nostres protagonistes, la capacitat de les famílies d'ajudar-se, de fer-se costat per superar els mal moments, d'anar tots a la una per aconseguir el retorn a casa d'un dels seus membres, i un cop han aconseguit tornar-se a reunir, de refer la seva vida, mantenint, però, unes constants: els ferrocarrils, la preocupació per donar el millor als seus fills, la cura dels pares, la transmissió de valors als fills i néts...

Al marge de la manca de llibertats, la dictadura de Franco també significarà la minorització de la llengua catalana, reflectida en els canvis del nomenclator dels pobles: San Baudilio per Sant Boi; dels carrers: San Bonifacio per Sant Bonifaci; en els antropònims: Juan o Candelaria per Joan o Candelera; en la correspondència familiar escrita en castellà, amb algunes catalanades, en la documentació oficial...

Tot això ho hem anat veient gràcies a aquests documents que hem conservat a casa i als arxius. Com aquests documents dels besavis n'hi ha molts i cal recuperar-los i donar-los el valor que tenen: són la memòria d'aquesta generació que pràcticament ja no existeix. Només la recuperació d'aquests

arxius familiars, d'aquelles cartes, d'aquelles postals, d'aquells diaris i d'aquelles fotografies empolsinades, és el que ens ha de permetre entendre i arribar a sentir aquelles vivències i sentiments que va patir la població civil, la gran damnificada i oblidada de la Guerra Civil.

5. BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

GENERAL

Fundació Enciclopèdia Catalana. **Gran Enciclopèdia Catalana**. Enciclopèdia Catalana S.A., Barcelona, 1986 (2a ed.).

Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Enciclopèdia Catalana S.A., Barcelona, 1981-1985.

PIERA

CARRANZA, Francesc-Xavier; CASALS, Àngel; CHECA, Lluís; COBERÓ, Montserrat; SANTACANA, Carles; SABATÉ, Flocel i TORALLAS, Jordi: **Història de Piera**. Pagès Editors, Lleida, 1999.

MONJAS MANSO, Lluís: **Les comunitats parroquials del Baix Llobregat a finals de l'Edat Mitjana**. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2005.

SANT BOI DE LLOBREGAT

MARTÍ i VILÀ, Carles (1975): **La fira de la Candelera**, dins *Vida Samboyana*, núm. 236.

<http://museusantboi.blogspot.com.es/2013/01/la-fira-de-la-candelera.html>

SERRET i BERNÚS, Carles (2013): ***Fa cent anys: 1913-2013. Cent anys de la Rambla Rafael Casanova***. Arxiu Històric Municipal de Sant Boi de Llobregat.

<http://museusantboi.blogspot.com.es/2013/11/fa-cent-anys-1913-2013-cent-anys-de-la.html>

SANTA COLOMA DE CERVELLÓ I COLÒNIA GÜELL

CATALÀ, Rosa i MOLAS, Alba: ***Les colònies del Llobregat. Paisatge i vivència***. Col·lecció Descoberta, 7, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2005.

PADRÓ MARGÓ, Josep: ***La Colònia Güell durant el franquisme***. Dins ***El franquisme al Baix Llobregat***. Col·l. Llorenç Sans d'Estudis del Baix Llobregat, 10, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2001.

VILAJULIU i MARTÍNEZ, Montserrat: ***Àvies, besàvies i rebesàvies: el treball de les dones a la Colònia Güell (1891-1973)***. Dins ***Les dones i la història al Baix Llobregat*** (Volum I). Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2002.

<http://www.xtec.cat/sgfp/llicencies/199899/memories/mvilajuliu.pdf>

ESCOLA

GORBS, Carles B. (2005): ***Les germanes Macau***. Revista *País Petit* (secció *Diàspora*, pàg. 17-20) núm .3, Ajuntament de Verges, Verges.

http://www.verges.cat/media/sites/66/revistanum3_diaspora.pdf

MORET, Rosa: ***L'evolució de l'ensenyament a la ciutat al llarg del segle XX. La consolidació de l'escola pública. Els inicis del segle XX. Poques escoles, mestres mal formats i una pèssima qualitat en l'ensenyament***

http://www.girona.cat/sgdap/docs/evolucio_ensenyament_ciutat.pdf

L'escola a Banyoles des de finals del segle XIX

http://www.turaris.net/ca/publicacions/articulos_10/s_historia-local_11/l-escola-a-banyoles-des-de-finals-del-segle-xix_420

MARQUÈS i SUREDA, Salomó (2000): **Les germanes Macau: una nissaga de mestres**. Dins *Pedagogia del segle XX en femení*. Publicacions de la Universitat de Barcelona, Barcelona.

<http://books.google.es/books?id=MXkdSEpsibQC&pg=PA122&lpg=PA122&dq=isidre+macau+teixidor&source=bl&ots=Qj4ffN2fhh&sig=y6gVyKweix5FGD8q3MUDCKmXem4&hl=ca&sa=X&ei=MK9fVNDmL8bqaNzRgdAC&ved=0CB8Q6AEwAA#v=onepage&q=isidre%20macau%20teixidor&f=false>

SOLER i MATA, Joan (2009): **La renovació pedagògica durant el segle XX. La cruïlla catalana: dinamismes i tensions**. Tesi doctoral, UB.

http://www.tdx.cat/bitstream/handle/10803/2953/JSM_TESI.pdf;jsessionid=46DCE2400730930F1BE6303B9E983782.tdx2?sequence=1

Parlem de Sarrià. Revista de cultura i informació local. Isidre Macau i Teixidor. Abril-Juny 2004.

<http://www.sarriadeter.com/revista/49.pdf>

MARTÍ, Genoveva: **Les escoles de la Colònia Güell del 1890 al 1973**. Dins *Vida de colònia*.

2011. <http://vidadecolonia.blogspot.com.es/2011/11/vida-de-colonia-5.html>

FERROCARRIL

AYMERICH, M., CALPE, R., GELABERT, J.M., PADRÓ, J. i TUELLS, L.M.: **100 anys de carrilet Barcelona-Martorell al Baix Llobregat**. Col·l. Coneix núm. 4, Edicions del Llobregat (Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat), Sant Feliu de Llobregat, 2012.

Centenari del Carrilet Barcelona-Martorell 1912-2012. Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya-Departament de Territori i Sostenibilitat, Barcelona, 2012.

<http://www.fgc.cat/downloads/Exposici%C3%B3%20centenari%20FGC.pdf>

SALMERÓN BOSCH, Carles: ***Els ferrocarrils catalans. Cent anys d'història.*** Els trens de Catalunya, núm. 5, Terminus, Barcelona, 1985.

MOSSOS D'ESQUADRA

ESCOFET, Frederic: ***Al servei de Catalunya i de la República. La desfeta (6 d'octubre de 1934).*** Frontera oberta, núm. 6, Edicions Catalanes de Paris, París, 1973.

ESCOFET, Frederic: ***Al servei de Catalunya i de la República. La victòria (19 de juliol de 1936).*** Frontera oberta, núm. 7, Edicions Catalanes de Paris, París, 1973.

FEBRÉS, Xavier: ***Frederic Escofet, l'últim exiliat.*** Col·l. Memòries núm. 25, Ed. Pòrtic, Barcelona, 1979.

RIERA PRENAFETA, Francesc: ***Les Esquadres de Catalunya a Esplugues de Llobregat i Sant Just Desvern. 1922-1939.*** Miscel·lània d'Estudis Santjustencs, núm. 12 (p. 11-69), 2004.

<http://www.raco.cat/index.php/MEST/article/view/40792/123641>

RISQUES CORBELLÀ, Manel: ***Identitat democràtica o tradició espanyolista. La repressió sobre els Mossos d'Esquadra a la postguerra.*** Edhasa / Departament de Justícia i Interior. Barcelona, 2003.

Història dels Mossos d'Esquadra. Web corporatiu.

<http://www.vilaweb.cat/media/attach/vwedts/docs/historia.pdf>

GUERRA CIVIL I RETIRADA

BALLBONA, Anna i d'altres: **75 anys. Diari d'una ocupació. L'ofensiva final contra Catalunya** (Vol. 1). **Acaba la guerra, comença l'exili** (Vol. 2). **Dies irae. El franquisme a Catalunya** (Vol. 3). **La llarga nit del franquisme** (Vol. 4). El Punt Avui, Girona, 2014.

BENET, Josep: **Exili i mort del president Companys**. Biblioteca Universal Empúries, núm. 44, Editorial Empúries, Barcelona, 1990.

CAMPILLO, Maria (ed.): **Allez! Allez! Escrits del pas de frontera, 1939**. L'Avenç, Barcelona, 2010.

MARÍN, Progreso: **Exili. Testimonis sobre la Guerra Civil, els camps i la resistència al franquisme**. Pagès Editors, Lleida, 2010.

MONTFORT i COLL, Aram: **Barcelona 1939: ocupació i repressió militar. El camp de concentració d'Horta i les presons de la ciutat**. UAB (Tesi doctoral), 2007.

<http://www.tesisenxarxa.net/handle/10803/4818?show=full>

PERNAU, Josep: **Diari de la caiguda de Catalunya**. Sèrie Reporter, núm. 34, Ediciones B, Barcelona, 1989.

ROVIRA i VIRGILI, Antoni: **Els darrers dies de la Catalunya republicana. Memòries sobre l'èxode català**. Col·l. Abans d'ara, 33, A Contra Vent Editors, Barcelona, 2014.

SOLÉ, Felip i TUBAN, Grégory: **Camp d'Argelers 1939-1942**. Cossetània Edicions, Valls, 2011.

WEBGRAFIA

<http://cartesguerracivil1936-1947.blogspot.com.es/>: Cartes i Guerra Civil (1936-1947)

<http://www.cazarabet.com/idea/coloquios/cartes.pdf>: *Cartas en tiempos de guerra*

<http://memoriahistorica.blog.cat/> Diari de guerra de Domènec Piqué. Del 4 de juny de 1938 al 29 d'abril de 1939

<http://www.iesmonturiol.net/web/html/estudis/recerca/daniaguilera.pdf>: Història Anònima La Vida de José Pastor

<http://www.udg.edu/portals/80/treballspremiats2009/TREBALL%20memoria%20antonio.pdf>: Vida i memòria d'Antonio Farnós Viñet

http://secundaria.uvic.cat/treballs/5e6f44a6d24fd39a34c2e678d4595b4e03b2decd_TREBALL%20TDR.pdf: El meu avi: vivències d'una guerra

http://cont01.palamos.cat/documentos/68_681399531.pdf: COLLELL GRASSOT, Marc: ***Inolvidables, pare, àvia i germana...*** Premi de Recerca Vila de Palamós 2009-2010. Ajuntament de Palamós: Àrea de Cultura i Patrimoni-Servei d'Arxiu Municipal de Palamós, Palamós, 2009.

<https://app.box.com/s/w3d8o5fr2j6pln20dqm1>: La trajectòria dels Mossos d'Esquadra a la Catalunya Contemporània

<http://lasmerindadesenlamemoria.wordpress.com/2012/01/04/campo-de-concentracion-san-pedro-de-cardena-2/>: San Pedro de Cárdena

<http://upcommons.upc.edu/pfc/handle/2099.1/4420> MORAS i COMELLAS, Roger: *La Rectoria de la Colònia Güell*. UPC (Tesi), 2004.

<http://museusantboi.blogspot.com.es/search/label/Transports?updated-max=2012-12-18T16:36:00%2B01:00&max-results=20&start=8&by-date=false>: El carrilet a Sant Boi

<http://www.transport.cat/viewtopic.php?f=23&t=12318>: 2012, cent anys del Carrilet, de Barcelona a Martorell

www.fgc.cat/downloads/Exposició%20centenari%20FGC.pdf: Centenari Carrilet Barcelona- Martorell 1912-2012

<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000129%5C00000057.pdf>: Isidre Macau

<http://www.elbaixllobregat.net/coloniaguell/catala/historia.asp>: Colònia Güell

<http://www.avile.es/noticias-todas/36-noticias-avile/125-el-servicio-militar-obligatorio-espanol>: Servei Militar Espanyol

<http://www.memorialbaixllobregat.cat/presentacio/index.htm> : Memorial democràtic del Baix Llobregat

ANNEXOS

DOCUMENTS D'UNA VIDA

MEMÒRIA HISTÒRICA D'UN MATRIMONI

DEL PRIMER TERÇ DEL SEGLE XX

ANNEX 1: TAULA GENEALÒGICA D'ASCENDÈNCIA VERTICAL ASCENDENT

Generació I (1) subjecte – G. II (2-3) pares – G. III (4-7) avis – G. IV (8-15) besavis – G. V (16-31) rebesavis – G. VI (32-63) quadraavis

32	33	34	35	36	37	38	39	40 Francesc Pallejà Pagès	41 Maria Figueres Alfà	42 Josep Vila Salades	43 Remei Salinas Ferrer	44 Cami l Vila	45 Maria Gibernau	46 Pere Fulquet	47 Maria Amigó	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63
16 Pau Tomàs Colomer		17 Vicent a Torras Roca		18 Francesc Bové Amorós		19 Maria Paloma Prats		20 Joan Pallejà Figueres		21 Carme Vila Salinas		22 Camil Vila Gibernau		23 Carme Fulquet Amigó		24 Josep Guix Padró s		25 Petronilla Muntanyà à Torrentó		26 Joan Casellas Font		27 Dolors Costa Font		28 Soldevila		29 Gaja		30 Rial		31 Soldevila	
8 Ramon TOMÀS TORRAS				9 Rosa BOVÉ PALOMA				10 Joan PALLEJÀ VILA				11 Candelera VILA FULQUET				12 Josep GUIX MUNTANYÀ				13 Josefa CASELLAS COSTA				14 Josep SOLDEVIL A GAJA				15 Carme RIAL SOLDEVIL A			
4 Sebastià TOMÀS BOVÉ								5 Carme PALLEJÀ VILA								6 Josep GUIX CASELLAS								7 Carmelita SOLDEVILA RIAL							
2 Ramon TOMÀS PALLEJÀ																3 Josefina GUIX SOLDEVILA															
1 Laia TOMÀS GUIX																															

ANNEX 2: ACTA DE NAIXEMENT JOAN PALLEJÀ I VILA

MINISTERIO
DE JUSTICIA

REGISTROS CIVILES
ESPAÑA

Folio Setimo

Acta de Nacimiento

Número

40
Joan
Pallejà y Vila

En la villa de Sura,
provincia de Barcelona a la once
del día veinte y cinco de
Noviembre de mil novecientos siete, ante D. José
Bois y Ferrer Juez municipal,
y D. Manuel Ferrer y Guipà Secretario,
compareció Juan Pallejà y Fiqueras
natural de Corcondella,
provincia de Corrograna de edad treinta y siete,
años, de estado casado su ejercicio Abogado de la Procuraduría
domiciliado en esta villa, calle de San
Benigno

con objeto de que se inscriba en el Registro civil un niño,
y al efecto, como padre de é mismo, declaró:
Que dicho niño nació en su domicilio

el día veinte y tres de los corrientes
a la veinte y dos y media

Que es hijo legítimo de destacante
ya casado D. Carmen Vila
de Sabina de Secuda y vicario
natural de Barcelona y de esta
provincia, domiciliado en el de
su marido.

Que es nieto por línea paterna, de Francisco
Pallejà Daguís, difunto, natural de
y vecino que fue de Corcondella
y de D. María Fiqueras Alfara
señal de la Villa de Sabina (Gerona), de esta provincia.

N.º A2500970/11

ANNEX 3: ESCRIPTURA DE VENDA DE LA CASA

Núm. 171-28 (M. 1005)
L. 893-29 in 2

Ú.M.º 479!

ESCRITURA
de
Venta

otorgada por
D. Juan Rojas y Sancho
a favor de
D. Juan Zalleja y Figueres.

Escrito en la 23ª pl. 75ª l. líquida
conforme a lo que

Autorizada
POR
D.º PLÁCIDO LLUCIÀ Y MAS,

Abogado, Licenciado en Administración, Notario del Ilustre Colegio de la provincia de Barcelona con residencia en la ciudad de Igualada y Archivero general de protocolos del mismo Distrito a 5 de Diciembre de 1903.

N. 0.008.443

con

Número cuatrocientos setenta y nueve.

En la ciudad de Igualada, a cinco de Diciembre de milnovecientos tres. Ante mí Don Plácido Gucía y Mir, Notario del Ilustre Colegio de Barcelona, con residencia en dicha ciudad, comparecen, Don Juan Rojas y Sancho, procurador casado, mayor de edad, vecino de la presente ciudad, según su cédula personal que exhibe, de octava clase, librada en cinco de Mayo último, bajo el número novecientos sesenta y ocho, y Don Juan Pallejá y Figueres, soltero, mayor de edad, vecino de la villa de Piera, Moros de las Escuadras, según el título de su nombramiento que pone de manifiesto, expedido por Don Raimundo Gallavi y Enquirof, Comandante de Ejército y Jefe de las Escuadras de esta provincia; con fecha primero de Julio de mil

ochocientos noventa y cuatro y gozando
por su rason el señor Pallejà el fuero mi-
litar, está exento y libre de proveerse y po-
seder cédula personal. Y asegurando tener
los comparecientes y teniendo, a mi juicio,
la capacidad legal necesaria para celebrar
este contrato, dice Don Juan Rojas: Que
vende para siempre al Don Juan Pa-
llejà y Figueras, toda aquella casa con
todos sus derechos, servidumbres y depen-
dencias, compuesta de lagar, bodega, dos
pisos y derván, con su salida ó patio al
de trás, situada en la calle de San Bonifa-
cio de la villa de Piera, señalada con el
numero cuarenta y uno, que mide la
casa veinte y dos palmos de ancho por
sesenta y cinco de fondo y la salida ó
patio, igual anchura de veinte y dos
palmos y sesenta palmos de largo, todo
poco mas ó menos, y linda en junto
por la izquierda u oriente, saliendo, con
casa de Juan Mas; por frente ó me-
dioclia, con dicha calle; por la derecha
ó poniente, con casa de Tomás Solà y

Miguel
Sureda
Nº 3

Gabarró y parte con Juan Gabarró y Masarnau, y por la espalda o norte con Pablo Toms y Nin, antes Pablo Mora (a) Laco. Osegura el vendedor que sobre esta finca no pesa carga alguna especial intrínseca ni extrínseca, y que le pertenece en virtud de la escritura de venta que le otorgó Don Salvador Rovira y Moras, ante el infrascrito Notario a veinte y ocho de Diciembre de mil ochocientos ochenta y nueve, inscrita en el tomo 408 del Registro de la propiedad de este partido, libro 38 de Sierra, folio 195, finca 920, inscripción 9^a, en cuya escritura si bien el vendedor se reservó por durante su vida y después de fallecido reservó para su esposa Antonia Ros y Martí el derecho de recuperar la descrita finca por el precio allí convenido de dos mil pesetas, fallecida ya dicha Antonia Ros, el otorgante Salvador Rovira cedió y transfirió al D. Juan Rojas el mencionado derecho de recuperar

mediante escritura otorgada ante el Notario de esta residencia D. Martin Gual, a quince de Diciembre del año proximo pasado, que fue inscrita en los meritos tomo, libro y finca, folio 196, inscripción 10.^a

El vendedor extrae de su dominio la deslindada finca y la traspasa al comprador a quien promete entregar posesion real de la misma, facultandole para que de su propia autoridad se la pueda tomar y retener con clausula de constituto y cesion de derechos.

El precio de esta venta es la cantidad de dos mil pesetas, que el vendedor recibe del comprador en este acto, en buenas monedas de plata, a su satisfaccion, en presencia de mi el Notario y testigos infrascriptos, de que le firma carta de pago; prometiendole esta de evicion y a la enjuenda, en su caso, de danos y perjuicios y pago de costas.

N. 2.706.146

Y el comprador Don Juan Pa-
lleja y Fiqueras, acepta esta venta
en los términos que se halla conce-
bida.

Se han hecho a los compare-
cientes las reservas y advertencias lega-
les.

En cuyo testimonio así lo otorgan,
siendo presentes como testigos Don
Antonio Rovira y Soler y Don Ra-
mon Admetlla y Carbonell, los dos
escribientes y de esta vecindad; a todos
he leído íntegramente esta escritura
antes de firmarla, por haberlo así
elegido, después de advertidos del
derecho que la ley les concede para
hacerlo por sí. Los comparecientes
cuyas personas, estado, profesión
y vecindad doy fe conocer, firman
junto con los citados testigos. Y yo,
el Notario, doy también fe de todo

lo demas contenido en este instru-
mento publico, que consta extendido
en el presente pliego y en el anterior re-
-nalado con el numero 2.706.058. =
Juan Rojas = Juan Palleja =
Antonio Rovira = Ramon Admet-
-la = Sig. Fino = Placido Lu-
-cia.

Concuerta con su matriz que, bajo el numero cuatrocientos re-
-fenta y nueve, obra en mi protocolo corriente. E en fe de ello, requerido por D.
Juan Palleja y Figueres, libro a su favor la presente primera copia que signo
y firmo en estos dos pliegos, el primero del timbre de octava clase numero
8.443 y el otro de clase undecima numero 2.706.126 por mi rubricado, en
Aqualada a once de Diciembre de mil novecientos tres.

Placido Lucia

Placido Lucia

Nim. 731 de entrada. Presentada a liquidacion
- hoy 28 de Diciembre de 1903.

quidacion núm. 893.

Núm. 19 de
la Barifa.

Don Juan Calleja y Figueves ha satisfe-
cho ochenta pesetas por el concepto de compra
venta al tipo del 4970, segun carta de pago libra
da hoy con el núm. 887 = Igualada 30 Diciembre 1903.

Núm. dos pesetas sesenta céntimos
finos = N.º 1 y 5 del A.

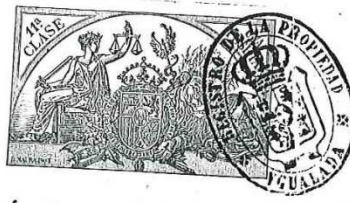
José Fontaner

No está sujeto al registro de la contribución
de utilidades = Igualada 30 de Diciembre de 1903.

Núm. veinticinco céntimos
carta 50 del Reglamento

José Fontaner

Inscrito el precedente documento
en el tomo 408 del Archivo de este Re-
gistro, libro 38 de Párra, folio 127, finca
número 920 duplicado, inscripción N.º,
Igualada 5 de Febrero de 1904.

Real, ocho pesetas cincuenta
céntimos n.º 1 y 7 del A.

José Fontaner

Notado

- 2 -
Luis López

ANNEX 4: RESOLUCIÓ DE JUBILACIÓ JOAN PALLEJÀ FIGUERES

La Comisión provincial permanente, en sesión pública ordinaria adoptó el siguiente acuerdo:

"Manifiéstase al Sr. Teniente Coronel Jefe del Cuerpo de Escuadras de Barcelona, como resolución a su oficio de 13 de Junio último, al que se acompaña la instancia formulada por el Mozo de 2ª de dicho Instituto, Jaun Pallejá Figueras, en súplica de que se le conceda la jubilación por haber cumplido la edad reglamentaria para el retiro, que puede servirse dar de baja en el Instituto al referido individuo; concediéndose a dicho Mozo la pensión individual vitalicia de descientas treinta y seis pesetas ochenta y ocho céntimos mensuales, a partir del día 1º de Agosto próximo, la cual le será satisfecha con cargo

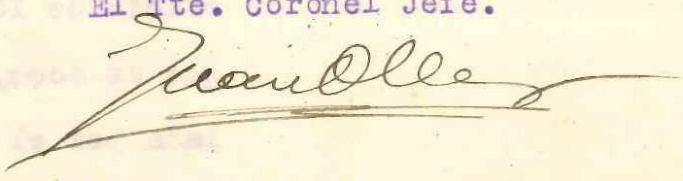
al Capítulo III, artículo II, partida 179 del pre-
supuesto provincial vigente".

Lo que traslado a V. para su conocimiento y efec-
tos.

Dios guarde a V. muchos años.

Barcelona 13 de Julio de 1929.

El Tte. Coronel Jefe.

Juan Pallejá Figueras, Mozo de 2ª jubilado de las Escuadras
de Barcelona.

ANNEX 5: CÈDULA PERSONAL JOAN PALLEJÀ FIGUERES (1929)

CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929

CÈDULA PERSONAL

015980 AÑO 1929

Diputación provincial **BARCELONA**
Ayuntamiento *Piera* N.º *2468* ~~33463~~ Clase 12.ª: 25 pesetas.

Tarifa PRIMERA.—Rentas de trabajo.

DON *Juan Talleja Figueras* natural de *Lomudella* provincia de *Lleida*
de *59* años de edad, estado *C.* y profesión *M. Sacadura* habita
en *San Basilio* núm. *3* cto. y residente en

En **GUALADA** a ..... de **21 SEPT. 1929** de 1929.

EL INTERESADO. *Juan Talleja*
EL RECAUDADOR *[Signature]*

CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929 CÈDULA PERSONAL 1929

ANNEX 6: ESBORRANY DE SOL·LICITUD D'AUTORITZACIÓ DEL MATRIMONI DE
JOAN PALLEJÀ FIGUERES I CARMEN VILA SALINAS

M. N. S.

Juan Pallejà Figueras, Moro del Cuerpo de las Escuadras de su digno mando, perteneciente a la de la La Granada y Subdivision de Piura, a V.S. con la debida subordinacion y profundo respeto expone; que teniendo proyectado contraer matrimonio con Carmen Vila Salinas, mayor de edad, y teniendo necesidad, para tal fin de la autorizacion de V.S. como tambien del certificado de solteria, para unir dichos documentos a los que acompaño a saber 1.º Partida de bautismo de la contrayente, 2.º Autorizacion de la madre de esta, 3.º Certificado de buena conducta de la misma, 4.º Partida de bautismo del solicitante y 5.º Autorizacion de la madre del mismo; es por lo que a V.S.

Suplica: que teniendo por presentada esta instancia con los documentos en ella enumerados, se sirva librar los que en la misma se interesan, para que una vez unidos puedan pasar al M. N. S. Licario General Costeño para sus tramites y en su dia verificar el enlace proyectado.

Gracia que el recurrente espera merecer y no duda alcanzar del bondadoso corazón de la respetable autoridad de V.S. cuya

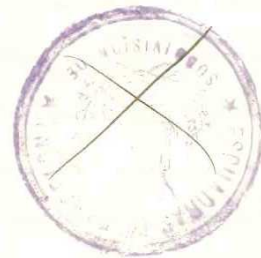
vida guarde Dios muchos años para bien de
sus subordinados.

Piera 22 Enero 1807

M. 7to L.
Juan Calleja

M. 7to L. Comd^{te} 1er Jefe del Cuerpo
de las Escuadras de Barcelona

~~Por lo que se refiere
al pago de los recibidos
de 28 del mes anterior
en el de 315 Ptas 56 cent
que hoy se han recibidos
de 315 Ptas 56 cent
en concepto de liquidación
de los recibidos en concepto
de haberse del mes anterior
por 2325 en concepto
de pagar de los recibidos
de abonos, que hoy
tambien se han
retribuido los recibidos,
que hoy~~

ANNEX 7: CÒPIA DEL CERTIFICAT DE NAIXEMENT DE CARME PALLEJÀ
MARTORELL

Don Pedro Borrás Merche, Jefe Municipal, encargado del
Registro Civil de la villa de Reus.

Certifico: Que al tomo 7.º, folio 164, inscripción núm. 207 del li-
bro de Nacimientos que existe en este Juzgado de un caso,
hay el acto de esta copia literal que es el que sigue:

En Carme Pallejà Martorell, de la villa de Reus, a
las once de la mañana del día once del mes de Diciembre de mil
ochocientos veinte y siete, ante D. Emilio Just Bages, Jefe
Municipal, D. Miguel Marimón Juniors, Jefe de la Oficina, con pro-
curador D. Francisco Pallejà Figueras, natural de Cornudella
provincia de Tarragona, de veintinueve años de edad, casado,
domiciliado en esta villa de Reus, provincia de Tarragona,
en el manso de San de la Vall presentando para que
se inscriba en el Registro Civil a una niña, y al efecto
como padre de la misma declara: que dicha niña,
nacida en casa del declarante a las diez y siete tardes del
día anterior; Que es hija legítima del declarante y
de la mujer María Martorell Ricoy, mayor de edad,
natural de Arbós y domiciliada en el de su marido.
Que es nieto por la línea paterna de D. Francisco
Pallejà, difunto y de María Figueras, natural de La Vall
de la Selva, vecina de Cornudella, y por la línea materna
de Pablo Martorell y María Ricoy, naturales y veci-

nos del Arbolí = J que a lo expende nudo q le po-
nen los nombres de Carner Soler y Josep = fuesen testi-
gos presentes D. Ramon Fontaneda y Ramon Marimón
mayores de edad y vecinos de este villa = Leida enterece
este acto e los concurrentes enterecey todos los derechos
que tiene de este goz en, se estampó en este of sellos
del Juzgado Municipal, firmándose de Ch. juez y testi-
gos, no firmando el celebrante por no poder, lo haec
uno de los testigos e anover, de que certificar: = El juez
Emilio Just: Ramon Fontaneda e Ch. of celebrante, por
mi: Ramon Marimón testigos: El Jecatori: Miguel Ma-
rimón: Rubricados: =

J pare que así consta, expido la presente en Rindecey e
Voz y oho de Abril de mil novecientos diez y nueve.

El Juez Municipal:

Emilio Just

Honorable ratificador:

= uno plus =

Josep Aragonis Ch.

ANNEX 8: ESBORRANYS DE SOL·LICITUD DE PERMÍS PER TRASLLADAR-SE A
CORNUDELLA (4-01-1904, 15-04-1904)

M. J. S.
Juan Palljà Figueres, Mozo de las
Esmadras de Barcelona con destino
à la de La Granada y Subdivision de
Piera à V. S. atentamente expone:
Que teniendo la familia en
Cornudella provincia de Zaragoza
y partido judicial de Falset, y dese-
ando trasladarla à esta; expone lo que
à V. S.
Suplica; Se digna concederme
once dias de permiso para pasar à
Cornudella al objeto manifestado.
Gracia que espero merecer
del bondadoso corazón de V. S. cuya
vida guarde Dios muchos años pa-
ra bien de sus subalternados.
Piera 15 Abril de 1904.
Juan Palljà
M. J. S. Comte Jefe de las Esmadras de
Barcelona

Solicitud permiso

Para ir a ca-
ra

Excmo Señor,
Juan Palljà Figueres, Chozo de
las Esquadras de Barcelona con
destino a la de La Granada, y sub-
division de Piera, de lo que es 7.º
digno Inspector, con la debida su-
ordinacion y respeto hace pre-
sente: Que convenciéndole por
asuntos propios de familia,

parar al pueblo de su natura-
leza que es el Corcondella, provin-
cia de Tarragona, partido Judicial
de Nabet, y por lo que 7.º atenta-
mente suplica, se sirva conceder-
le quince dias de permiso para
el objeto expresado.

Gracia que espero merecer que
duda alcanzar del bandador y jus-
tiero proceder de la respectable Au-
toridad de 7.º cuya vida guarda
Dios muchos años para bien de
sus subordinados.

Piera 4 Enero de 1904.

Excmo. Señor,
Juan Palljà

Excmo. Señor, Capitán General de este 4.º Cuer-
po de Ejército de Barcelona.

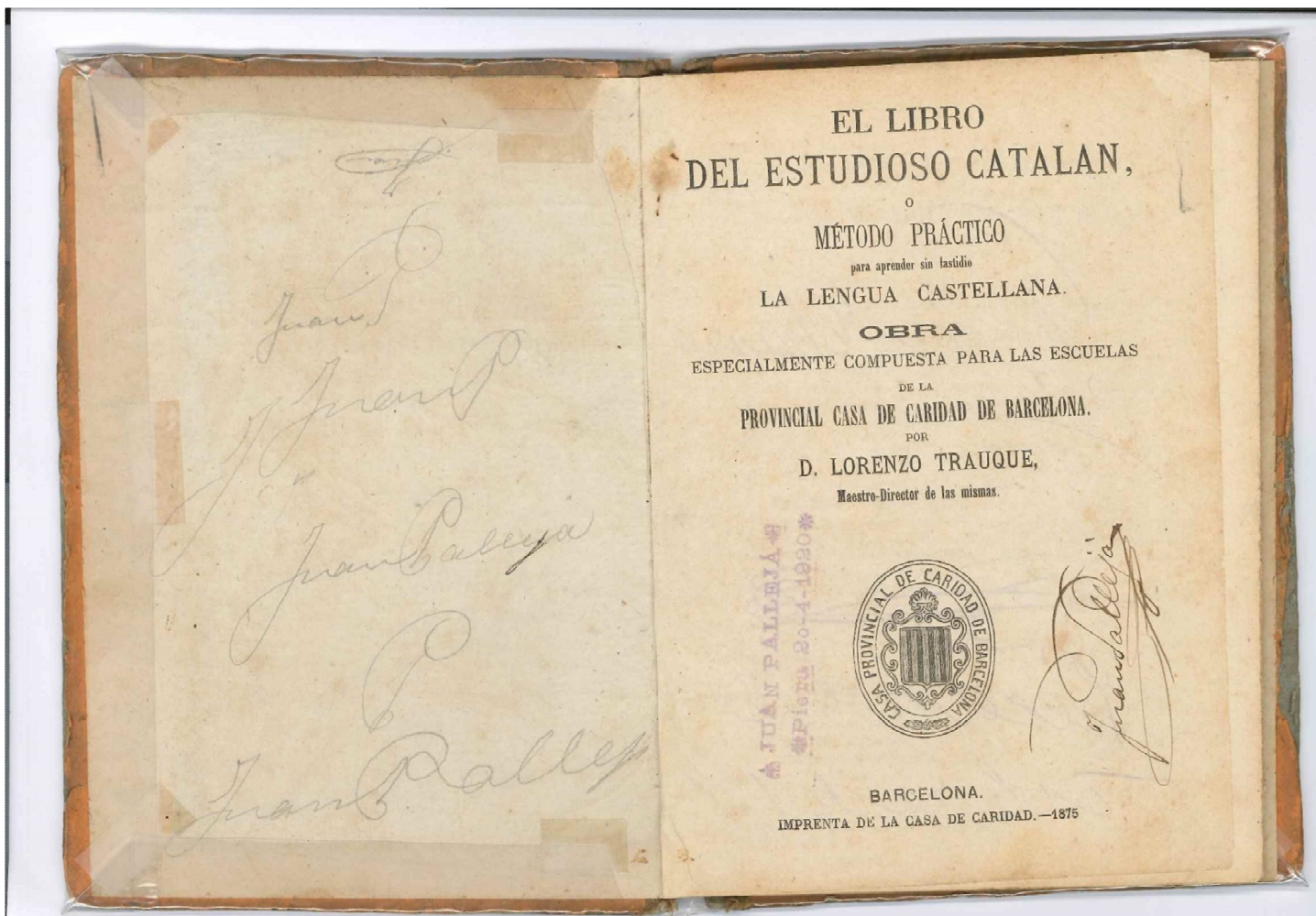

ANNEX 9: LLIBRE AGRICULTURA DE PRIMER GRAU DE JOAN PALLEJÀ I VILA

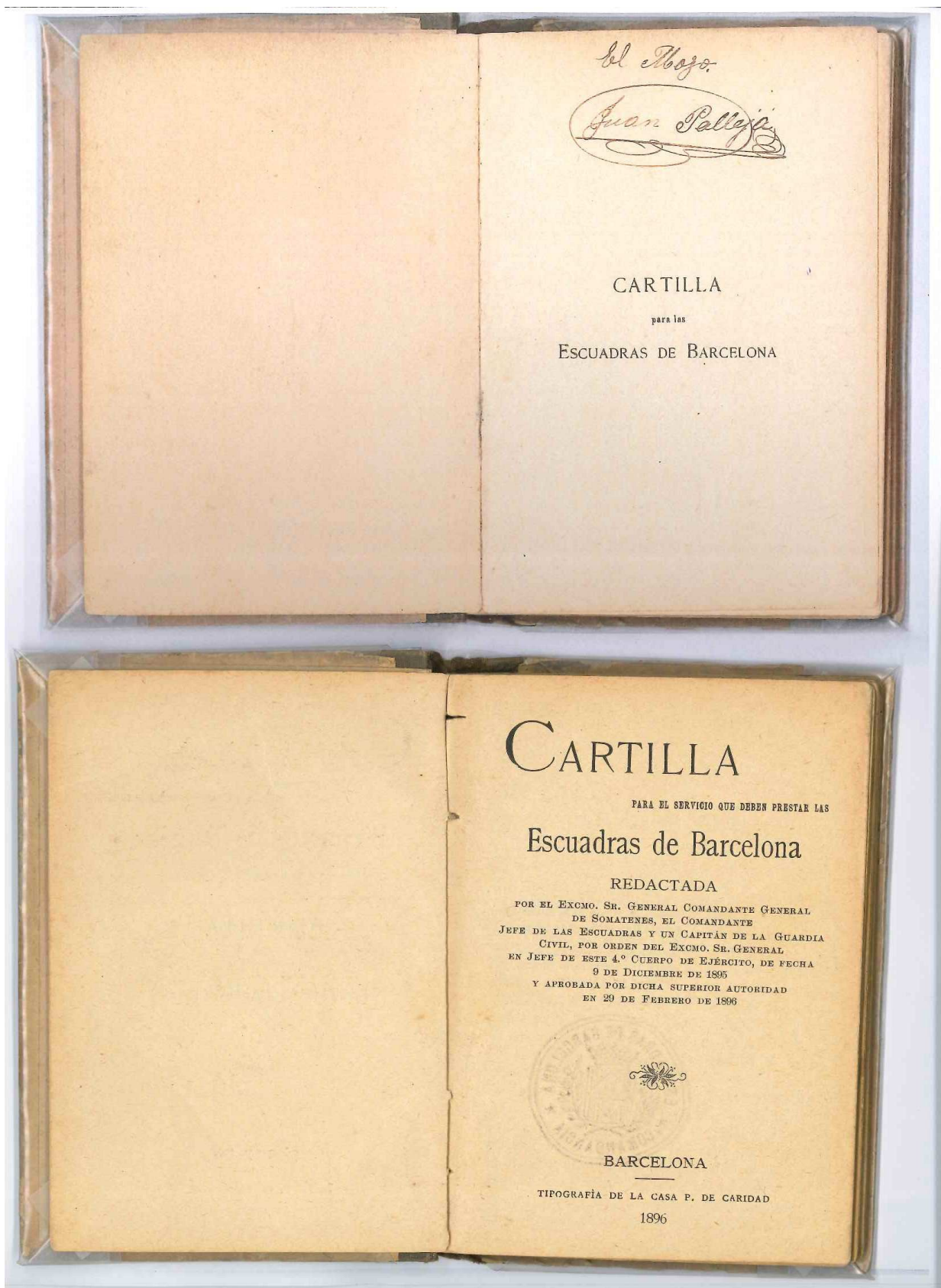

ANNEX 10: EL LIBRO DEL ESTUDIOSO CATALAN O MÉTODO PRÁCTICO PARA APRENDER SIN FASTIDIO LA LENGUA CASTELLANA

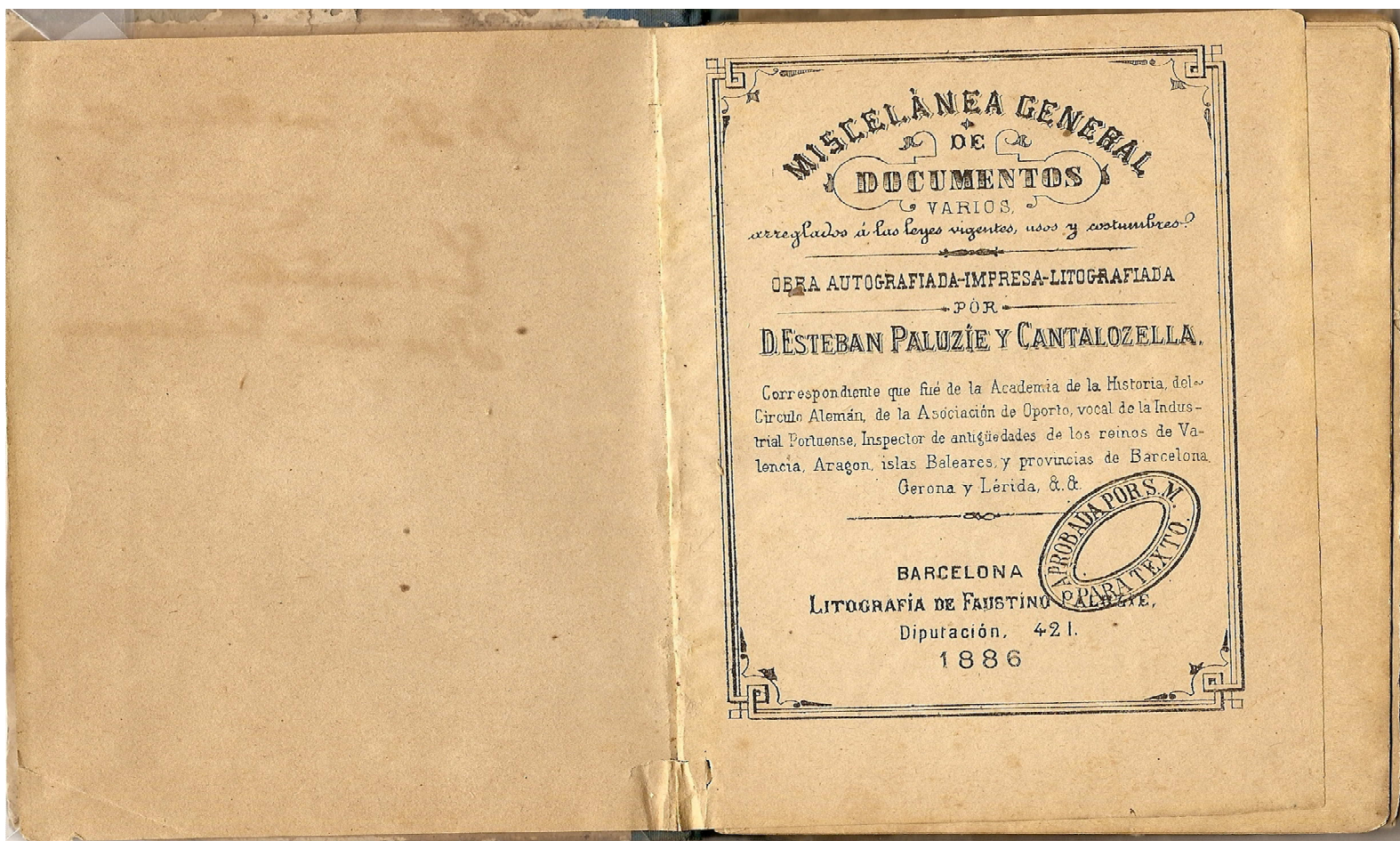

ANNEX 11: CARTILLA ESCUADRAS DE BARCELONA (1896)

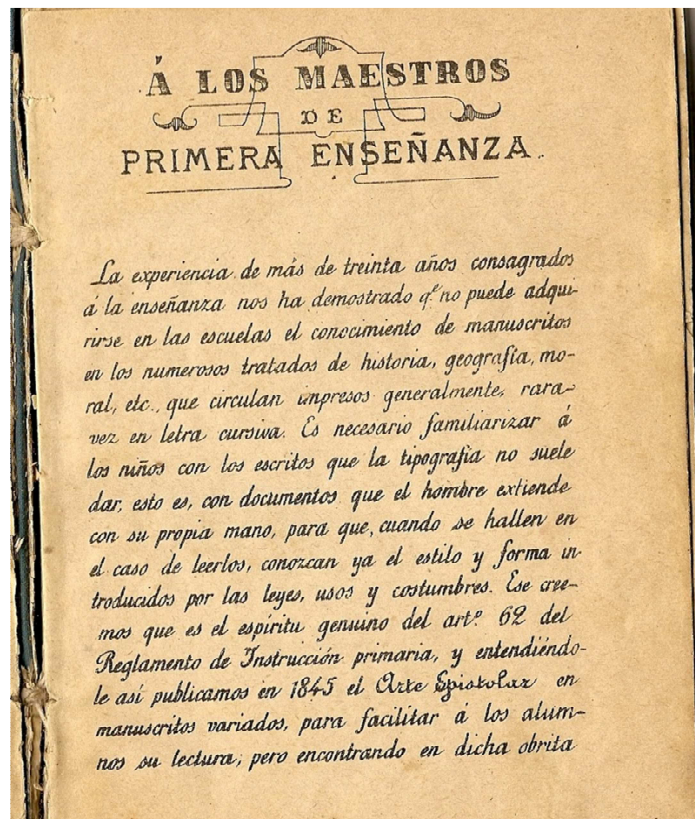

ANNEX 12: MISCELÁNEA GENERAL DE DOCUMENTOS VARIOS

sino, escrita en caracteres del siglo actual, y publicamos también la Escritura y Lenguaje de Española, para dar á conocer, siglo por siglo, el lenguaje, ortografía y caracteres usados en nuestra patria desde el año 876. Faltaba, no obstante, á nuestro entender, otro libro que á la circunstancia de estar escrito en caracteres usuales, uniera la de servir de modelo para la redacción de documentos familiares de reconocida utilidad; y este es el objeto de la presente obra, que estimamos tan propia para la lectura indicada, como para norma de los escritos que podrán algún día extender los que deban ocuparse de negocios, ya sean estos domésticos, ya pertenecientes á su bienestar y prosperidad

ANNEX 13: NOTA DEL MESTRE ISIDRE MACAU

El Sr. Maestro de instrucción pública de esta villa, cesa de esta localidad y pasa al pueblo de Verges (Perona) al objeto de prestar sus servicios cesando de esta localidad el día 3 de Agosto de 1918, marchándose con el tren de las 14 horas. D. Isidro Macau Regido, pagándole 8'5 ptas por libros y clase extraordinaria del último alumno Juan Calleja Vila
Dicho 3 Agosto de 1918.

6-8-18 por la tarde el tío - Mosca en bar-
luzado.

ANNEX 14: FORMULARI DE SOL·LICITUD D'UN CARNET GRATUÏT DE LA
COMPAÑIA GENERAL DE FERROCARRILES CATALANES

COMPAÑIA GENERAL
DE
FERROCARRILES CATALANES

Sr. Jefe de Movimiento
Martorell

Ruego se sirva expedir un Carnet ⁽¹⁾ gratis
Vila a nombre de Juan Palleja

(fotografía)

a cuyo efecto son adjuntas las fotografías y documentos necesarios.

Martorell, Central 30 de Noel de 1927
J. Palleja

Nombre del Agente Juan Palleja Vila
Cargo que desempeña en la C.^a maso ilustrador
Fecha de su ingreso en la C.^a 12 Agosto 1927
Parentesco _____

Sr. Director: Examinada la petición anterior, ⁽²⁾ son
exactos los datos que se mencionan.

Martorell 6 de Diciembre de 1927
conceden
El Director General,

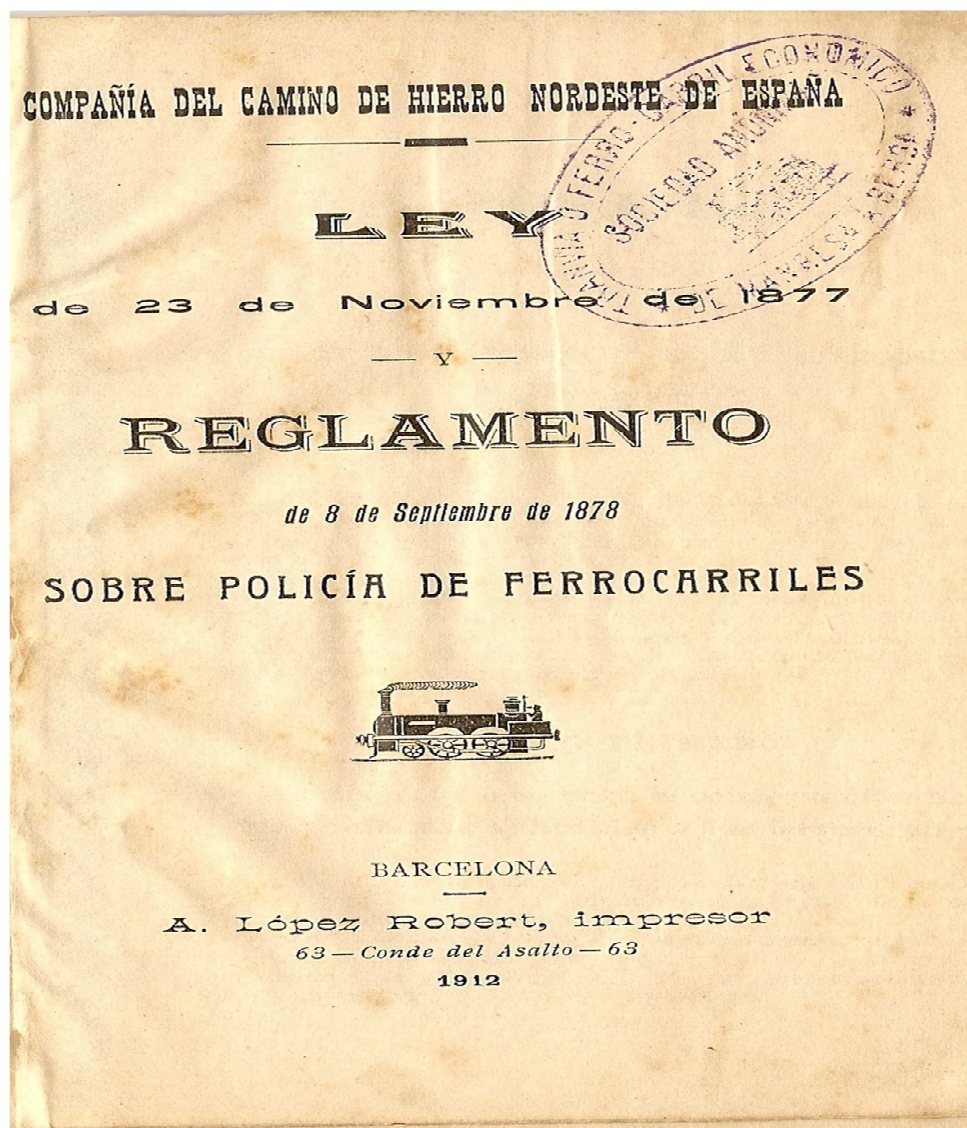
EL INSPECTOR DE EXPLOTACION
P. o El Jefe de Movimiento
J. Ferrer

Expedido Carnet n.º 1667 de 30
Barcelona 6 de Marzo de 1928

Mod. S. G. núm. 8. - T. G. IBERIA. - BARCELONA (S.)

(1) gratis o a cuarta parte
(2) son o no son

ANNEX 15: REGLAMENTO DE 8 DE SEPTIEMBRE DE 1878 SOBRE POLICÍA DE FERROCARRILES

ANNEX 16: ACTA DEL ALISTAMIENTO

ACTA DEL ALISTAMIENTO

Señores

Alcalde presidente D. Ramón Sanahuja

D. José M. Lunné; Juez municipal

" Rda Sr. D. Juan Rós, Cura

" José Ventarols

" Jaime Guixà

" Juan Casals

" Miguel Montané

" José de Via

" Juan Fló

" Jaime Sansó

" Juan Guixà

" Virgilio Almirall

" Pedro Casanovas

En Piera

a atorce de enero de mil novecientos veintiocho,
constituido el Ayuntamiento en la Sala Capitular, bajo la
presidencia del Sr. Alcalde D. Ramón Sanahuja Ferrer
con asistencia de los señores anotados al margen, y abierta
la sesión por el señor Presidente a las diez horas
; de su orden
se dió principio al acto de la formación del alistamiento,
hallándose sobre la mesa las solicitudes de inscripción,
padrón municipal del último año, las certificaciones y re-
laciones remitidas por las diferentes Autoridades que se
detallan en el artículo 103 del vigente Reglamento para el
Reclutamiento y Reemplazo del Ejército, después de exa-
minados y cotejados detenidamente, oídos los anteceden-
tes y noticias proporcionados por los señores del margen
los vecinos y mozos asistentes al acto, formóse el siguiente
alistamiento, clasificando a los mozos a tenor de lo dis-
puesto en el artículo 96 del Reglamento.

Número per orden alfabètic	NOMBRES Y APELLIDOS DE LOS MOZOS	Nombres de los padres	Fecha de su nacimiento		
			Día	Mes	Año
1	Almirall Bonastre Victor	Victor y Paulina	14	Dibre	1907
2	Altarriba Gili Francisco	Isidro y Teresa	9	Marzo	"
3	Bosch Cardús Jaime	Fabio y María	18	Abril	"
4	Bosch Claramunt Ramón	Manuel y Rosa	22	Enero	"
5	Bou Capellades Jaime	José y Carmen	29	Novbre	"
6	Castel Monrás Manuel	Manuel y Jacinta	26	Septbre	"
7	Duran Suriol Miguel	José y María	29	Mayo	"
8	Duran Vidal Eugenio	Domingo y Josefa	22	Marzo	"
9	Escura Solé Juan	José y Josefa	30	Agosto	"
10	Esteve Llopert José	Félix y Adelaida	13	Enero	"
11	Falgá Palau Pedro	Pedro y Angela	30	Abril	"
12	Freixedas Rimorra José	José y Ramona	31	Agosto	"
13	Garrich Duran Francisco	Jacinto y Maria	9	Abril	"
14	Grau Isart José	Francº y Buenatrº	19	Febrero	"
15	Guilera Fajol Juan	Fabio y Paula	12	Agosto	"
16	Guitart Calaf Francisco	José y Antonia	24	Octubre	"
17	Guixá Llopert Gaspar	Juan y Josefa	23	Junio	"
18	Isart Pont Procopio	José y Maria	18	Marzo	"
19	Junyent Isart Juan	Lorenzo y Rosa	10	Dibre	"
20	Junyent Fajol Juan	José y Luisa	23	Marzo	"
21	Llopert Figueras Amadeo	Juan y Mercedes	6	Julio	"
22	Marti Ferrer Jaime	José y Carmen	18	Dibre	"
23	Morral Ventura Emilio	José y Esperanza	16	Septbre	"
24	Munné Gili Emilio	Jaime y Pilar	23	Novbre	"
25	Munné Guixá Jaime	Primitivo y Rosa	22	Septbre	"
26	Musarro Torelló Pedro	Juan y Emilia	19	Agosto	"
27	Pallejà Vila Juan	Juan y Carmen	23	Novbre	"
28	Payarols Soler Benito	José y Maria	19	Julio	"
29	Fajol Creixell José Mª	José y Angela	13	Febrero	"
30	Ribas Gaus José	Francº y Teresa	28	Marzo	"

Reemplaz 1928

EDAD — AÑOS	Casos del art.º 96 en que están compre- ndidos	Población, calle y número de la casa habitación de los mozos	NATURALEZA	Población, calle y número de la casa habitación de los padres
10	5ª	Piera, Extramuros	Piera	Piera, Extramuros
0	5ª	Id, Can Aguilera	"	Id, Can Aguilera
0	5ª	Id, San Cristobal, 33	"	Id, San Cristobal, 33
0	5ª	Id, Piereta, 4	"	Id, Piereta, 4
0	5ª	Hospitalet de Llobregat	"	Hospitalet de Llobregat
0	5ª	Piera, Plaza, 3	"	Piera, Plaza, 3
0	5ª	Id, Fortesa	"	Id, Fortesa
0	5ª	Id, Fortesa	"	Id, Fortesa
0	3ª	Id, Badorch	Jorba	-
1	5ª	Id, Badorch	Piera	Piera, Badorch
0	5ª	Martorell	"	Martorell
0	5ª	Se ignora	"	Se ignora
0	5ª	Piera, San Jaime	"	Piera, San Jaime
0	5ª	Id, Can Aguilera	"	Id, Can Aguilera
0	5ª	Breda	"	Breda
0	5ª	Piera, Salud, 2	"	Piera, Salud, 2
0	5ª	Id, Badorch	"	Id, Badorch
0	5ª	Id, Can Aguilera	"	Id, Can Aguilera
0	5ª	Id, Escuela, 28	"	Id, Escuela, 28
0	5ª	Id, Can Aguilera	"	Id, Can Aguilera
0	5ª	Id, Badorch	"	Id, Badorch
0	5ª	Id, Salud, 7	"	Id, Salud, 7
0	5ª	Id, Dr. Carles, 39	"	Id, Dr. Carles, 39
0	5ª	Id, Can Canals	"	Id, Can Canals
0	5ª	Id, San Cristobal, 26	"	Id, San Cristobal, 26
0	5ª	Id, Extramuros	"	Id, Extramuros
0	5ª	Id, San Bonifacio, 3	"	Id, San Bonifacio, 3
0	5ª	Id, Can Creixell	"	Id, Can Creixell
0	5ª	Id, San Jaime	"	Id, San Jaime

ANNEX 17: CANÇÓ DEDICADA A LA QUINTA DEL 1929

Música de "LA CERILA"	Nuestra Bienvenida Paso-Doble	Dedicado para los de la quinta del 1929
La bienvenida Os damos quintorros, pues representa Nuestro cumplir: Vuestra presencia Por estas tierras Donde uno viene Solo a servir... Venis alegres Con vuestras mantas Pelo rizado A lo pollito bien; Venis dispuestos A ser galantes... Con las mujeres De aquí Mahón Estad atentos Estad atentos A lo que los veteranos Os cantarán... Estad atentos Estad atentos A lo que los veteranos Os enseñarán... Ten, cuidado, ten Que aquí, que aquí Vas a encontrar	A un...barbero bien Que gustoso y contento Vuestros rizos, cortará... Ten, cuidado, ten Que al querer, que al querer Enamorar... Un..desprecio "bien" Las niñas(?)de este pueblo Os darán a conocer. II Aprended pronto Hacer izquierdas Y demás cosas De la instrucción; Para que llegue El día ansiado En que en columna De batallón... Marchar podamos Los veteranos Que ya cumplidos Nos encontramos; Y al despedirnos Con adios sincero Repetiremos aquello Primero. Estad atentos Estad atentos	A lo que los veteranos Os enseñarán Estad atentos Estad atentos A lo que los veteranos Os cantarán Ten, cuidado, ten Que aquí, que aquí Vas a encontrar A un barbero bien Que gustoso... Que gustoso y contento Vuestros rizos, Cor-ta-rá Ten, cuidado, ten Que al querer, que al quer Enamorar... Un desprecio "bien" Las niñas (?)de este puebl Os darán a conocer F I N Mira, está un poco desastroso la copia de este romanso. Pero para los quintos todo pasa de mas malas se verán

ANNEX 18: ACTA DE NAIXEMENT CANDELERA VILA I FULQUET

Folio 121

Acta de Nacimiento

En San Sadurn de Noya,
 provincia de Barcelona a las quince
0 del dia diez de enero
2 de mil novecientos once; ante D. Juan
Albi Salvador Jefe municipal,
 y D. Juan Glosasunt Secretario,
 compareció D. Carmelo Vila Giberman
 natural de Nelli
 provincia Cataluña de edad veinte un
 años, de estado casado su ejercicio perito
 domiciliado en esta, Barcelona de
Meatuzes

con objeto de que se inscriba en el Registro civil una
 niña; y al efecto, como padre de la misma declaró:
 Que dicha niña nació en el domicilio del
declarante
 el dia ocho del actual
 a las diez ochas horas

Que es hija legitima del declarante
 de su esposa D^{ca} Carmen Ful
quet abrazo natural
 de la primera de edad veinte
un años

Que es nieta por linea paterna, de D. Carmelo
y de D. Maria

Número 121
Cataluña
Vila Fulquet

La pag. n.º 354 del tomo 36
 del Registro civil de
 Píera inscrita en la
 función de Candelaria
Vila Fulquet
 nacida el
 dia 2 de abril de
 2003
 Sant Boi de Llobregat
 A 15 DIC. 2005 de

El Encargado
[Signature]
 El Secretario
[Signature]

y por linea mañana de ...

¿y queda expresada niña se le pondran los nombre de Candelaria?

Todo lo cual presenciaron como testigos J. Chato
nie Puc, Figueras y L. Guarabi
ba, Nidal ambos abogados de edad
empañados premier de ella per
rente

Leída íntegramente esta acta, é invitadas las personas que deben suscribirla á que la leyeran por sí mismas si así lo creían conveniente, se estampó en ella el sello del Juzgado municipal, y la firmaron el señor Juez el ante testigos certifican

J. Chato ambos abogados

Juan Puc

ANNEX 19: PADRÓ MUNICIPAL SANTA COLOMA DE CERVELLÓ, 1924

A

Provincia de León
 Distrito municipal de _____
 Sección _____ denominada _____
 (En Asturias y Galicia) Parroquia de _____
 Nombre de la entidad de población (e) _____
 Barrio de _____
 Arrabal de _____
 Caserío de _____
 Casa o vivienda diseminada núm. _____

Empadronamiento municipal en 1.º de Diciembre de 1924

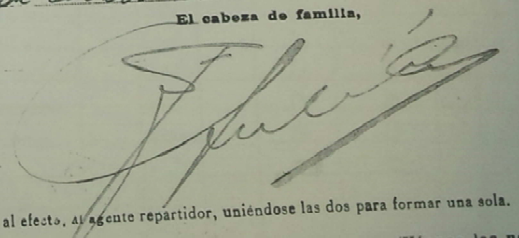
(Con arreglo a lo preceptuado en el Estatuto Municipal de 8 de Marzo de 1924)

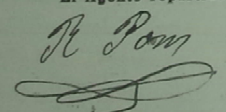
Serán castigados con las penas de arresto mayor y multa de 125 a 1.250 pesetas los que desobedecieren gravemente a la Autoridad negándose a llenar o devolver, en la forma prevenida, las hojas de inscripción, o indujeran o cooperasen, a igual desobediencia por parte de otros.
 Serán castigados como reos de faltas, con sujeción a las leyes: 1.º Los que no dejasen en cada casa persona autorizada para devolver en la forma prevenida, la hoja de inscripción ni la entregaren a la Autoridad en el plazo señalado. 2.º Los que en la redacción de las mismas hojas faltaren a la verdad ocultándola, alterándola y cometiendo cualquier exactitud maliciosa.

HOJA DE INSCRIPCIÓN que, para formar el Padrón municipal, presenta D. Francisco Juliá Broas como cabeza de familia, de todas las personas que lo forman, presentes o temporalmente ausentes, que pernoctaron en su casa el día 1.º de Diciembre de 1924

Calle o plaza Diseminada
 Casa núm. _____ piso _____
 Cuarto _____
 Número de habitaciones _____
 (No se incluyan el lavadero, cocina, despensa, retrete, cuarto de baño, pasillos ni las habitaciones destinadas a almacén, oficina, tienda o taller).

NOMBRES (1)	APELLIDOS (2)		(3)	FECHA Y LUGAR DEL NACIMIENTO (5)					Nación de que es súbdito o ciudadano (6)	Estado civil (7)	Pertenencia o posesión de vivienda con el carácter de familia (8)	¿Sabe leer? (9)	¿Sabe escribir? (10)	OCUPACIÓN PRINCIPAL O MODO DE VIVIR (11)	RESIDENCIA LEGAL (11)		SITIO DONDE SE HALLAN LOS AUSENTES (13)		Clasificación regional de los habitantes (14)
	Primero (b)	Segundo		Día	Mes	Año	Municipio	Provincia							Municipio	Provincia	Municipio	Provincia	
<u>Francisco</u>	<u>Juliá</u>	<u>Broas</u>	<u>Var</u>	<u>26</u>	<u>Febrero</u>	<u>1872</u>	<u>Sanabria</u>	<u>León</u>	<u>C</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>5</u>	<u>Sanabria</u>	<u>León</u>			
<u>Carmen</u>	<u>Fulgencio</u>	<u>Acuña</u>	<u>M</u>	<u>9</u>	<u>Marzo</u>	<u>1889</u>	<u>Sanabria</u>	<u>León</u>	<u>C</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>1</u>	<u>"</u>	<u>"</u>			
<u>María</u>	<u>Vila</u>	<u>Fulgencio</u>	<u>M</u>	<u>8</u>	<u>Enero</u>	<u>1911</u>	<u>"</u>	<u>"</u>	<u>C</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>si</u>	<u>1</u>	<u>"</u>	<u>"</u>			

Medama de Covello 21 de Diciembre de 1924
 El cabeza de familia,

El Agente repartidor,

(a) Indíquese, además, si es ciudad, villa, lugar o aldea.
 (b) Cuando se hayan de inscribir más individuos de los que permite esta hoja, se continuará la inscripción en otra igual, que se pedirá, al efecto, al agente repartidor, uniéndose las dos para formar una sola.
 (Véanse las notas del dorso)

NNEX 19: PADRÓ MUNICIPAL SANTA COLOMA DE CERVELLÓ, 1924

ANNEX 20: PADRÓ MUNICIPAL SANTA COLOMA DE CERVELLÓ, 1932

Documents d'una vida
 Memòria històrica d'un matrimoni del primer terç del segle XX

Número de la casa o de la vivienda	NOMBRES Y APELLIDOS	SEXO Varón o mujer	Fecha del nacimiento	Estado, casado o viudo	Parientes o causa de su vinculo con el cónyuge o familia	NATURALEZA		Profesión, oficio u ocupación	Escr. sueldo actual o jornal diario - Fuente	RESIDENCIA LEGAL pueblo donde tiene su residencia, como vecino o como domiciliado		Tiempo que lleva residente en este pueblo o en otro	Escripciones de su propiedad o de su sucesión	Clase de vecino o de habitante
						Municipio	Provincia (y para los extranjeros Nación)			Nacionalidad de los extranjeros	Provincia y para los extranjeros transitoria, Estado			
	Lucas Campaña Monte	H	7	m	hijo			Escuela		Borja	St. Coloma			DOM LIO
	Jose Font Este	V	41	a	hijo			ofc.			D			VECINO
	Elvira Montecerrat Sulgut	H	27	a	esposa			o. d.			D			DOM LIO
	Agustín Font Montecerrat	V	15	a	hijo			ofc.			D			DOM LIO
	Salvador Font Montecerrat	V	12	a	hijo			escuela			D			DOM LIO
	Jose Font Montecerrat	V	10	a	hijo						D			DOM LIO
	Joaquín Font Montecerrat	V	8	a	hijo						D			DOM LIO
	Jose Sorraldi Grau	V	48	a	hijo			ofc.			D	D		VECINO
	Lucia Angelaga Arbi	H	48	a	esposa			o. d.			D	D		DOM LIO
	Rosa Sorraldi Angelaga	H	21	a	esposa			ofc.			D	D		DOM LIO
	José Paulista Esteta	V	29	a	hijo			ofc.			D	D		DOM LIO
	Carmen Ortiz Garcia	H						ofc.			D	D		DOM LIO
	Roman Doylos Sara	V	49	a							D	D		DOM LIO
	Ramon Garcia Culill	V	50	a							D	D		DOM LIO
	Ramón Sarrut Vilagut	V	65	a	hijo						D	D	37 a	VECINO
	Antela Perqueras Zamora	H	58	a	esposa			o. d.			D	D	40 a	DOM LIO
	Martin Ori Ori	V	42	a	hijo			ofc.			D	D	39 a	VECINO
	Zoraida Perqueras Sarrut	H	26	a	esposa			o. d.			D	D	36 a	DOM LIO
	Elvira Ori Sarrut	H	14	a	hijo			escuela			D	D	14 a	DOM LIO
	Ramon Ori Sarrut	V	10	a	hijo						D	D	13 a	DOM LIO
	Jose Domenech Pota	V	44	a	hijo			ofc.			D	D	10 a	VECINO
	Zoraida Llorens Font	H	38	a	esposa			o. d.			D	D	10 a	DOM LIO
	Agustín Domenech Llorens	V	15	a	hijo			ofc.			D	D	10 a	DOM LIO
	Clara Domenech Llorens	H	10	a	hija			escuela			D	D	10 a	DOM LIO
	Jose Llorens Ordona	V	65	a	padre			ofc.			D	D	10 a	VECINO
	Francisco Julia Font	V	51	a	hijo			empleado			D	D		VECINO
	Carmen Sulgut Amigo	H	40	a	esposa			o. d.			D	D		DOM LIO

ANNEX 21: PADRÓ MUNICIPAL SANTA COLOMA DE CERVELLÓ, 1936

Ajuntament d' Etc. Coloma de Cervelló

Padró General d'Habitants **Any 1936**

Carrer, plaça, etc. *Estación*
 Casa núm. *11*
 Propietari de la finca: Sr. *...*
 carrer *...*

FULL D'INSCRIPCIÓ que, per a formar el Padró municipal presenta *Françesc Julia i Brós* com a cap de família de totes que la formen, presents o temporalment absents, que habiten a la seva casa el *4 ABR 1936*

1	2		3		4	5	6	7	8		9	10	11	12	13	14	15	
	COGNOMS		RESIDÈNCIA LEGAL						LLOC DEL NAIXEMENT									
NOM	PATERN	MATERN	MUNICIPI	PROVINCIA	SEXE	DATA DEL NAIXEMENT	EDAT	ESTAT CIVIL	MUNICIPI	PROVINCIA	Nacionalitat dels estrangers	Temps que porta residint en aquest Ajuntament o s'inscriu	OFICI O PROFESSION	FATRO PER AL QUAL ES TREBALLA	Sup. língües	Sup. ciutadania	Passaport	
<i>Françesc</i>	<i>Julia</i>	<i>Brós</i>	<i>Cap</i>	<i>Santa Coloma de Cervelló</i>	<i>Barcelonès</i>	<i>M</i>	<i>25</i>	<i>Setembre</i>	<i>1875</i>	<i>60</i>	<i>6</i>	<i>20</i>	<i>Ferrovians</i>	<i>Ferrocarril catalans</i>				
<i>Lluís</i>	<i>Fulgenc</i>	<i>Quirós</i>		<i>Santa Coloma de Cervelló</i>	<i>Barcelonès</i>	<i>F</i>	<i>9</i>	<i>Maig</i>	<i>1894</i>	<i>41</i>	<i>6</i>	<i>12</i>	<i>Ferrocarril</i>	<i>Ferrocarril catalans</i>				

L'Agent repartidor, *Miquel Oliver*

Coloma de Cervelló 30 ABR. 1936 El Cap de casa, *Françesc Julia*

ANNEX 22: REVISTA L'ESTEL. MATRIMONI JOAN PALLEJÀ I VILA I CANDELERA
VILA I FULQUET

L'ESTEL

Redacció i Administració:
REIXAC. 4

N.º solt 15 Cms.

PERIÒDIC CULTURAL I CATALANISTA DE PUBLICACIÓ MENSUAL

Any III — Colònia Güell (Sta. Coloma de Cervelló). 27 Octubre 1935 — Núm. 33

EDITORIAL

Els fets ocorreguts a casa nostra des de la proclamació de la República Catalana — passant per l'Estatut, retallat abans de sortir cap a Madrid i retallat a Madrid; passant pel lent traspàs de serveis a la Generalitat; per la suspensió d'aquests serveis per a fer una revisió d'ells i encara després d'aquesta revisió — fins a l'estat actual són prou clars i evidents per a que tothom s'adongui que cada dia reculem un pas en el camí del nostre retrobament.

Però si bé tothom reconeix aquest retrocés, no tots saben endevinar les causes, perquè miren les coses a través dels vidres del partit al qual pertanyen.

A aquests dirigim avui l'editorial.

Si per un moment voleu treure'us aquests vidres de davant dels ulls i sabeu deslligar-vos de l'apassionament produït pel vostre diari i reflexioneu una mica, no donareu tota la culpa als del partit contrari: veureu que la responsabilitat va repartida entre aquests i vos i els vostres.

El Dr. Torras i Bages en la magnífica obra «La Tradició Catalana» diu:

En tres cassos diferents et pots trobar en considerar l'esperit d'una nació: Primer, que l'esperit s'haigi perdut, i aleshores està també perdut el poble. Deixa'l estar; és com un foc un cop apagat, que encara que bufis no es tornarà a encendre. Segon; que hi hagi discòrdia en el pensar; aleshores l'esperit nacional és malalt; no comptis amb una acció social robusta. Si per conseqüència de les circumstàncies el poble és ric, les riqueses serviran per corrompre's més prompte... El tercer cas que pot trobar-se en estudiar l'esperit d'un poble, és la unanimitat en els ciutadans, que sien «cor unum et anima una», i aleshores la vida social és perfecta, el poble robust, capaç de grans accions i de llarga vida.

Catalunya es troba en el segon cas però, amb l'agravament que cada dia empitjora.

Cada dia és més aferrissada la lluita entre catalans. És a dir, que amb aquest pas ens anem endinsant cap al primer cas: anem escanyant l'esperit de nacionalitat. I no pretenguem donar la culpa al partit A o al partit B. Sou vos, que us mireu amb molta simpatia un de *izquierda* o de *dere-*

cha española i odieu un germà vostre que parla com vos i estima, a la seva manera, Catalunya com vos i només perquè pensa de diferent manera.

Sou vos que esteu fanatitzat amb el vostre diari sense mesurar el grau de veracitat de les notícies i sense veure que segons les conveniències deixen de publicar una notícia o l'escriuen amb lletres de pam amb comentaris de collita pròpia.

No volem dir amb això que no s'ha d'ésser d'un partit. Els partits han d'existir però no pel gust d'aniquilar-se mútuament, sinó per treballar en perfecta unió.

Ja heu vist en quatre anys actuar en el Parlament espanyol *las izquierdas* i *las derechas* amb col·laboració catalana i sense, i ja heu vist què ens han donat. Amb Estatut o sense Estatut sempre hem anat a remolc.

Hem dit que Catalunya es troba en el segon cas i amb direcció al primer. Si tots hi posivem el nostre esforç podríem fer-li donar una virada i amb poc temps arribar al primer cas.

El dia que nosaltres volguéssim, tot el món reconeixeria la nacionalitat catalana.

Quan sapiquem elegir uns capdavanters que no els mogui l'ambició sinó l'amor a Catalunya, aquell dia haurem retrobat Catalunya.

I això està a la nostra mà.

Fulls històrics de Sta. Coloma de Cervelló

IX

Deixalls de les guerres

Catalunya porta escrites al front amb caràcters de sang les lluites que ha sostingut per a la defensa de les seves llibertats. De totes les guerres del Principat guarda un o altre record la petita i pacífica població de Santa Coloma de Cervelló que, asseguda al peu de la muntanya de Sant Antoni del Montpedrós, ha presenciada el pas de gent armada, a la qual ha hagut d'atendre amb bagatges, allotjaments i amb els tributs de tota mena que en temps de revolta s'imposen, amb justícia o sense. Hem regirat amb tot detall els llibres que guarda curosament l'arxiu parroquial des de mitjans del segle XVII cap ençà i hem trobat els fets que esmentem ací.

GUERRA DE SEPARACIÓ

No foren pocs els greuges que s'infingiren als catalans pel govern del Compte-Duc d'Olivares, des del començament del regnat de Felip IV; greuges que anaren congriant la tempesta que devia esclatar forçosament en aquell any de tanta dissort per a la nostra Pàtria i durà des del dia de Corpus del 1640 fins a l'onze d'Octubre del 1652. D'aquesta llarga guerra

esdevingué per a Catalunya, com a conseqüència, una pesta terrible per les nombroses víctimes que causà per tot arreu. Pels llibres d'Obits de Santa Coloma de Cervelló sabem que tot aquell que es trobava empestat es veia obligat a viure aïllat de la gent com a mesura de prevenció per a evitar el contagi del mal. Veus ací alguns dels que moriren en aquella pesta dels anys 1651 i 1652: Jaume Bernich de Masquefa morí el dia 15 de Juny de l'any 1651 en una barraca prop del Mas Vilardell; Josep Folch, de Sant Feliu del Llobregat morí el dia 5 de Desembre del 1651 en una barraca de l'oliverar de Can Ribot; Magdalena Sbert, de Sta. Coloma de Cervelló morí el dia 7 de Desembre del 1651 en una barraca sota la Masia de Can Ribot, prop del camí que va a l'església i al costat d'un garrofer; Bernat Soler, de Sant Boi del Llobregat, morí el 18 de Febrer del 1652, en una barraca feta amb tòpia, que hi havia sota el Mas Vilardell; Marguerida Gelabert morí a 19 de Febrer del 1652, també en una barraca. Tots aquests encara que visquessin aïllats no els mancava pas l'assistència material ni l'espiritual, car tots ells reberen els Sagraments i feren testament. Tots aquests foren enterrats al peu de les barraques on moriren.

En aquesta Guerra de Separació

rem sis dies de pluja que donaren per resultat 66 litres d'aigua per metre quadrat. El dia de pluja màxima fou el dia 13, amb 30 litres. La temperatura fou molt agradable, llevat algun dia de la segona quinzena que es sentí un xic de xafegor.

El dia que hi hegué la temperatura més alta del mes fou el dia 20, amb 28 graus.

RELIGIOSES

El Novenari d'Ànimes se celebrarà des del 3 al 10 del mes vinent.

Els sermons han estat confiats al Rnd. Dr. Feliu Treserra i Llach, presbítere.

DE CULTURA

El dia 1 er d'Octubre es reempren-gueren les classes d'Escola Nocturna de l'Ateneu Unió a càrrec del professor Sr. Sabí Martorell, desitgem que aquest nou curs sigui altament profitós per a tots els alumnes que hi assisteixen.

«BIBLIOTECA POPULAR JOAQUIM FOLGUERA»

Adquirits per aquesta entitat han ingressat durant el present mes nou volums de les obres complertes de N'Ígnasi Iglésias i, donats pel senyor Manuel Folguera vint volums de les obres complertes d'En Joan Maragall.

No cal dir com estem satisfets de veure com va progressant aquesta obra cultural i patriòtica.

«ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA»

La Comissió Delegada d'aquesta localitat ens comunica que està organitzant un concurs de llengua Catalana entre els escolars d'aquest terme municipal, el qual concurs es celebrarà cap a fi d'any.

ESCACs

Tal com vàrem prometre el mes passat donem la classificació general del Campionat Social de la Secció d'Escacs, que és com segueix:

1.ª Categoria. — 1, Joan Ramogosa, 16 punts; 2, B. Costa, 14 1/2; 3, P. Bosch, 13; 4, M. Comelles, 11 1/2; 5, F. Pastor, 10 1/2; 6, G. Font, 8; 7, J. Carretè, 7 1/2; han abandonat: J. Pausas, S. Vicens, C. Cortès.

2.ª Categoria. — J. Sospedra, 13 1/2 punts; 2, J. Pons, 13; 3, G. Tutusaus, 11; 4, J. Oró, 10 1/2; 5, V. Novas, 10; 6, J. Elias A., 7; han abandonat: G. Guilera, J. Vicens, E. Amill.

3.ª Categoria. — 1, F. Oró, 11 pts.; 2, R. Rosendo, 10 1/2; 3, J. Dalmau, 10; 4, F. Elies, 9; 5, J. Novas, 8; 9, Josep Ramogosa, 3; han abandonat: G. Pizarro, J. Monguillot.

En J. Ramogosa en guanyar el primer lloc en el campionat s'ha guanyat el dret de fer-se el títol de Cam-

Aquest periòdic es manté del producte del seu Patronat i subscripcions. A qui interressi l'obra d'aquest Patronat o vulgui subscriure's pot dirigir-se a l'administració de L'ESTEL. Reixac, 4, on li seran donats tota mena de detalls

pió a 8 partides amb l'actual campió que és en B. Costa. No volem fer comentaris sobre aquest matx puix creiem que serà molt renyit si cap dels dos jugadors no es desmoralitza.

UNIO ESPORTIVA COLONIA GÜELL

L'acte de més relleu ha estat el campionat social de «Pentalthon», dedicat a la memòria del nostre company i gran entusiasta de l'esport «amateur», en Josep Morera i Pallarès, en complir-se el primer aniversari del seu traspàs.

En el transcurs del festival es destacà Ignasi Dalmau, el qual es feu mereixedor del títol de campió social i d'un magnífic obsequi del nostre entrenador Sr. Fr. Strasser.

Abans de començar, els socis de la U. E. C. G. i simpatitzants, junt amb la Companyia Dramàtica i la Penya Ciclista «Nafent» es traslladaren al cementiri per a posar un ram de flors a la tomba on reposen les despulles del malaguanyat amic nostre.

S'han celebrat dos festivals d'atletisme. Un amb els atletes de la F. A. I. C., de Molins de Rei, al seu terreny. Fou un matx molt disputat, ja que la victòria, que fou pels de Molins de Rei, va ésser per la mínima diferència d'un punt.

L'altre fou de torna-visita als representants de la F. A. E. E. T., també al seu camp.

Aquest matx fou avorrit per la poca organització i disortat pels nostres esportistes.

Damunt d'un terreny poc adequat per atletisme a causa del fang i les pedres, la U. E. C. G. perdé per la diferència de 12 punts.

Hem de fer constar el bon paper que feren els atletes Dalmau en pes i disc, Romagosa en els 800 m. plans i els 8 m. dels Rellevaments olímpics.

Morell saltà l'alçada com mai no l'havíem vist, però quan anava a batre's el seu record tingué la dissort de lesionar-se. Féu molta falta pels 4 x 100 i llargada.

Font i Martí demostràren no estar en forma.

Molt bé Elias en alçada.

Baiget també complí en la cursa dels 100 m. plans, però pèssim en els rellevaments 4 x 100 m.

Tutusaus i Rigol en llur especialitat compliren en el paper.

Aquests dos atletes prengueren part en la III Volta a Cornellà.

Per manca d'espai no podem donar detalls dels resultats d'aquests festivals.

ESPECTACLES

El dia 6 d'Octubre, amb motiu de l'homenatge a En Josep Morera, el Grup Teatral d'Aficionats representà la comèdia dramàtica en un pròleg i tres actes, inspirada en la poesia de Manuel Ribot i Serra, «La Puntaire».

No cal dir que, com de costum, la representaren d'una manera admirable.

Hem tingut el gust de constatar que després de la reparació a la qual ha gué d'ésser sotmès l'aparell del cinema, aquest funciona d'una manera perfecta.

Degut a un canvi d'organització en la programació de les pel·lícules, aquest mes no ens ha pogut ésser facilitat els programes que es projectaran.

Informació de Santa Coloma

MOVIMENT DEMOGRAFIC

Matrimonis: En Nemesi Orgillès Benedicto, amb Teresa Campamà Canals, el dia 10 d'Octubre.

En Joan Pallejà Vila, amb Candelària Vila Fulquet el dia 12 d'Octubre.

Naixements: un nen, Josep Martí Canals fill d'En Genís i Agustina, nascut el dia 1 d'Octubre.

DE CULTURA

En la Biblioteca Popular durant el mes de Setembre s'ha llegit un total de 60 llibres.

El jove Lluís Romaguera, de l'Hospitalet del Llobregat, ha fet donatiu d'un volum de la «Geografia General de Catalunya», d'En Carreras Candi.

TEATRE

Segon tumors oficials, en el teatre de l'Agrupació Recreativa, a finals d'aquest mes actuarà per primera vegada davant del nostre públic, el quadre escènic del «Centre Català», de Sant Boi.

Falten dades per assegurar l'obra i el dia en que actuaran, però segurament el dia que sortirà aquest periòdic ja seran conegudes.

Esperem una bona actuació. — A. Aguilà.

ANNEX 23: ACTA DE NAIXEMENT CARME PALLEJÀ I VILA

Foli _____

MINISTERIO DE JUSTICIA
 REGISTRO CIVIL D _____

DISTRICTE _____

REGISTROS CIVILES

Número 19

NOM I COGNOMS (1)
Carne
Pallejà Vila

A la vila de Pera Patalunya, a les deu del dia dotze d' octubre del mil nou-cents veint-i-set, davant del Sr. Josep Nadal Jutge popular, i el Sr. Josep Gual Jutge popular, i el Sr. Josep Gual Secretari, és inscrit el naixement d'una noia, esdevingut a les veint-i-dos hores quinze del dia de novembre d' any, a l' edat de Joan Gual, número 3 pis; es fill de Joan Pallejà Vila, de veint-i-nou anys d'edat, estat, casat, casolà, natural de la ciutat i de la veu mulla Maria Vila Gual, de veint-i-nou anys, estat, casat, casolà, natural de Viladri, amb el maridatge; net per la línia paterna de Joan Pallejà Gueras, natural de Porquella, provincia de Larabona, i de Carne Vila Palmar, natural de Barcelona, amb el maridatge, i per la línia materna de Raül Vila Gibernal, del lloc, natural de Vall, ve que son de Viladri i de Carne Gual Gual, natural de Viladri, veu de Pineda del llogar i li posen els noms de Carne Maria Guineu.

Aquesta inscripció es feta a carrel Jutge Popular en virtut de declaració personal del pare de l'inscripte Joan Pallejà Vila.

_____ i la presencien, com a testimonis el Sr. Gabriel Rau Juene, major d'edat, paleta domiciliat al caner de quatre hores quatre número 1, i el Sr. Enric Por Por, major d'edat, casolà, domiciliat al caner de Carne número 1.

Llegida aquesta acta, es marcada amb el segell d'aquest Jutjat, i signada pel Sr. Jutge amb els testimonis de Carne.

_____. Jo, el Secretari ho certifico. (9)

Al Jutge Popular Pallejà Vila
Gabriel Rau
Carne

Nota: En la pàgina 89 del tomo 23 del Registro Civil de esta villa consta inscrito el matrimonio con Sebastian Fouad Bawi de nombre Pallejà Vila, ocurrido el día trece de octubre de mil novecientos veintiseis. A las once y media de la noche del día veintidós de octubre de mil novecientos veintiseis.

JUZGADO DE PALETA DE BARCELONA

SECRETARIA DEL JUZGADO DE PALETA DE BARCELONA

N.º A2500972/11

REGISTRO CIVIL DE PIERA -

CERTIFICO: Que la presente certificación literal, expedida con la autorización prevista en el artículo 26 del Reglamento del Registro Civil, contiene la reproducción íntegra del asiento correspondiente obrante en el TOMO 30, PAG 11
SECCIÓN 1 de este Registro Civil.

Piera, a 25/7/14

EL ENCARGADO

LA SECRETARIA

REGISTRO CIVIL DE PIERA

CERTIFICO: Que la presente certificación literal, expedida con la autorización prevista en el artículo 26 del Reglamento del Registro Civil, contiene la reproducción íntegra del asiento correspondiente obrante en el TOMO 32, PAG 77

SECCIÓN 1ª de este Registro Civil.

Piera, a 25/7/14

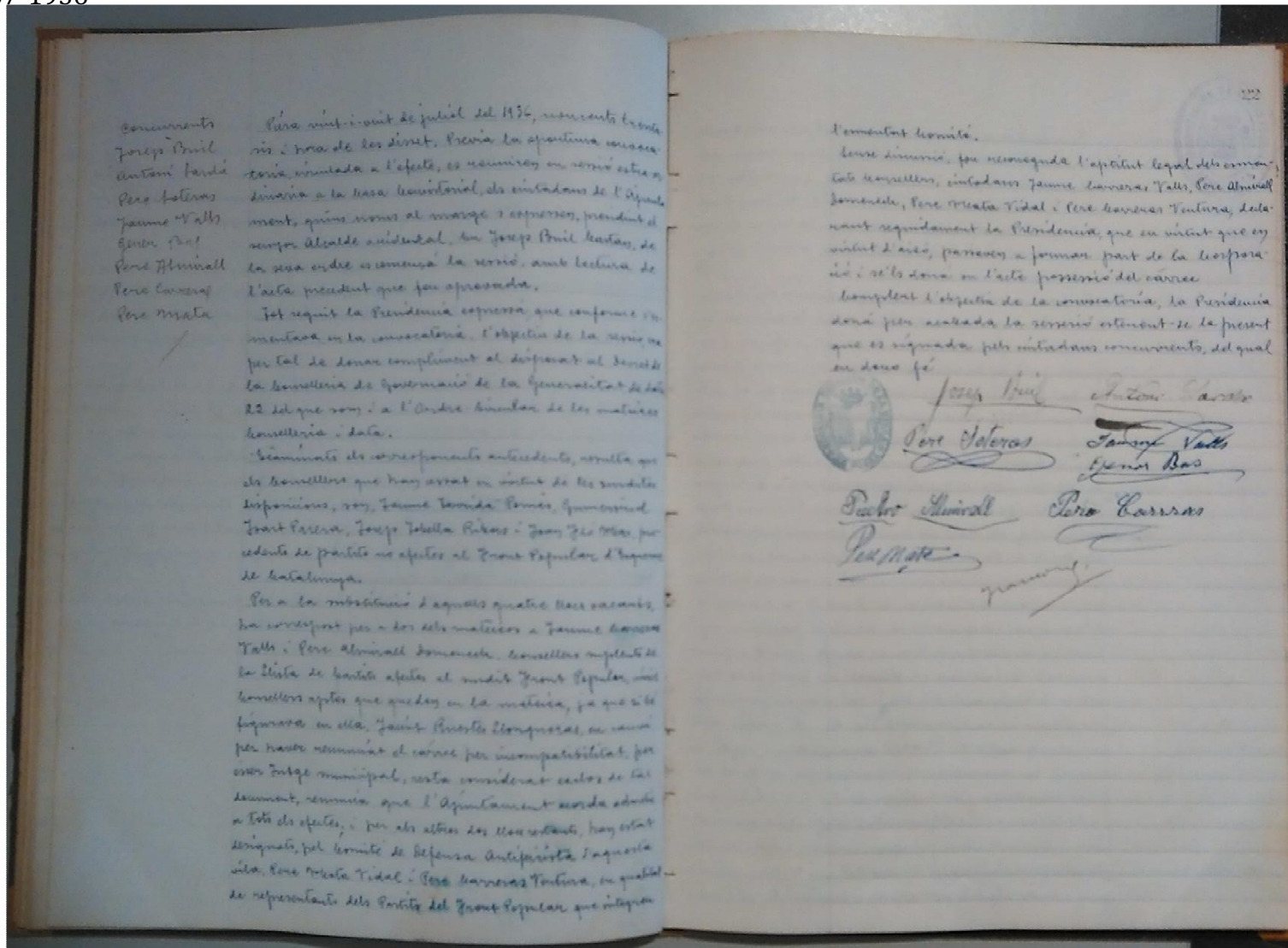
EL ENCARGADO

LA SECRETARIA

ANNEX 25: ACTA DEL
 PIERA, 28-07-1936

PLE MUNICIPAL DE

ANNEX 26: LLISTA DE LA PLANTILLA DE L'ESCORTA PRESIDENCIAL DE 1939

282 ————— MANEL RISQUES

Palau i Cortasa, Josep
Pallejà i Vila, Joan
Palos i Pallares, Joaquim
Parladé i Alimbau, Josep M.
Peiró i Roca, Josep
Perdrix i Ibars, Edmond
Pey i Joan, Vicenç
Piferrer i Lobet, Salvador
Piñol i Gort, Pere
Pla i Sala, Josep
Porta i Ramon, Josep
Prats i Bel, Domènec
Priu i Estela, Pere
Pujol i Malla, Cebrià
Pujol i Salort, Joan-J.
Ramonet i Madrigal, Joan
Regué i Solé, Ramon
Ribera i Jue, Josep
Riera i Vilamala, Alfred
Rius i Cornellà, Pere
Roca i Guitart, Artur
Roca i Ribes, Josep
Roig i Briansó, Frederic
Rollan i Quintana, Antoni
Roqué i Rosell, Antonio
Roqueta i Armengau, Joan
Rumañó i Solà, Miquel
Rusiñol i Vidal, Pere
Sabatés i Solà, Ramon

ANNEX 27: DOGC NÚM. 133

Any VI. — Volum II

Divendres, 18 de maig del 1938

Núm. 183. — Pàg. 553

DIARI OFICIAL

DE LA

GENERALITAT DE CATALUNYA

DIRECCIÓ - ADMINISTRACIÓ : CASA D'ASSISTÈNCIA PRESIDENT MACIÀ : Montalegre, 5. — Telèfon 24770.

Subscripció: 40 pessetes semestre

Apartat de Correus 1163

Exemplar solt: 50 cèntims

SUMARI

Presidència

DECRET que fixa la plantilla de les Esquadres de Catalunya. — Pàg. 554.

Governació i Assistència Social

ORDRE per la qual és nomenat Comissari municipal de Mollet d'Empordà, el funcionari de la Generalitat, Jaume Casà i Baltasar. — Pàg. 554.

ORDRE en virtut de la qual és substituït per una torgeta de les característiques que són establertes, el telonari mensual que la Direcció General de Sanitat facilita als malalts sotmesos a un règim especial d'alimentació. — Pàgina 554.

Finances

DECRET que deroga els del 27 d'agost del 1936 que establien una intervenció d'aquest Departament a les Sucursals del Banc d'Espanya radicades a Catalunya i que fixaven les funcions del Comissari designat per a exercir-les. — Pàg. 555.

DECRET pel qual és derogat el del 27 d'agost del 1936, cessant, per tant, la intervenció de la Generalitat en les Delegacions d'Hisenda de l'Estat a Catalunya. — Pàg. 555.

DECRET que habilita un crèdit extraordinari de 476.896'98 ptes., a disposició de la Presidència, destinades a atendre el pagament de diverses despeses de la Comissaria de Propaganda. — Pàg. 555.

DECRET pel qual és atorgada una pensió vitalícia extraordinària a la vídua de l'ex-Conseller de la Generalitat i Assessor Tècnic del Departament de Finances, Manuel Carrasco i Forniguer. — Pàg. 555.

ORDRE que nomena, amb caràcter interin, Cap de la Zona de Recaptació de Fulgencidà, el que ho era de Balaguer, Domènec Carroú i Viola. — Pàgina 555.

Cultura

DECRET que disposa que la Diada del llibre sigui celebrada, enguany, a Catalunya, dintre la primera quinzena de juny properament. — Pàgs. 555 i 556.

DECRET pel qual és aprovada la plantilla del personal de la Secció de Museus del Servei del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya, constituïda pels funcionaris que pertanyen exclusivament a la Generalitat. — Pàg. 556.

ORDRE que estableix l'ordenació del pagament de les atencions que en concepte de personal han de continuar essent satisfetes directament per la Comissaria General de Museus. — Pàgines 556 i 557.

ORDRE que suspèn de càrrec i de sou, pel motiu que és esmentat, els Messres Antoni Martí i Tomàs i Maria Altintra i Estrany. — Pàg. 557.

ORDRE que designa el Doctor Jesús Maria Bellido i Golferichs perquè presideixi, com a representant d'aquest Departament, el Tribunal que ha de decidir el concurs convocat per Decret del 16 de desembre del 1937 per a la concessió d'un Premi a la millor o a les millors aportacions científiques, de caràcter mèdic, resultat de la guerra. — Pàg. 557.

Treball

ORDRE que accepta la dimissió que del càrrec de representant del Conseller de Treball al Consell d'Economia, ha presentat el ciutadà Baldomer Guisado i Sánchez, i que nomena el ciutadà Joan Ullod i Pueyo perquè ostenti aquella representació. — Pàg. 557.

ORDRE per la qual és concedida l'excedència en el càrrec de Delegat de Treball de Tarragona, pel temps que exercirà el de Comissari Delegat de la Generalitat de Catalunya, al ciutadà Ramon Sanahuja i Soler. — Pàgina 557.

ORDRE que deixa sense efecte la del 13 d'agost del 1936 per la qual fou nomenat President del Jurat Mixt del Treball en el Comerç, de Barcelona, el ciutadà Joan Loperena i Romà, i que nomena per a aquest càrrec el ciutadà Emili Vilaseca i Juvé, mutilat de guerra. — Pàg. 557.

Economia

DECRET que prohibeix a les empreses collectivitzades o controlades que no es dediquin a activitats bancàries, d'atorgar préstecs en efectiu qualsevol

que sigui la forma, import i termini de liquidació. — Pàgs. 557 i 558.

ORDRE que no dona lloc, pel motiu que s'esmenta, a la constitució de l'Agrupament de venedors de pesca salada de l'Hospitalet de Llobregat. — Pàgina 558.

Agricultura

ORDRE per la qual és intervingut el molí arrosser establert a la carretera de Ribes, n.º 16, de Barcelona, pel temps que duri l'elaboració en blanc de l'arrosser recuperat del Baix Ebre. — Pàg. 558.

ORDRE que destitueix del càrrec que exercia interinament a la Delegació del Servei de Cooperació Agrícola a la Vegueria de Reus, el ciutadà Antont Giné i Solé. — Pàg. 558.

Justícia

ORDRE que admet la renúncia que del càrrec de Juge Popular, suplent, de Roda de Ter, ha presentat el ciutadà Francesc Fusimanya i Sabatés. — Pàgina 558.

ORDRE que designa els ciutadans que exerciran els càrrecs de Justícia Popular Local que s'esmenten a les poblacions que són relacionades. — Pàgina 558.

Departament de Finances

COMISSIÓ DE RESPONSABILITATS

EDICTE que fa avinent que els ciutadans o entitats que tinguin allegacions a fer, o que puguin aportar dades als expedients seguits als ciutadans que s'esmenten, s'han d'adreçar per escrit a les Oficines d'aquesta Comissió. — Pàgs. 558 i 559.

EDICTES de citació a diversos ciutadans, en parador ignorat, perquè compareguin en l'expedient que els és seguit sobre determinació de responsabilitats i apropiació de béns. — Pàgs. 559 a 561.

DECISIONS. — Pàgs. 561 a 565.

Departament d'Economia

ASSESSORIA JURÍDICA

EDICTE de citació de dos funcionaris d'aquest Departament. — Pàg. 565.

CONSELL D'ECONOMIA DE CATALUNYA
RESOLUCIONS per les quals diverses empreses han estat autoritzades per augmentar els preus dels articles de llur fabricació o distribució. — Pàgs. 565 i 566.

Administració Municipal

EDICTES, EXTRACTES D'ACORDS, ETC., D'AJUNTAMENTS DE CATALUNYA. — Pàgina 566.

Administració de Justícia

TRIBUNAL CONTENCIOSO - ADMINISTRATIU DE BARCELONA. — Anuncis. — Pàgines 500 i 507.

JUTJAT GENERAL ESPECIAL D'EVASIÓ DE CAPITALS. — Requisitoris. — Pàgina 507.

EDICTES de Jutjats de Primera Instància i Instrucció de Catalunya. — Pàgines 567 i 568.

EDICTES de Jutjats Populars Locals de Catalunya. — Pàg. 568.

JUSTÍCIA MILITAR

REQUISITORIS de diversos Jutjats. — Pàgina 508.

Anuncis de pagament prev
Pàgina 568.

PRESIDÈNCIA

D E C R E T

El Decret del 28 d'abril darrer, articl·la les normes encaminades a estructurar la prestació dels serveis del Cos d'Esquadres de Catalunya, i creà l'Escorta Presidencial com a unitat autònoma dintre de l'esmentat Cos, fixant-ne la plantilla i les línies generals d'actuació.

L'art. 8.º del susdit Decret, preveu que el Conseller de Governació i Assistència Social, dictarà les disposicions adients, per a la prestació dels serveis, però com que en formar-se l'Escorta presidencial amb elements del Cos, la plantilla d'aquest ha restat desarticulada, és necessari reajustar la resta dels elements a una plantilla de les forces del Cos que permeti l'eficàcia absoluta en aquella prestació.

Per tant, d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Art. 1.º La plantilla del Cos d'Esquadres de Catalunya, pel que afecta a la Comandància, Guàrdia rural, Serveis de vigilància per a la complimentació de les disposicions dels diversos Departaments de la Generalitat i seguretat del Patrimoni de Catalunya, estarà integrada, a més de la plantilla de l'Escorta Presidencial, establerta per Decret del 28 d'abril proppassat, per les següents forces: un Cap, un Major, tres Capitàns-Caporals, deu Tinent-Caporals, trenta-quatre Sots-Caporals, vintanta-set Mossos de primera i quatre-cents setanta-quatre Mossos de segona.

Art. 2.º El Cap, Majors i Oficials que manin les unitats del Cos d'Esquadres de Catalunya hauran de reunir les condicions previstes en les Normes acordades per la Junta de Seguretat de Catalunya, referents a aquest Cos, posades en vigor per Decrets de la Presidència del Consell de Ministres del 24 de gener del 1934 i de la Presidència de la Generalitat del 29 del mateix mes, substituïda la dissolta Guàrdia Nacional Republicana pel Cos de Seguretat,

Art. 3.º Al Cap correspon l'alta direcció del Cos i al Major el comandament directe de les forces per als serveis

de vigilància, Guàrdia rural i Patrimoni de Catalunya.

Art. 4.º Els Tinent-Caporals seran designats entre els individus del Cos d'Esquadres de Catalunya, que actualment figuren en la categoria de Sots-Caporals de primera. Les deu places previstes en la plantilla fixada a l'article 1.º del present Decret, seran ocupades amb caràcter interí, fins que no es resolgui en definitiva, sobre l'ascens dels Sots-Caporals de primera; els designats, però, percebran a partir de la primera revista administrativa, després de llur designació el sou i els altres emoluments que corresponen al càrrec de Tinent-Caporal.

Art. 5.º Pel Departament de Finances, i seguint la tramitació fixada per les disposicions vigents, seran habilitats els crèdits extraordinaris per les despeses que puguin esdevenir amb motiu del present Decret.

Art. 6.º Oportunament es donarà compte d'aquest Decret al Parlament de Catalunya.

Barcelona, 11 de maig del 1938.

LUIS COMPANYS

GOVERNACIÓ I ASSISTÈNCIA SOCIAL

ORDRES

Atès que la majoria absoluta dels components de l'Ajuntament de Mollet d'Empordà han presentat la dimissió de llurs càrrecs, sense que les respectives organitzacions hagin fet la designació de substituïts;

Atès que per tal que no quedin abandonades les funcions de govern i administració del poble de referència, procedeix d'acord amb el que preveu l'article 6.º del Decret d'aquest Departament del 8 d'octubre darrer, el nomenament d'un Comissari municipal;

Vist l'esmentat Decret i les altres disposicions pertinents i en virtut de les atribucions que em són atorgades pel susdit Decret;

He resolt:

Es nomena Comissari municipal de

Mollet d'Empordà, Joaquim Casà i Bultasar, Funcionari de la Generalitat, el qual d'acord amb l'art. 6.º del Decret del 8 d'octubre darrer assumirà totes les funcions reservades a l'Alcalde i a l'Ajuntament, i podrà requerir, en cas necessari, l'ajut de totes les Autoritats per a portar a cap la comesa que se li còrra.

Barcelona, 30 d'abril del 1938.

El Conseller de Governació i Assistència Social
ANTONI M.ª Sureda

Per Ordre del 14 de gener del 1937 es regulava i reglamentava la venda de productes dietètics per als malalts sotmesos a règims especials d'alimentació i es disposava la provisió d'un talonari mensual el qual contenia un full-recepte per a cada dia del mes i era lliurat per la Direcció General de Sanitat.

El nombre considerable d'aquests malalts, augmentat per l'increment de la població a Catalunya i, sobretot, per l'organització de la venda de farines i purès per a la infància, obliga a facilitar i a reduir els tràmits que la dita Ordre disposava en el sentit de beneficiar el públic i disminuir la signatura diària del metge i, a tal fi,

He resolt:

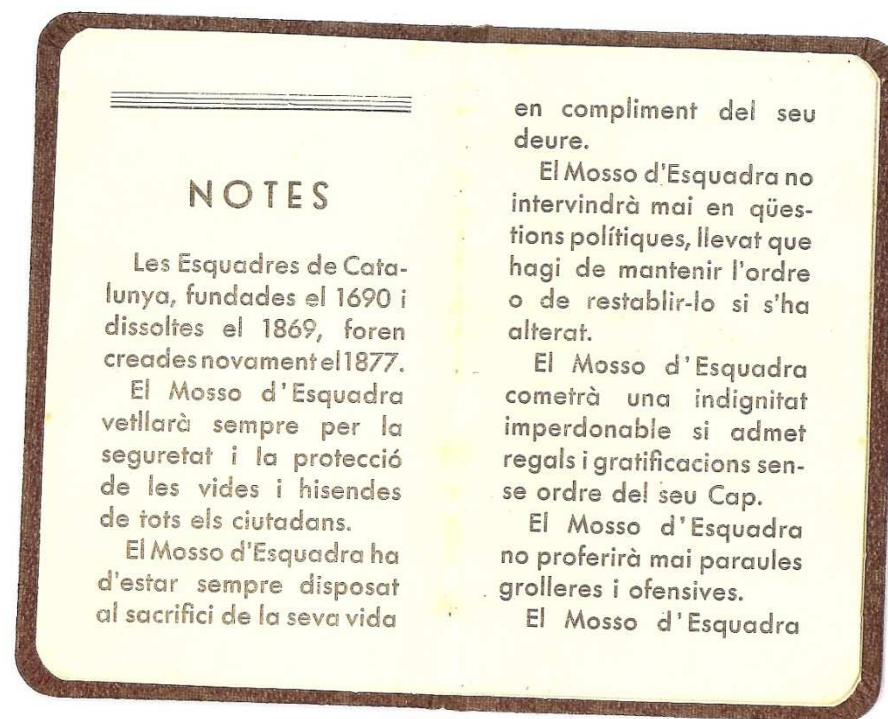
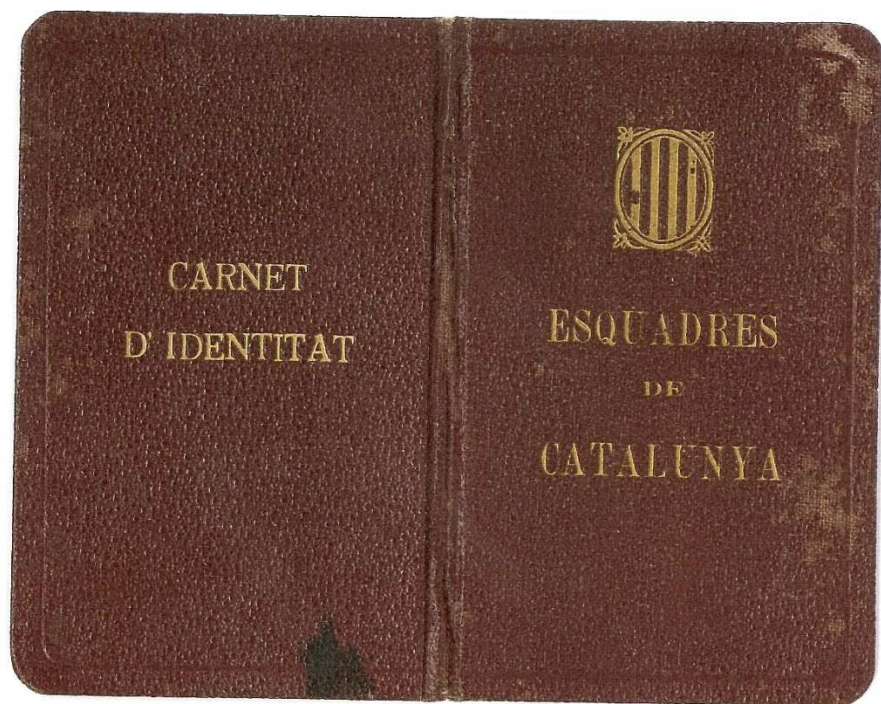
El talonari mensual que, en compliment de l'apartat segon de l'Ordre del 14 de gener del 1937, la Direcció General de Sanitat lliurava als malalts sotmesos a règims especials d'alimentació per tal de reglamentar la venda de productes dietètics, serà suplert, d'act en endavant, per una targeta que facilitarà la Direcció General de Sanitat, la qual convenientment emplenada i signada pel metge i segellada per la Direcció General de Sanitat, continuarà sent una quadra valedora per igual nombre de dies, els quals hauran d'esser anul·lats per l'expenedor en efectuar-se la venda equivalent a allò que sigui acceptat pel facultatiu.

Barcelona, 7 de maig del 1938.

El Conseller de Governació i Assistència Social
ANTONI M.ª Sureda

ANNEX 28: CARNET DE LES ESQUADRES DE CATALUNYA

observarà una conducta exemplar en tots els seus actes públics i privats.

El Mosso d'Esquadra no ha d'escatimar mai el seu zel en el compliment del deure.

La recomanació més eficaç per a un Mosso d'Esquadra és que tothom lloï la seva conducta, que els bons vegin en ell una garantia i els malfactors el temin.

El respecte a les idees no pecaminoses, l'atenció a totes les persones,

l'adaptació als costums dels llocs on es trobi, l'honradesa més estricta, l'orgull de l'uniforme, la imparcialitat en el seu procedir i la dignitat en tots els seus actes són les qualitats més rellevants i recomanables en un Mosso d'Esquadra.

El Mosso d'Esquadra informará sempre verament i no eludirà mai la responsabilitat dels seus actes, sempre que dimanin del compliment de les ordres rebudes.

ESQUADRES DE CATALUNYA

CÀRREC *Mosso de 2^a*

Número *737*

ESQUADRES DE CATALUNYA

Barcelona *1^è* d *e* *maig* del 193*8*

En *Missa* *la* *associació* *la*

Frederic Escopf

Per ascendir a

el d del 193

El

Hom *Joan*

Cognoms *Pallejà i Vila*

Ingressà en el Cos en *10* d *abril* del *1938*

Signatura de *Joan Pallejà*

DIARI OFICIAL

DE LA

GENERALITAT DE CATALUNYA

DIRECCIÓ - ADMINISTRACIÓ : CASA D'ASSISTÈNCIA PRESIDENT MACIÀ : Montalegre, 5. — Telèfon 24770.
Subscripció, 40 pessetes semestre   Apartat de Correus 1163   Exemplar solt: 50 cèntims

SUMARI

Presidència

DECRET pel qual és atorgada als Sots-Caporal i Mossos de les Esquadres de Catalunya una bonificació anual sobre els sous que cobren, en concepte de vida cara. — Pàg. 194.

ORDRE per la qual és augmentada provisionalment en setanta homes l'Es-corta Presidencial. — Pàg. 194.

ORDRE que dona publicitat al Decret del Ministeri de Defensa Nacional, del 12 del mes corrent, pel qual és ordenada la mobilització de les lleves del 1928, 1927 i 1941. — Pàg. 194.

Governació i Assistència Social

ORDRE per la qual és destituït l'Ajuntament d'Artesa de Segre i és nomenat Comissari municipal d'aquella vila el funcionari de la Generalitat, Sebastià Fraile i Ardiaca. — Pàg. 195.

Finances

DECRET pel qual és habilitat un crèdit extraordinari de 3.000.000 de pessetes, a disposició d'aquest Departament, perquè pugui atendre despeses extraordinàries de caràcter urgent. — Pàg. 195.

DECRET habilitant un crèdit extraordinari de 250.000 ptes., a disposició del Departament de Governació i Assistència Social, perquè la Comissaria Delegada a Tarragona pugui fer front a les despeses generals de l'Hospital Comarcal, corresponents al primer trimestre d'enguany. — Pàg. 195.

DECRET pel qual és habilitat un crèdit extraordinari de 150.000 ptes., a disposició del Departament d'Obres Públiques, perquè pugui atendre les atencions que són esmentades. — Pàg. 195.

ORDRE per la qual la Tresoreria de la Generalitat, per mitjà del Servei de Divises i Valors i Metalls Preciosos, abonarà als titulars de resguards acreditatius de lliurament d'or, 5.000 pessetes més a compte de la quantitat que acreditin. — Pàg. 195.

ORDRE que nomena, en virtut de concurs lliure, Cap del Servei d'Estadística i d'Estudis Financers del Departament de Finances, el ciutadà Josep Olivera i Butra. — Pàg. 195.

Cultura

ORDRE que declara cessant el Mestre en exercici al Grup Escolar n.º 8, de Sabadell, Agustí Pantonet i Budallés. — Pàgs. 195 i 196.

ORDRE que suspèn de càrrec i de sou, per la raó que s'esmenta, el Mestre en exercici al Grup Escolar n.º 6 de Sabadell, Josep González i Arrese. — Pàg. 196.

Economia

DECRET pel qual és suprimida la Direcció General d'Indústries Alimentàries, els serveis i funcions de la qual són rebuts amb els de la Direcció General d'Indústria, creada per Decret del 12 del mes corrent. — Pàg. 196.

DECRET pel qual és acceptada la dimissió que del càrrec de Director General d'Indústries Alimentàries ha presentat el ciutadà Ramon Fabregat i Arrufat, per haver estat suprimida aquella Direcció General. — Pàg. 196.

DECRET de creació de la Direcció General d'Indústria. — Pàgs. 196 i 197.

DECRET en virtut del qual és nomenat Director General d'Indústria, el ciutadà Ramon Fabregat i Arrufat. — Pàg. 197.

DECRET pel qual és creada la Direcció General de Mines i Combustibles. — Pàg. 197.

DECRET que nomena Director General de Mines i Combustibles, l'Enginyer de Mines Antoni Carcia i Izquierdo. — Pàg. 197.

Agricultura

ORDRE per la qual és retirada la intervenció d'aquest Departament al Sindicat Agrícola El Llobregat, del Prat de Llobregat. — Pàg. 197.

Justícia

DECRET que nomena Magistrat de l'Audiència de Barcelona, el Jutge de

Primera Instància i d'Instrucció de Mataró, Enric Darnell i Martí. — Pàg. 198.

Departament de Finances

DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI I RENDES

CIRCULAR que conté la liquidació de les quantitats que corresponen als Ajuntaments de la Demarcació de Barcelona Ciutat i Circumscripció que són esmentats en concepte de participació en l'impost sobre la Xifra de Negocis ingressat a la Tresoreria de la Generalitat durant el mes de gener del 1938. — Pàg. 198.

COMISSIÓ DE RESPONSABILITATS

DECISIONS. — Pàgs. 198 a 201.

Departament d'Obres Públiques

(Demarcació de Barcelona)

CONCURS per a l'adjudicació dels treballs de desmuntatge de l'estructura metàl·lica del pont sobre el Besòs al quilòmetre 63r de la carretera de Madrid a França per la Jonquera. — Pàg. 201.

(Demarcació de Girona)

PERMISOS de circulació d'automòbils llicenciats durant el mes de març del 1938. — Pàg. 201.

TRANSPARÈNCIES d'automòbils diligenciades durant el mes de març del 1938. — Pàgs. 201 i 202.

Departament d'Economia

CONSELL D'ECONOMIA DE CATALUNYA

RESOLUCIONS per les quals diverses empreses han estat autoritzades per augmentar els preus dels articles de llur fabricació o distribució. — Pàg. 202.

NEGOCIAT DE LEGALITZACIONS

CRIDA a diversos patrons desapareguts als efectes de l'aplicació de l'art. 2.º del Decret de Collectivitzacions del 24 d'octubre del 1936. — Pàg. 202.

RELACIONS d'empreses controlades, amb indicació dels membres del Comitè de Control que tenen els de signatura conjuntament amb el patró, que són publicades en compliment de l'art. 5.º de l'Ordre del 31 d'octubre del 1936. — Pàg. 203.

<p>Administració Municipal EDICTES, EXTRACTES D'ACORDS, ETC., d'AJUNTAMENTS DE CATALUNYA. — Pàgines 204 i 205.</p>	<p>TRIBUNAL D'ESPIONATGE I ALTA TRAÏCIÓ DE CATALUNYA, JUTJAT ESPECIAL N.º 1. — Requisitoris. — Pàgs. 205 i 206.</p>	<p>EDICTES de Jutjats Populars Locals de Catalunya. — Pàg. 207.</p>
<p>Administració de Justícia AUDIÈNCIA TERRITORIAL. — Sentència. — Pàg. 205.</p>	<p>TRIBUNALS DE SUBSISTÈNCIES I PRUS INDEGUTS. — Sentència. — Pàg. 206.</p> <p>EDICTES de Jutjats de Primera Instància i Instrucció de Catalunya. — Pàgines 206 i 207.</p>	<p>JUSTÍCIA MILITAR REQUISITORIS de diversos Jutjats. — Pàgines 207 i 208.</p> <p>Anuncis de pagament previ Pàgina 208.</p>

PRESIDÈNCIA

DECRET

L'augment del cost de la vida ha obligat a fixar retribucions complementàries dels havers que perceben els funcionaris de les Forces de Seguretat.

El Cos d'Esquadres de Catalunya, que ha servit sempre amb lleialtat exemplar les nostres Institucions, no pot ésser una excepció.

Ateses aquestes raons, d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto :

Art. 1.º Els Sots-caporals i Mossos del Cos d'Esquadres de Catalunya percebran una bonificació anual sobre els sous que els són atribuïts, de 2,000 i 1,500 ptes., respectivament, a comptar des del dia 1.º del mes de la data.

Art. 2.º Fins i tant no tinguin consignació adequada en els Pressupostos vigents de la Generalitat, les esmentades bonificacions es pagaran per compte del cap. XII, art. 3.º, partida 1672, mitjançant l'habilitació dels crèdits extraordinaris adients.

Art. 3.º Oportunament es donarà compte d'aquest Decret al Parlament de Catalunya.

Barcelona, 6 d'abril del 1938.

LLUIS COMPANYS

ORDRES

Perquè l'actuació de l'Escorta Presidencial respongui a la funció que ha d'exercir d'acord amb les disposicions dictades en ésser creada, cal que sigui augmentat el nombre de la força que la compon ;

Tenint en compte que el Cap de l'Escorta Presidencial té en estudi l'estructuració definitiva de la plantilla de la força que ha de formar-la, la qual ha d'eleva al seu dia a aquesta Presidència ;

Atès que cal, però, mentre no s'adopti resolució definitiva, autoritzar immediatament, per bé que amb caràcter provisional, l'augment esmentat que la realitat reclama,

He resolt :

Primer. — És augmentada provisionalment en setanta homes la força que

compon l'Escorta Presidencial, fins ara integrada per individus del Cos d'Esquadres de Catalunya.

Segon. — Les places que aquest augment comporta seran cobertes amb caràcter interí, a proposta del Cap de l'Escorta Presidencial, Comandant Frederic Escofet i Alsina.

Tercer. — Els havers i les altres despeses que ocasioni aquest augment seran satisfets, mentre no sigui habilitat el crèdit extraordinari corresponent a l'estructuració definitiva de l'Escorta Presidencial, amb càrrec al cap. XII, art. 3.º, partida 1672 del Pressupost vigent, mitjançant els crèdits extraordinaris habilitats per a despeses del Cos d'Esquadres.

Barcelona, 13 d'abril del 1938.

LLUIS COMPANYS

Vist el Decret del Ministeri de Defensa Nacional del Govern de la República del 12 del mes que som, publicat a la Gaceta d'avui, pel qual és ordenada la mobilització de les lleves del 1928, 1927 i 1941 d'acord amb les instruccions que són detallades,

He resolt :

Que sigui publicat l'esmentat Decret, que s'adjunta com a anex a la present Ordre al DIARI OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, als efectes que escaiguin.

Barcelona, 13 d'abril del 1938.

LLUIS COMPANYS

Anex

a què fa referència l'Ordre precedent

DECRET

D'acord amb el Consell de Ministres, i a proposta del seu President, Ministre de Defensa Nacional,

Decreto :

Art. 1.º És ordenada la mobilització de tots els oficials, sots-oficials, brigades, sergents, caporals i soldats pertanyents a les lleves del 1928 i 1927, ja siguin del contingent de files, del d'instrucció, del cap. XVII escala de complement, beneficiaris de prorroques de qualsevol mena i els declarats aptes per a serveis auxiliars.

Aquesta mobilització comprendrà,

també, els qui foren classificats inter totals, els quals se sotmetran al nou coneixement mèdic, per a determinar si subsisteix la inutilitat total, o produeix una nova classificació, d'acord amb el darrer quadre d'inutilitats, aprovat per Ordre ministerial del 28 de maig del 1937 (DIARI OFICIAL n.º 134), impleiat per les Ordres-circulars complementàries corresponents.

També es decreta la mobilització de la lleva del 1941, que comprèn tots aquells que hagin complet o compleixin directament anys d'edat abans del 31 de desembre de l'any corrent.

Art. 2.º La concentració de la lleva del 1928 tindrà lloc els dies 20 i 21 de l'actual.

Les lleves del 1941 i 1927 s'incorporaran successivament, per aquest ordre, i mesura que les circumstàncies ho requereixin.

Aquestes concentracions s'efectuaran als Centres de Reclutament, Instrucció i Mobilització més propers a la residència actual dels mobilitzats, els quals efectuaran llur incorporació a files amb una manta, calçat, plat i cobert, tot a bon estat.

Art. 3.º Els oficials, sots-oficials, brigades i sergents que són mobilitzats pel present Decret quedaran a disposició de la Sots-secretaria de l'Exèrcit de Terra (Secció de Personal), per a la destinació ulterior.

Art. 4.º Queden exceptuats d'incorporar-se aquells qui es trobin prestant llurs serveis com a voluntaris a les files de l'Exèrcit el dia 19 de l'actual, els quals continuaran en llurs unitats ; els Caps d'aquestes hauran de comunicar als Centres de Reclutament, Instrucció i Mobilització corresponents relació nominal dels qui es trobin en aquestes condicions, indicant a quina de les tres lleves que es mobilitzen pertanyen aquests voluntaris.

Art. 5.º Pel Ministeri de Defensa Nacional seran dictades les disposicions complementàries per al compliment d'aquest Decret, del qual es donarà compte a les Cortes.

Barcelona, 12 d'abril del 1938.

MANUEL AZAR

El President del Consell i Ministre de Defensa Nacional,
JUAN NERGIN Y LÓPEZ

ANNEX 30: DOGC NÚM. 188

DIARI OFICIAL

DE LA

GENERALITAT DE CATALUNYA

DIRECCIÓ - ADMINISTRACIÓ : CASA D'ASSISTÈNCIA PRESIDENT MACIÀ : Montalegre, 5. — Telèfon 24770.

Subscripció: 40 pessetes semestre

Apartat de Correus 1163

Exemplar solt: 50 cèntims

SUMARI

Presidència

- ORDRE per la qual són nomenats setanta Mossos d'Esquadra afectes a l'Escoria Presidencial. — Pàg. 66.
- ORDRE que nomena trenta-vuit Mossos de segona de les Esquadres de Catalunya. — Pàgs. 66 i 67.
- ORDRE per la qual són ascendits diversos Sots-caporals de segona i Mossos de Primera i de Segona de les Esquadres de Catalunya. — Pàg. 67.

Governació i Assistència Social

- ORDRE que rectifica alguns errors i omissions continguts en la relació aneja a l'Ordre del 31 de maig proposat per la qual foren nomenats diversos Agents de 3.ª del Grup no uniformat del Cos de Seguretat de Catalunya. — Pàg. 67.
- ORDRE-CIRCULAR adreçada als senyors Alcaldes de Catalunya, per la qual els són demanades amb urgència determinades dades en relació amb les mesures adoptades per a la defensa passiva de les poblacions respectives. — Pàgines 67 i 68.
- ORDRE-CIRCULAR als senyors Alcaldes de Catalunya perquè trametin una relació dels refugiats menors de quaranta-cinc anys, aptes per a ésser destinats a treballs de fortificacions o als derivats d'indústries especialitzades que tinguin relació amb el ram de guerra. — Pàg. 68.

Cultura

- ORDRE per la qual són disposats diversos trasllats de Mestres de Primer Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. — Pàg. 68.
- ORDRE que suspèn de càrrec i de sou la Mestra de Primer Ensenyament, en exercici al Grup Escolar n.º 1, de Barcelona, Carme Boronat i Villalvilla, amb l'avertiment que serà destituïda si abans de quinze dies no justifica la seva situació. — Pàg. 68.
- ORDRE que designa les persones que han de constituir el Tribunal del concurs convocat per Ordre del 23 d'abril d'enguany per a la provisió d'una plaça

de Professor de Flauta del Conservatori del Liceu, de Barcelona. — Pàgina 68.

ORDRE per la qual és deixat sense efecte, en les condicions que s'esmenten, el trasllat a Castellterçol de la Mestra d'Ensenyament Primari del Grup Escolar n.º 147, de Barcelona, Lluïsa Farràs i Urgellés, disposat per Ordre del 8 de març proposat. — Pàgs. 68 i 69.

ORDRE en virtut de la qual la Mestra de Primer Ensenyament de la Generalitat, Elvira Campsanglas i Ribó, és designada perquè exercixi, interinament, funcions de Delegat de Primer Ensenyament. — Pàg. 69.

ORDRE per la qual és suspès de càrrec i de sou el Mestre Jerònim Herndúaz i Hurtado, en exercici al Grup Escolar n.º 104, de Barcelona, ben entès que si abans de quinze dies no justifica la seva situació serà declarat cessant. — Pàg. 69.

ORDRE per la qual és atorgada la permuta de llocs places a les Mestres de Primer Ensenyament de la Generalitat, Joana i Anna Cantijoch i Coderch, en exercici als Grups Escolars Números 10 i 62, de Barcelona, respectivament. — Pàg. 69.

ORDRE que nomena, amb caràcter interí, diversos Professors especials de Realitzacions i Arts Plàstiques de les Escoles d'Ensenyament Primari de la Generalitat amb destinació a les agrupacions d'Escoles que són relacionades. — Pàgs. 69 i 70.

Treball

- ORDRE que atorga l'excedència a l'Auxiliar primer d'aquest Departament, Miquel Gaudier i Vendrell, pel temps que exercixi el càrrec de Secretari del Jutjat Popular Local Número 14, de Barcelona. — Pàg. 70.
- ORDRE per la qual és donat de baixa de la nòmina del Jurat Mixt del Treball de Transports Terrestres de Barcelona, per defunció, l'Ordenança Eduard Neira i Martínez. — Pàg. 70.

Economia

- ORDRE que accepta la renúncia que del càrrec d'Interventor delegat, especial, de la Generalitat en l'empresa Balanzó Germans, S. A., ha presentat el ciutadà Joaquim Soler i Cardona, i que nomena en substitució seva el ciu-

tadà Josep Flor de Llis i Gentué. — Pàg. 70.

ORDRE per la qual la Generalitat de Catalunya intervé, d'acord amb el Decret del 20 de novembre del 1937, l'empresa Salvadó, S. A., de Barcelona. — Pàg. 70.

Justícia

- ORDRE nomenant Director interí del Correccional Provisional de Figueres, el ciutadà Joan Masferrer i Prat, que actualment exerceix el càrrec d'Administrador d'aquell establiment. — Pàg. 70.
- ORDRE que nomena Administrador interí del Correccional Provisional de Figueres, el Director actual del Preventori Judicial de Puigcerdà, Joaquim Miquel i Sans. — Pàg. 70.
- ORDRE que nomena Director interí del Correccional d'Inadaptats de Vic, el Director actual del Preventori Judicial de Tarragona. — Pàg. 70.
- ORDRE en virtut de la qual és destituït l'Auxiliar interí de la Secció de Vigilància interior dels Serveis Correccionals de Catalunya, Vivenci Reuñedo i López. — Pàg. 70.
- ORDRE que nomena els ciutadans que han de constituir el Tribunal del concurs per a la provisió de set places d'Infermiers-guardians de Serveis Correccionals de Catalunya i que fixa la data de celebració dels exercicis. — Pàgs. 70 i 71.

Departament d'Economia

ASSESSORIA JURÍDICA

EDICTE pel qual és citat, en virtut de l'expedient que li és instruït, l'Adjunt dels Serveis d'Indústria a Tarragona, Antoni Pelegrí i Balaster. — Pàg. 71.

CONSELL D'ECONOMIA DE CATALUNYA

NOMENAMENTS de Directors de diverses empreses afectades per l'art. 14 del Decret de Collectivitzacions del 24 d'octubre del 1936. — Pàg. 71.

RESOLUCIONS per les quals diverses empreses han estat autoritzades per augmentar els preus dels articles de llur fabricació o distribució. — Pàg. 71.

NEGOCIAT DE LEGALITZACIONS

RELACIÓ d'empreses controlades, amb

Indicació dels membres del Comitè de Control que tenen ús de signatura conjuntament amb el patró, que és publicada en compliment de l'art. 5.º de l'Ordre del 31 d'octubre del 1936. — Pàgs. 72 i 73.

Administració Municipal
EDICTES, EXTRACTES D'ACORDS, ETC., D'A-

Juntaents de Catalunya. — Pàgines 73 a 75.

Administració de Justícia
AUDIÈNCIA TERRITORIAL. — Providència. — Pàg. 75.

JUTJAT GENERAL DE CONTRABAN PER EMISSIÓ DE CAPITALS. AUXILIAR N.º 3. — Requisitoris. — Pàgs. 75 i 76.

EDICTES de Jutjats de Primera Instància i Instrucció de Catalunya. — Pàgina 76.

EDICTES de Jutjats Populars Locals de Catalunya. — Pàg. 76.

JUSTÍCIA MILITAR
REQUISITORIS de diversos Jutjats. — Pàgines 76 a 80.

PRESIDÈNCIA

ORDRE

De conformitat amb el que disposa l'art. 8.º del Decret del 28 d'abril, i vista la proposta que eleva a aquesta Presidència el Conseller de Governació i Assistència Social,

He resolt:

Primer. — Són nomenats individus del Cos d'Esquadres, per a ocupar setanta places de Mosso de segona de la plantilla de l'Escorta Presidencial, aprovada per Decret del 28 d'abril proppassat, els ciutadans que figuren en la relació que és publicada com a anex a la present Ordre, que comença amb Lluís Antolino i Pladevall i acaba amb Esteve López i Arias.

Segon. — Aquests nomenaments s'entenen fets amb antiguitat a partir del 1.º d'abril proppassat, i amb efectes administratius des del 1.º de juny darrer.

Barcelona, 1.º de juliol del 1938.

LLUIS COMPANYS

Anex

a què fa referència l'Ordre precedent

Relació dels individus designats per a ocupar setanta places de Mosso de segona de la plantilla de l'Escorta Presidencial.

Lluís Antolino i Pladevall.
Pere Mor i Amigó.
Josep Puig i Costa.
Joaquim Palos i Pallerès.
Antoni Trilla i Cabeza.
Jaume Ferràs i Burillo.
Josep Oliva i González.
Josep Rivera i Juhé.
Antoni Ferrer i Batlle.
Pere Miquel Olomí i Cortadelles.
Santiago Cruells i Simó.
Antoni Ariche i Esteve.
Joan Serraina i Bofill.
Santiago Arimont i Rosés.
Josep Roca i Ribes.
Ferran Guspinerà i Germà.
Narcís Barceló i Godayol.
Joan Pallejà i Vila.
Joaquim Serra i Ribera.
Lluís Vidal i Moliné.
Josep Conte Lacoste i Tarrés.
Josep Nogué i Condom.

Pere Tejedor i Vila.
Jaume Jorne i Sedó.
Pere Colomer i Roviras.
Joan Miró i Oró.
Baldomer Domènech i Geu.
Frederic Roig i Briansó.
Pere Saumcil i Casals.
Ramon Ribes i Moutoy.
Miquel Romanó i Solà.
Tomàs Rofes i Llorens.
Jaume Marés i Puntí.
Joan Fujol i Salort.
Eliés Vidal i Gual.
Joan Batlle i Joanola.
Antoni Alujas i Batet.
Jaume Grau i Campreciós.
Josep Garrell i Serquella.
Isidre Segarra i Herbas.
Genís Galcerán i Brunet.
Jaume Funoll i Ascardó.
Salvador Coral i Roig.
Josep Molist i Mas.
Joan Llovet i Giró.
Pere Fout i Coll.
Joaquim Casadevall i Blanch.
Enric Cortius i Tornanorell.
Joan Castells i Sebastià.
Josep Costa i Molet.
Salvador Gessé i Gessé.
Martí Pey i Joan.
Josep Mestres i Nadal.
Balmir Chiva i Díaz.
Pere Tutusaus i Bassons.
Edmon Perdrix i Ibars.
Alfons Serrallima i Bofill.
Domènec Prats i Bel.
Alexandre Escofet i Milà.
Pere Clapera i Argelager.
Ramon Torrents i Miquel.
Joan Badia i Godia.
Josep Malagelada i Figa.
Josep Badia i Pagès.
Josep Moret i Comella.
Josep Palau i Cortasa.
Antoni Giribet i Roca.
Esteve Gras i Casañas.
Joan Ramonet i Madrigal.
Esteve López i Arias.

ORDRE

De conformitat amb el que disposa l'art. 8.º del Decret del 28 d'abril i vista la proposta que eleva a aquesta Presidència el Conseller de Governació i Assistència Social,

He resolt:

Primer. — Són nomenats individus

del Cos d'Esquadres, per a ocupar trenta-vuit places de Mosso de segona de la plantilla del Cos d'Esquadres, aprovada per Decret de l'11 de maig proppassat, els ciutadans que figuren en la relació que és publicada com a anex a la present Ordre, que comença amb Joan Serra i Parcercisas i acaba amb Joan Torné i Sisteró.

Segon. — Aquests nomenaments s'entenen fets amb antiguitat a partir del 1.º de juliol del 1937, i amb efectes administratius des del 1.º de juny darrer.

Barcelona, 1.º de juliol del 1938.

LLUIS COMPANYS

Anex

a què fa referència l'Ordre precedent

Relació dels individus designats per a ocupar trenta-vuit places de Mosso de segona de la plantilla del Cos d'Esquadres.

Joan Serra i Parcercisas.
Ideal Miró i Miret.
Miquel Morales i Beltrán.
Esteve Grau i Pecó.
Viceng Cosin i Gisbert.
Joaquim Valls i Aleu.
Pere Roig i Rué.
Joan Llanes i Martí.
Josep Julià i Rovira.
Josep Montaña i Maynou.
Josep Hernández i Vallès.
Manuel Ordax i Móra.
Alfred Navarro i Viñals.
Francesc Coret i Sanchis.
Josep Mataix i Conesa.
Ignasi Baixeries i Casellas.
Simó Domínguez i Aseño.
Antoni Lázaro i Oliván.
Francesc Espaiza i Breixes.
Josep M.º Parladé i Alibau.
Francesc Gensana i Uriach.
Miquel Valls i Ros.
Eugeni Miró i Miret.
Amado Serrano i Damià.
Iguasi M.º Irisar i Vega.
Joan Barbarà i Solench.
Miquel Cortès i Folch.
Antoni Padrós i Bigues.
Viceng Roca i Penon.
Amadeu Romagosa i Piuo.
Eduard Miralles i Monjo.
Isidre Colell i Fustegueres.
Josep Martí i Solà.
Antoni Llastanós i Sauromà.
Pere Claudió i Majoral.

ANNEX 31: DOGC NÚM. 121

DIARI OFICIAL

DE LA

GENERALITAT DE CATALUNYA

DIRECCIÓ - ADMINISTRACIÓ : CASA D'ASSISTÈNCIA PRESIDENT MACIÀ : Montalegre, 5. — Telèfon 24770.

Subscripció. 40 pessetes semestre

Apartat de Correus 1163

Exemplar solt : 50 cèntims

ENLLESTIT EL DISSABTE, 30 D'ABRIL

SUMARI

Presidència

DECRET que estableix les normes que han de regir l'organització definitiva i el funcionament de l'Escorta Presidencial i dels serveis de les Esquadres de Catalunya. — Pàg. 410.

ORDRE per la qual cessen en llurs càrrecs el Coronel Cap de les Esquadres de Catalunya, Felix Gavari i Hortet, el Comandant Manuel Hervés i Rodríguez i els Capitàs Juli Alvarez i González, Guillem Escudero i González i Francesc Castell i Medina, també d'aquell Cos. — Pàgs. 410 i 411.

ORDRE que nomena, amb caràcter interí, Comissari Delegat de la Generalitat de Catalunya a Tarragona, el ciutadà Ramon Sanahuja i Soler. — Pàg. 411.

Governació i Assistència Social

DECRET que adopta mesures per tal d'ordenar el govern i administració dels Ajuntaments de les poblacions evacuades i de les enclavades en zones de guerra. — Pàg. 411.

DECRET que regula la tramitació dels expedients de jubilació, viduitat i orfesnes que promouin els funcionaris municipals o els familiars llurs amb dret a fer-ho. — Pàg. 411.

ORDRE per la qual és donat de baixa de la plantilla del Cos de Seguretat de Catalunya, Grup sense Uniforme, el guardià Josep Ollé i Guot. — Pàg. 411.

ORDRE que accepta la dimissió que del càrrec de Comissari municipal de la Bisbat d'Empordà ha presentat el ciutadà Ermengild Roure i Tàneu i que nomena el ciutadà Pere Vila i Xifra perquè el substitueixi. — Pàgs. 411 i 412.

ORDRE nomenant Comissari municipal de Talladell el ciutadà Magí Segura i Ferré. — Pàg. 412.

Finances

DECRET que habilita un crèdit extraordinari de 30.000 ptes., a disposició del Departament de Governació i Assis-

tència Social perquè pugui atendre les despeses extraordinàries ocasionades pel desplaçament de forces del Cos de Seguretat de Catalunya i altres despeses de caràcter imprevist i peremptori. — Pàg. 412.

DECRET en virtut del qual és habilitat un crèdit extraordinari de 50.000 ptes., a disposició del Departament de Treball, per tal que l'Institut d'Adaptació Professional de la Dona pugui desenvolupar les activitats assenyalades pel Decret de creació d'aquell Institut. — Pàg. 412.

DECRET que autoritza la Carta Financera aprovada per l'Ajuntament de Badalona, la vigència de la qual resta limitada a l'actual exercici econòmic del 1938. — Pàg. 412.

DECRET pel qual és prorrogada per al present exercici econòmic la Carta Financera de l'Ajuntament de Figueres, que fou autoritzada per Decret del 3 de setembre del 1937. — Pàg. 412.

DECRET d'autorització de la Carta Financera de Malgrat, amb vigència limitada a l'exercici del 1938. — Pàg. 412.

Cultura

DECRET que accepta la proposta de l'Ajuntament del Brull de destinar a Escola d'Ensenyament Primari de la Generalitat l'edifici que fou Rectoria de Viladromer. — Pàgs. 412 i 413.

ORDRE en virtut de la qual el Director de l'Institut Politècnic Elemental de Tàrraga, Josep Pau i Solé, passa, en comissió de servei, a regentar els Tallers-Escola que el Comissariat d'Assistència als Refugiats té instal·lats a Maçanes i a Fogars de Tordera. — Pàg. 413.

ORDRE que atorga l'excedència voluntària per més d'un any i menys de cinc a la Mestra de la plantilla de la Generalitat en exercici al Grup Escolar n.º 32, de Barcelona, Francesca Lorda i Roig. — Pàg. 413.

ORDRE que autoritza el Delegat interí de Primer Ensenyament de la Vegueria de Lleida, Bernat Castellot i Bellmunt, per a exercir les seves funcions com a agregat a la Vegueria de Man-

resa, mentre durin les actuals circumstàncies. — Pàg. 413.

Treball

ORDRE que atorga a l'Oficial del Jurat Mixt d'Indústries Químiques de Catalunya, Cándid Arinyo i Herrera, l'excedència per un període superior a un any i inferior a deu. — Pàg. 413.

ORDRE per la qual és atorgada a l'Oficial del Jurat Mixt d'Indústries Químiques de Catalunya, Andreu Garcia i Obensa, l'excedència per un període superior a un any i inferior a deu. — Pàg. 413.

Obres Públiques

DECRET que declara exceptuades dels tràmits de subhasta les obres d'aplanament de l'esplanació i del ferm de la carretera de Valls a la de Reus a Montblanc, des de l'origen al quilòmetre 5'670. — Pàgs. 413 i 414.

Economia

DECRET pel qual el Consell Directiu de la Caixa de Crèdit Industrial i Comercial és ampliat amb un representant del Consell Superior de la Cooperació. — Pàg. 414.

ORDRE que aclareix que la intervenció disposada per Ordre del 25 de març d'enguany, arran del Decret del 20 de novembre del 1937, ho fou per a l'empresa Jaume Gaudier i Casas, Indústria Collectivitzada, successora de la TALSÀ. — Pàg. 414.

ORDRE per la qual és acceptada la dimissió presentada pel ciutadà Josep Sallés i Gents, del càrrec d'Interventor-delegat, especial, de la Generalitat en l'empresa Vidua de Ferran Carné, i és nomenat per a substituir-lo el ciutadà Constantí Sánchez i Llanos. — Pàg. 414.

ORDRE que accepta la dimissió que dels càrrecs de President i de Vocal, respectivament, de la Comissió Interventora de la Generalitat en els Serveis Elèctrics de Catalunya han presentat els ciutadans Enric Posa i Vilaresau i Víctor Pastor i Bereclartua, i que nomena perquè els substitueixin, els ciutadans Estanislau Rutz i Ponsotí i Lluís Sans i Darnís, respectivament. — Pàg. 414.

Agricultura
ORDRES per les quals són aprovats els plans d'aprofitaments forestals formulats pel Servei Forestal de la Generalitat, de diverses finques solmeses a l'Administració d'aquell Servei en virtut d'altre que preceptua l'art. 1.º del Decret del 14 de desembre del 1937. — Pàgs. 414 i 415.

Justícia
ORDRE per la qual és nomenat Cap de Servei, interí, del Preventori Judicial de Girona, el ciutadà Esteve Artigas i Galceran. — Pàgs. 415 i 416.

ORDRE acceptant la renúncia que del càrrec de Guàrdia interior dels Serveis Correccionals de Catalunya ha presentat el ciutadà Fidel Audicococha i Guerequia. — Pàg. 416.

ORDRE per la qual és nomenat Sots-Director Administrador interí del Preventori Judicial de Tarragona, el ciutadà Tomàs Pallejà i Marco, el qual

cessarà en les funcions d'Aspirant dels Serveis Correccionals. — Pàg. 416.

Departament de Governació i Assistència Social
EDICTE del Tribunal de les oposicions a l'ingrés a la Tercera categoria del Cos de Secretaris d'Ajuntament. — Pàgina 416.

Departament de Finances
DIRECTIO GENERAL DEL PATRIMONI I RENDES
CIRCULAR que fa pública la liquidació practicada per l'Administració de Contribucions i Impostos de les quantitats que corresponen als Ajuntaments que són relacionats en concepte de participació en l'impost sobre la Xifra de Negocis ingressat a la Tresoreria de la Generalitat durant el mes de febrer d'enguany. — Pàgs. 416 i 417.

Administració Municipal
EDICTES, EXTRACTES D'ACORDS, ETC., d'A-

juntaments de Catalunya. — Pàgs. 417 i 418.

Administració de Justícia
AUDIENCIA TERRITORIAL. — Sentències. — Pàgs. 418 i 419.

JUTJAT GENERAL DE CONTRABANDA DE RIÓ DE CAPITALS. — Requisitoria. — Pàg. 419.

TRIBUNAL ESPECIAL DE GUÀRDIA DE CATALUNYA. — Sentències. — Pàgs. 419 i 420.

EDICTES de Jutjats de Primera Instància i Instrucció de Catalunya. — Pàgs. 421.

EDICTES de Jutjats Populars Locals de Catalunya. — Pàgs. 421 i 422.

JUSTÍCIA MILITAR
REQUISITÒRIS de diversos Jutjats. — Pàgs. 422 a 424.

Anuncis de pagament previ
Pàgina 424.

PRESIDÈNCIA

DECRET

La necessitat de dotar la Presidència de la Generalitat de l'instrument que realitzi amb eficàcia les funcions d'Escorta Presidencial sense que impliquin disminució dels serveis propis del Cos d'Esquadres de Catalunya, ha evidenciat la conveniència de donar estructura adequada i definitiva als elements que fins ara han tingut encomanada l'esmentada funció, en el doble caràcter representatiu i auxiliar, i a aquesta finalitat responen les Ordres de 1.º i 13 d'abril corrent que dictaven mesures transitòries, encaminades a preparar aquesta nova estructuració.

Per tal, doncs, d'establir amb caràcter permanent les normes que han de regir l'organització definitiva i el funcionament de l'Escorta Presidencial i dels serveis del Cos d'Esquadres de Catalunya.

D'acord amb el Consell Executiu, Decreto:

Art. 1.º Per a la prestació dels serveis d'Escorta Presidencial i dels que li estan encomanats per les disposicions vigents, el Cos d'Esquadres de Catalunya s'articlarà d'acord amb el present Decret.

Art. 2.º L'Escorta Presidencial, integrada per elements del Cos d'Esquadres de Catalunya, formarà dins l'esmentat Cos una unitat autònoma, la qual es regirà per un Reglament, sancionat per l'Ordre de la Presidència, les normes del qual seran proposades conjuntament pel Cap del Cos d'Esquadres de Catalunya i el de l'Escorta Presidencial i delimitarà les funcions respectives i la relació a mantenir.

Art. 3.º L'Escorta Presidencial estarà formada per les forces de plantilla següents: Un Cap, un Major, quatre Tinentes-caporals, deu Sots-caporals, trenta Mossos de primera i cent seixanta Mossos de segona.

Art. 4.º L'alta direcció de l'Escorta correspon al seu Cap i el comandament directe de les forces pertoca al Major, segon Cap. El primer tindrà categoria de Cap de l'Exèrcit i el segon la de Major, i ultra les funcions que els corresponen per llur càrrec directe, tindran la condició d'Ajudants del President. Una Ordre de Presidència establirà la gradificació que, per despeses de representació, correspondrà percebre a aquests Caps.

Art. 5.º Els Tinentes-caporals seran designats entre els individus del Cos d'Esquadres de Catalunya que actualment figuren en la categoria de Sots-caporals de primera. Les quatre places previstes en la plantilla fixada en l'article 1.º del present Decret, seran ocupades amb caràcter interí, fins que no es resolgui en definitiva respecte l'ascens dels Sots-caporals de primera, però els designats percebran, a partir de llur designació, el sou i altres emoluments assenyalats per als que exerceixen les funcions de Tinent al Cos d'Esquadres de Catalunya.

Art. 6.º Ultra els sous i altres emoluments equivalents als assignats per als càrrecs similars en el Cos d'Esquadres de Catalunya, els elements que integren l'Escorta Presidencial, percebran les altres assignacions que els puguin correspondre pel caràcter especial de la seva comesa. Podrà ésser fixada també una dieta que, com a conseqüència de la necessitat d'aquartament, inherent a la funció d'Escorta, compensi les forces de les despeses de manteniment.

Art. 7.º La Presidència de la Generalitat, formularà, previ informe del Cap de l'Escorta Presidencial, precepte detallat de les quantitats necessàries per a fer front a les atencions de l'Escorta durant la resta de l'any en curs, i seguint la tramitació fixada per les disposicions vigents, serà habilitat pel Departament de Finances el crèdit extraordinari corresponent al seu import.

Art. 8.º Per a la prestació dels altres serveis encomanats al Cos d'Esquadres de Catalunya, el Conseller de Governació i Assistència Social, dictarà les disposicions adients; proposat a la Presidència de la Generalitat el nomenament dels Caps i Oficials del Cos d'Esquadres de Catalunya, els censos i la designació dels Mossos.

Art. 9.º Oportunament es donarà compte del present Decret al Parlament de Catalunya.

Barcelona, 28 d'abril del 1938.

LUIS COMPANYS

ORDRES

Vistes les Ordres del Ministeri de la Governació de la República, de l'11 de febrer darrer, en virtut de les quals són declarats en situació de retrets diversos Caps i Oficials de la dissolta Guàrdia Nacional Republicana, entre els quals es troben el Coronel Cap del Cos d'Esquadres de Catalunya, senyor Felix Garza i Fortet; el Comandant, Manuel Hervás i Rodríguez; i els Capitàns, Juli Alvarez i González i Guillem Escudé i González, i l'Ordre de la mateixa data per la qual és donat de baixa del Cos de procedència el Capità Francisco Costell i Medina, tots ells al servei del Cos d'Esquadres.

ANNEX 32: DOGC NÚM. 252

Any VI. — Volum III

Divendres, 9 de setembre del 1938

Núm. 252. — Pàg. 797

DIARI OFICIAL

DE LA

GENERALITAT DE CATALUNYA

DIRECCIO - ADMINISTRACIO : CASA D'ASSISTENCIA PRESIDENT MACIA : Montalegre, 5. — Telèfon 24770.
Subscripció : 40 pessetes semestre   Apartat de Correus 1163   Exemplar solt : 50 cèntims

SUMARI

Presidència

DECRET pel qual és ampliat amb un Sots-caporal de segona, tres Mossos de primera i quinze Mossos de segona, la plantilla de l'Escorta Presidencial fixada per Decret del 28 d'abril d'enguany. — Pàg. 798.

DECRET que nomena Vocal suplent representant de la Generalitat de Catalunya a la Comissió Mixta de l'Estatut de Catalunya, el ciutadà Emili Belda i Soriano. — Pàg. 798.

ORDRE que difon el Decret de la Presidència del Consell de Ministres de la República, del 16 d'agost propassat, que adna un termini perquè es presentin els individus pertanyents a les llistes mobilitzades que no s'hagin incorporat al seu temps o que hagin abandonat llur destinació. — Pàgines 798 i 799.

Governació i Assistència Social

DECRET pel qual els Caps dels Serveis Médico-sanitaris, d'Obres, de Grajes i Correus i d'Exploïtacions especials, que integren l'Oficina Facultativa de la Direcció General d'Assistència Social, són assimilats a Caps de Negociat segon, i la plantilla d'aquella Direcció General és ampliat amb les places que s'esmenten. — Pàgina 799.

DECRET disposant la segregació d'un barri de l'actual terme municipal de Montgat per a constituir-se en municipi independent amb el nom de Montgat de Mar. — Pàg. 800.

DECRET pel qual és disposada la segregació del barri La Torre del terme municipal de Pradell de la Teixeta, per tal d'agregar-lo al de la Torre de Fontaubella. — Pàg. 800.

ORDRE que accepta la dimissió que del càrrec de Director del Parc Mòbil de la Secció Local de la Vegueria de Mauresa, ha presentat l'Agent conductor Jaume Casadevall i Comis i que nomena perquè exerceixi aquelles funcions l'Agent conductor Bartomeu Bosch i Saurí. — Pàg. 800.

Finances

DECRET pel qual és habilitat un crèdit extraordinari de 500,000 ptes., a dis-

posició de la Presidència, perquè pugui fer front a les despeses extraordinàries durant els mesos d'agost i setembre, derivades de les circumstàncies actuals. — Pàg. 800.

DECRET d'habilitació d'un crèdit extraordinari de 494,333'44 ptes., a disposició de la Presidència, perquè pugui atendre el pagament de les despeses derivades del funcionament de la Comissaria de Propaganda. — Pàgs. 800 i 801.

DECRET habilitant un crèdit extraordinari de 2.500,000 ptes., a disposició del Departament de Governació i Assistència Social, per tal que pugui satisfer els havers del personal dels Establiments que depenen de la Direcció General d'Assistència Social. — Pàg. 801.

DECRET que habilita un crèdit extraordinari de 2.500,000 ptes., a disposició del Departament de Governació i Assistència Social, perquè pugui atendre les despeses dels diversos Establiments que depenen de la Direcció General d'Assistència Social. — Pàgina 801.

DECRET d'habilitació d'un crèdit extraordinari de dos milions de pessetes, a disposició del Departament de Governació i Assistència Social, destinades al pagament de les despeses de caràcter extraordinari ocasionades pels Serveis d'Ordre Públic de Catalunya, durant el tercer trimestre d'enguany. — Pàg. 801.

DECRET pel qual és habilitat un crèdit extraordinari de 500,000 ptes., a disposició del Departament de Governació i Assistència Social, amb destinació al pagament dels premis de condància reglamentaris al personal del Cos de Segurdat de Catalunya, Grup uniformat. — Pàg. 801.

DECRET en virtut del qual és habilitat un crèdit extraordinari de 500,000 pessetes, a disposició del Departament de Governació i Assistència Social, destinades a satisfer despeses de caràcter urgent a càrrec d'aquell Departament. — Pàg. 801.

DECRET habilitant un crèdit extraordinari de 250,000 ptes., a disposició del Departament de Governació i Assistència Social, perquè pugui atendre les despeses ocasionades pel pagament del personal circumstancial i de caràc-

ter extraordinari adscrit a aquell Departament. — Pàg. 801.

DECRET pel qual és habilitat un crèdit extraordinari d'un milió dues-centes vint mil quatre-centes vint-i-cinc pessetes, a disposició del Departament de Justícia, per tal que pugui efectuar les obres de reforma de l'edifici on està instal·lat el Correccional General de Doncs, de Barcelona. — Pàgines 801 i 802.

Cultura

DECRET pel qual són convocats, per a l'any 1938 els Premis Literaris de la Generalitat de Catalunya Joan Crexells, Joaquim Folguera, Ignasi Iglésias, Joan Maragall, Valentí Almirall i Narcís Oller. — Pàg. 802.

DECRET convocant, per a l'any 1938, els Premis musicals de la Generalitat de Catalunya, Juli Garreta, Enric Granados, Josep A. Clavé, Felip Pedrell, Isaac Albéniz i Francesc Albó. — Pàgines 802 i 803.

DECRET en virtut del qual són convocats, per a l'any 1938, els Premis Isidre Nonell, de pintura; Damià Campeny, d'escultura; Tomàs Padró, de dibuix, i Marià Fortuny, de gravat. — Pàg. 803.

DECRET acceptant la proposta de la Comissaria municipal de Vilallobent, de destinar a Escola d'Ensenyament Primari de la Generalitat, un edifici d'aquell terme municipal. — Pàg. 803.

Treball

DECRET pel qual és atorgada la Medalla l'PRESIDENT MACIA als ciutadans Jaume Fuster i Martí i Marià Barajas i Arroyo, inscrits al Treball Voluntari, com a recompensa a llur actuació exemplar. — Pàg. 804.

DECRET que accepta la dimissió que del càrrec de President del Consell de Treball de Catalunya, ha presentat el ciutadà Antoni Orlate i Hierro i que nomena perquè exerceixi aquell càrrec el ciutadà Amadeu Bernadó i Calatós. — Pàg. 804.

ORDRE per la qual és prorrogada fins el 31 de desembre de l'any corrent la vigència de l'Ordre del 5 de març d'enguany que fixa l'escala de salaris del personal de la indústria d'Arts Gràfiques i similars, de Catalunya. — Pàg. 804.

ORDRE que prorroga fins el 31 de desembre propiament la vigència de l'Ordre del 9 de març d'enguany que estableix l'escala de salaris dels obrers de les Indústries Tèxtils i Annexes, de Catalunya. — Pàg. 804.

Obreres Públiques

DECRET en virtut del qual són excepcionals dels tràmits de subhasta els treballs d'eixamplament de la zona asfaltada als quilòmetres 16 i 17 de la carretera de Barcelona a Santa Creu de Calafell, els quals seran executats per administració. — Pàgs. 804 i 805.

ORDRE per la qual són resolts els concursos convocats per Ordres del 27 de juliol d'aquest any, per a la provisió de dues places d'Ordenança i una de Ciclista, amb destinació a aquest Departament. — Pàg. 805.

ORDRE donant de baixa del servei, per haver-lo abandonat, el Peó permanent Ramon Armengou i Orriols. — Pàgina 805.

Departament de Finances

DIRECCIÓ GENERAL DEL PATRIMONI I RENDRES

CIRCULAR per la qual és prorrogat fins el 15 del mes corrent el termini perquè els Ajuntaments trametin a les Vegueries respectives els padrons de l'impost de cèdules personals corresponents a enguany. — Pàg. 805.

COMISSIÓ DE RESPONSABILITATS
DECISIÓ. — Pàgs. 805 i 806.

Departament d'Obreres Públiques

(Demarcació de Barcelona)

RELACIÓ de permisos de conducció d'automòbils, de segona classe, lliurats durant el mes de febrer del 1937. (Continuació de la publicada en el n.º 251). — Pàgs. 806 i 807.

Delegació de Mines de Catalunya

RELACIÓ de concessions mineres caducades per manca de pagament del cànon

de superfície corresponent a l'any 1937. — Pàg. 808.

Administració Municipal

EDICTES, EXTRACTES D'ACORDS, ETC., d'Ajuntaments de Catalunya. — Pàgines 808 i 809.

Administració de Justícia

AUDIÈNCIA TERRITORIAL. — SALA ESPECIAL DE DIVORCIS. — Resolució. — Pàgina 809.

JUTJAT GENERAL ESPECIAL DE CONTRAN PER INVASIÓ DE CAPITALS. — JUTJAT AUXILIAR N.º I. — Edictes. — Pàgina 810.

EDICTES de Jutjats de Primera Instància i Instrucció de Catalunya. — Pàgines 810 i 811.

EDICTES de Jutjats Populars Locals de Catalunya. — Pàg. 811.

JUSTÍCIA MILITAR

REQUISITÒRIES de diversos Jutjats. — Pàgina 812.

PRESIDÈNCIA

DECRETES

Per Decret de Presidència del 21 d'abril d'enguany fou fixada la plantilla de l'Escorta Presidencial, la qual restà constituïda per una Esquadra composta de tres seccions de fusells.

Atesa la conveniència d'augmentar la potència de foc de l'esmentada Unitat amb armes automàtiques es fa necessària l'ampliació de la plantilla amb la creació d'un Escamot-ametrallador.

Per tant, d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Es amplada amb un Sots-caporal de segona, tres Mossos de primera i quinze Mossos de segona, la plantilla de l'Escorta Presidencial fixada per Decret d'aquesta Presidència del 28 d'abril d'enguany, personal indispensable per a l'organització d'un Escamot-ametrallador dependent de la referida Escorta.

Barcelona, 7 de setembre del 1938.

LLUIS COMPANYS

De conformitat amb el que disposa l'article transitori de l'Estatut de Catalunya, en relació amb el Decret del Govern de la República del 21 de novembre del 1932, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Article únic. És nomenat Vocal suplent, representant de la Generalitat de Catalunya en la Comissió Mixta encarregada de la formació de l'Inventari dels béns i drets, i de l'adaptació dels serveis

que passen a la competència de la Generalitat, el senyor Emilio Belda i Soriano. Barcelona, 7 de setembre del 1938.

LLUIS COMPANYS

ORDRE

Vist el Decret de la Presidència del Consell de Ministres de la República del 16 del mes que som, publicat a la Gaceta de la República del dia 18 del mateix mes, fixant un termini per tal que es presentin als llocs corresponents tots els individus pertanyents a les lleves mobilitzades no incorporats al seu temps o bé que hagin abandonat llurs destinacions, així com els voluntaris que es trobin en aquesta darrera situació, i establint altres disposicions relacionades amb fets d'aquesta naturalesa,

He resolt:

Que sigui publicat l'esmentat Decret, que s'adjunta com a anex a la present Ordre, al DIARI OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, per a la seva major difusió i als efectes conseqüents.

Barcelona, 22 d'agost del 1938.

LLUIS COMPANYS

Anex

a què fa referència l'Ordre precedent

DECRET

Les disposicions emanades del Ministeri de Defensa Nacional en ordre a la regulació del voluntariat, recuperació de personal i endegament de situacions creades en els fronts de combat, com incidències forçoses de la lluita armada que la República manté per a la seva subsistència, ha motivat interpretacions contraposades en la seva aplicació pels diversos

Tribunals de Justícia, tant civils com militars.

Convé sortir al pas a la confusió que aquella diversitat pogués produir, evitant, de tal manera, que aqueixes diferències donin lloc a resolucions contradictòries.

Al mateix temps aconsella l'experiència alludida, reiterar el contingut de les lleis, sense que els termes gramaticals de les circulars donades per a llur execució, puguin de cap manera ésser enteses més que com a aplicació adequada d'elles.

Les raons exposades serien un fonament suficient per a la publicació d'aquest Decret. Però ve a sumar-s'hi la data en que és concedit i atorgat. La realitat amb què compta la República en poder operar un Exèrcit regular a aquells que van sublevar-se fa dos anys per servir de pont a la invasió estrangera, aconsella recollir precisament en aquesta data un sentit de generositat que permeti reintegrar al compliment de llurs deures militars aquells qui, per motius diversos, no van respondre a llur crida quan foren mobilitzats.

En atenció a aquests motius, d'acord amb el Consell de Ministres i a proposta del seu President,

Decreto:

Art. 1.º És concedit un termini que expira el dia 15 de setembre pròxim, a tots els individus que pertanyen a les lleves mobilitzades, no incorporats al seu temps degut o bé que hagin abandonat llurs destinacions, així com als voluntaris que es trobin en aquesta darrera situació, per tal que es presentin davant dels Centres de Reclutament, Instrucció, Mobilització, Recuperació de personal, Autoritats encarregades de la reclutació de

ANNEX 33: TARGETA POSTAL 1 SAN PEDRO DE CÁRDEÑA 17-02-1939

S. Pedro de Cárdena 17-2-1939: III año primero
Apreciada esposa: Descando que
tanto tú como la niña os encontráis
sin novedad, yo, estoy bien S. A. D.
No puedo figurarme las ganas
que tengo de saber noticias vuestras
y mucho mas de veros.
Supongo que ya habrás recibido
mi carta anterior, sobre todo
escríbame pronto, si puedo saber
noticias, estaré mas tranquilo y
no me parecerá tan penosa esta
separación. Si puedes, mándame 5 duros =
Es extraño que esté en
Burgos, durante este tiempo hemos
cortado mucho terreno y ahora
hace 10 dias que estamos en este,
creo que por poco tiempo, ya veremos.
Hoy escribo a mis padres, les
encargo saluden a Jose me junjen
muchos besos a la niña y dile
que pienso mucho en ella, tu esposo no
te olvida ni un momento. Palleja
No te despidas de saludar a mamá y
deudas familia.
Viva España = Viva France

ANNEX 34: CARTA 2 SAN PEDRO DE CÁRDEÑA 08-03-1939

Saludo a Franco - Amiba España

S. Pedro de Cardena 8-3-1939 = III Año Triunfal

Apreciada esposa y deudas familia: No podéis figuraros la alegría que tuve al recibir noticias vuestras y ver que estáis bien, yo sigo sin novedad G. a. D.

Quería esperar en contestar hasta haber recibido el dinero, pero creo que valdría más volver escribir. Siempre que escutas. haglo por avión, yo, cuando pueda también lo haré.

Hoy he recibido carta de mis padres, ya estoy tranquilo. Me extrañó que no me dijese nada. Necesitaré recibir cuando alites un aval. Es decir el Sr. que es mencionado puede hacerlo, punto de acuerdo con mi padre, él, lo conoce. La Compañia también podría hacerlos otros y al mismo tiempo reclamarme para ponerme a trabajar.

En fin, ya procuraréis activar en lo posible todo cuando pido, el poder salir pronto depende de vosotros.

Beso a la niña, recuerdos para todos. Tu recibes el afecto de tu esposo

Juan Calleja

ANNEX 35: TARGETA POSTAL 3 SAN PEDRO DE CÁRDEÑA 05-04-1939

Arriba España = Saludo a Franco
S. Pedro de Cardena 5-4-1939
Sr. Candelaria Vila
Apreciada esposa y familia:
Celebro estéis bien yo, estoy mejor
poco a poco y G. a. pronto estare
bien del todo.
Acabo de recibir tu carta certificada
yo, esperaba el aval se ve que no
habéis comprendido. Para salir, es neces-
ario un aval, del ayuntamiento, firmado
por falange, el Sr. Joaquin Poca, y la
Guardia Civil. Yo, pensaba que aquel Sr. de
Piera que mis padres conocen habria hecho
el de falange, luego tu, habrias hablado con el Sr.
Gaspar Villadubia y final la componia por lo menos
un certificado o aval. Sea lo que Dios quiera,
si me mandas aval bien o si no un dia u otro yo
saldré. Me paso dias sin carta, no tengo dinero me hace
el efecto que casi estoy abandonado. Haceros cargo de
como estoy y por lo menos escribame 2 veces a la semana
una carta consuela el alma. aqui solo se sufre
moralmente Besos a la niña y un abrazo para todos
te quiere = Calleja Vila =

ANNEX 36: CARTA 4 SAN PEDRO DE CÁRDEÑA 08-04-1939

Saludo a Franco - Viva España Auto Triunfal
S. Pedro de Cardena 8-4-1939

Sra Sra Candelaria Vila Fulquet

Apreciada esposa y demás familia: Como esteis bien yo,
sigo igual G. A. S.

Hoy paso a contestar tu grata del 30 ya que en la postal
que mandé habia poco espacio. No tengo la intencion de
reprocharte, si bien deseo, te hagas cargo del verdadero signifi-
cado de la presente; ya sabes que yo, siempre me gusta dar mi
opinion, si comprendo que otra persona obra mal, hacerle ver,
pero nunca criticar ni censurar y a ti menos porque creo fue por
negligencia. - Mira; Escribistes el dia 28 del 2 y hasta el
30 del 3 no allastes la pluma. Esperabas carta mia, lo
creo, pero pasaron 30 dias, sabiendo mi paradero, no hay derecho,
pues que soy tu esposo y estoy en un Campo de Concentracion

~~Luego el dia 22 celebrastes una fiesta, no debistes,~~
hacerle sui saber nada? Verdad que tenía derecho en saberlo?

Aqui me interesaba la hubierais hecho tal como os
comuniqué y por vuestra ligereza llegó la carta tarde
cosa que podeis perjudicarme, algun dia ya lo sabreis, aun
que yo, no deseo recordar las cosas que me han sido contrarias

En esta fecha escribo a mis padres y les digo si han
obtenido los avales, haber si entre todos podeis hacer algo y de la
Compañia pedirles, (esto Julia) un certificado d'aval, os lo
dejo a voluntad si puede ser sui tardar demasiado, y entre todos.

Quido a la niña enseñale además de amar a Dios a respete a los que lo rodean
que no sea vanidosa ni demasiado interesada dile que papá la quiere mucho y aunque
estoy lejos mi pensamiento está junto a vosotros, muchas veces me parece que la
veo correr, reir y algunos otras lloriqueras. Dichosos de vosotros

Esposa mia, danos recuerdos a tus padres y tu recibes
el cariño del que no te olvido, dando besos a Carmen

Quay Calleja Vila

ANNEX 37: TARJETA POSTAL 5 BURGOS 12-04-1939

Saludo a Franco: Viva España
Burgos 12-4-1939 - Fin de la Victoria
Apreciada esposa y familia:
E. a. D. Bien igual de deseo.
Hoy he salido del Campo de Concentraci-
on, inutil decerte mi alegria,
ya estoy en libertad, y por consigu-
te se ha terminado el sufrimiento
moral. Ahora estoy en un Cuarte-
de Infanteria "S. Marcial", esperan-
do licencia mi quinta, para
poder abrazaros. Estoy con el hijo
del Sr. Montserrat, tambien hay varios
compañeros y conocidos.
Escribe pronto, no se que
decerte de tu contenido
Manda dinero pronto
Recuerdos a todos te ama
Eduardo

ANNEX 38: TARJETA POSTAL 6 SANTANDER 15-04-1939

Santander 15-4-39. Año de la Victoria
Sr. Dña Caudelaria Vila
Apreciada esposa y de mi familia. Espero
estéis bien y sin novedad G.A.D.
Hace dos días estoy en Santander y
mañana salgo para Ferrolavega.
Estaré en Batallón de Orden Público
414 = 2ª Compañía = Ferrolavega =
esta es mi dirección. Si mandastes
diverso a Burgos, te lo devolverán
me interesa (me encantas a esta nueva
dirección si esperar días. Sabes que
en todos sitios nos tratan bien pero muy
bien. Santander es una capital muy
bonita, os gustaría mucho.
Ya se pasan los malos ratos, ahora
ha renacido la tranquilidad para
todos G.A.D. Así sería suculer.
Besos a la niña, dile que papá
vendrá pronto, no, principalmente
dentro 10 días pero me parece es corto.
Recomiendo a todos te ama tu esposo
Juan Palleja Vila

ANNEX 39: CARTA 7 TORRELAVEGA 24-04-1939

Arriba España - Viva Franco -
Torrelavega 24-Abril-1939
Año de la Victoria

Mra. Dña. Candelaria Vila.

Muy abracada esposa y de mi familia: Como que estéis bien, yo, sin novedad P.D. &

Supongo habrás recibido una postal que remití desde Santander, en la cual te anunciaba mi nueva residencia, fecha 15 actual, pero como pasan los días sin saber nada de vosotros hago la presente recordándote los deseos que tengo de recibir noticias y el encargo que pedí ya que me hace mucha falta.

Torrelavega, es un pueblo grande, ya sabes que los pueblos pronto están recorridos por consiguiente ya lo conozco todo. Lo bueno de aquí, es la campiña, campos y montes son verdes, ~~es~~ y está lleno de casas, es decir, se ve que es costumbre construir la casa en medio del campo de cada uno, parece un pesbre, el Belem lo copiaron de estas regiones montañosas.

Hay fabricas de leche condensada y es rica en grasas esta region. Estamos a 26 Km. de Santander tenemos las F. C. del Cantábico y hay buenas combinaciones, cuando nos toca vamos a la capital para ^{buscar} el pan, ya veis que estamos bien.

Haber si me cuentas algo de esa, si-
pongo habra alguna modificación, si que
el Sr. Sagami es director de la Compañia,
cosa que me alegra.

Nada mas tengo que decirte,
cuida bien a la nina y dile que tengo
muchos deseos de verla. Recuerdos para
todos tu esposo

J. Galligó Vila

¿Lidia haber si prepara algo para mi
llegada, tabaco tengo mucho luego las pases
del que tuve que estabiar ya puede figurarse
como pipó.

Carmen cocinera de la sal, el
dia que llegue. V. y yo, haremos la
comida, tengo ganas de tirarte del
monoy aunque proteste sera igual

ANNEX 40: CARTA 8 TORRELAVEGA 30-04-1939

Saludo a Franco Viva España
Torrelavega 30-4-1939
Año de la Victoria

S. D.^{na} Candelaria Vila Tullquet

Apreciada esposa y de mi familia: Recibi tu grata postal, veo seguís bien, yo, mi novedad. Las 50 pts que me remitistes el 10 no las recibí, cuando llegaron a Burgos ya estaba en esta, reclámelas a correos. Hoy 3 mañana pienso recibir el primer giro, ya comprendo es un sacrificio, pero que se va a hacer; si son necesarias estas pesetillas.

Pasé bastantes días que estuve bastante malo, no te asustes que ahora ya estoy bien, cada día me repongo más, tuve suerte al recibir el dinero de Piera oportunamente.

Me extraño que Miguel, no te avisara cuando llegó en esa, yo, se encargue lo hiciera por considerar lo sabría más pronto que por como mi salida de S. Pedro.

Cuando escribas hazlo por correo ordinario y carta, en vez de postal.

Diles a tus padres que no he tenido el placer de ver ninguna letra suya, cuando venga le voy a tirar del mono a Carmen y a Julia le cortaré el pelo, el mío tiene 1 cm.

Bueno pequeño, hoy te invito para que vengas a merendar, tomaremos medio litro de leche y un pedazo de queso, muchacha, hay unos quesos divinos, tu madre ya vendría en un plau de estos y Julia también haría su papel, no quiero ponerlos la miel en los labios, pensad que solamente mirando al mapa, y ver la distancia uno se marea.

Julia, dará las gracias al Sr. Bravo del Vencargo que les transmitió. Al salir de Buayos encontré un conocido que venía a Barcelona y le dije que fuera a P. España, avisar mi salida por Santander.

Bueno la niña y recuerdos para todos, tú, pequeña recibes el cariño de este que está muy contento

Julia

ANNEX 41: ACTA DE BATEIG CARME PALLEJÀ I VILA 22-03-1939

Núm. *F* Fecha del Bautismo: *veintidos Marzo 1939* Nacimiento: *once Octubre 1927*

Ministro: Rdo. D. *Joaquín Guàrdia*

Nombres: *Carmen María Bienvenida*

Hijo legítimo de (nombre, apellido, profesión, naturaleza):

D. *Juan Pallajà Vila, ferroviario, de Piera*

D.ª *Consuelaria Vila Fulquet, de Mandrià de Noya*

Abuelos (nombre, dos apellidos, naturaleza):

Paternos { D. *Juan Pallajà Figuera, de Torredemondrà*
D.ª *Carmen Vila Talina de Barcelona*

Maternos { D. *Consuelaria Vila Guimerà, de Tàrragona*
D.ª *Carmen Fulquet Amigó, de Mandrià de Noya*

Padrinos { D. *Abuelo paterno*
D.ª *Abuela materna*

Observaciones: *Nada en Piera*

ANNEX 42: NOTIFICACIÓ ANNEXA AL PADRÓ MUNICIPAL DE PIERA 1939

AYUNTAMIENTO
DE
PIERA

PADRÓN DE VECINOS

B A J A

Calle de San Bonifacio número 5

*****

Juan Pallejá Vila, Cab. Fam. natural de Piera. de 31 años. casado
ferroviario.

Candelaria Vila Fulquet, esposa, natural de San Baudilio de Llobregat. de 28 años de edad, su sexo.

Carmen Pallejá Vila, hijo, natural de Piera, de 1 año edad.

Han pasado a fijar su residencia en San Baudilio de Llobregat
desde hace tres meses.

PIERA a los 27 de Septiembre de 1939. AÑO DE LA VICTORIA

EL ALCALDE GESTOR

ANNEX 43: CÈDULA PERSONAL JOAN PALLEJÀ VILA (1941)

AD. 0184324

TARIFA 1.ª CLASE 14.ª PTAS. 5 CTS. 50

CÈDULA PERSONAL

AYUNTAMIENTO DE **PIERA**

DIPUTACIÓN PROVINCIAL DE BARCELONA N.º **511** AÑO **1941**

de **PIERA** provincia de **BARCELONA** de **34** años de edad, natural
estado **C** y profesión **ferroviario** que habita
en **San Facis** n.º **1** piso **puerta**
residente en esta población. **13 ABR. 1942**

LUGAR PARA LA FOTOGRAFIA

PIERA EL INTERESADO. de 1941

ANNEX 44: CÈDULA PERSONAL JOAN PALLEJÀ VILA (1942)

0203500

TARIFA 1.ª CLASE 14.ª PTAS. 5 CTS. 50

CÈDULA PERSONAL

AYUNTAMIENTO DE **PIERA**

Nº **511** AÑO **1942**

D *Juan Pallejà Vila* natural
provincia de **Barcelona** de **27** años de edad,
estado **C^o** y profesión **perrotero** que habita
en **S. Bonifacio** n.º **1** piso **1** puerta
residente en esta población.

LUGAR PARA LA FOTOGRAFIA

EL INTERESADO. *Juan Pallejà*

EL RECAUDADOR. *[Signature]*

de **22 NOV. 1942** de **194**

